

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 222 (13.453)

Trst, sredi, 27. septembra 1989

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Zasedali bodo vsi trije zbori skupščine Socialistične republike Slovenije

Danes odločitev o slovenski ustavi Živčne reakcije v zveznih telesih

O predlaganih dopolnilih k slovenski ustavi sta pozno v noč razpravljala tako CK ZKJ kot zvezna skupščina - Slovenska stališča podprli tudi hrvaški predstavniki in posamezniki iz BiH - Oster napad predstavnika JLA Simića - Po srečanju z Bushem se Drnovšek vrača v domovino

BOGO SAMSA

LJUBLJANA - BEOGRAD — Slovenska skupščina bo danes odobrila novo slovensko ustavo. Dopoldne ob 9. uri se bodo vsi trije zbori zbrali na skupnem zasedanju in poslušali poročilo predsednika Milana Potrča, ki je mnogo prispeval pri težavnem, politično in strokovno izredno odgovornem delu sestavljanja novega besedila slovenske ustave. Nato bodo zbori zasedali ločeno, ponovno preučili vse člene in končno bodo na skupnem zasedanju glasovali. To bo seveda že svečan akt, s katerim bodo uzakonjeni vsi in prav gotovo tudi vsi sporni členi.

V Beogradu je včeraj prišlo do zapletene in široke reakcije v vseh zveznih organih, do pritiskov in zahtev, da se odobritev nove slovenske ustave odloži. Popoldne ob 16. uri je v Sava centru pričel zasedati centralni komite ZKJ na osnovi sklepa predsedstva. Debata je bila dolga, zapletena in že v začetku je bila skrajno polemična, saj so se dobre tri ure prerekali, če bodo sploh razpravljali in o čem.

Pa vendar je bila za to partijsko razpravo značilna izredna umerjenost. Ni

bilo žolčnih napadov niti s strani srbskih, vojvodinskih in črnogorskih članov. Splošna značilnost pa je bila popolna neupočenost. Velika večina je vedela pač to, kar je izredno povprečno in splošno poročal srbski tisk, originalnega besedila nove slovenske ustave pa velika večina sploh ni imela v rokah.

Osrednji govor je imel seveda predsednik slovenskih komunistov Milan Kučan, ki je govoril resno, brez pridvignjenega glasu, toda tudi zelo ostro načelno. Poudaril je dva koncepta Jugoslavije, enega ki gre v smer večje demokratičnosti in katerega rezultat so slovenske ustavne spremembe, pri katerih so aktivno sodelovali slovenski komunisti. Drugega pa je predstavila Srbija in gre v smer večje centralizacije in partijske oblasti. V kolikor se bo večina CK skušala poslužiti sistema demokratičnega centralizma in od slovenskih komunistov zahtevala nemogoče, se morajo zavesti, da slovenski komunisti nikoli niso bili in ne bodo »kvizlingi«
in so vedno delali v korist svojega slovenskega naroda. Prostovoljno se je slo-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

CK ZKS podpira ustavne spremembe

LJUBLJANA — Slovenski komunisti so včeraj na seji centralnega komiteja ZKS ponovili načelno stališče do ustavnih sprememb. Vztrajali bodo, ustavne spremembe so interes celotnega slovenskega naroda in o njih odloča edino slovenska spuščina. Istočasno pa so tudi sklenili oditi v Beograd na izredno sejo zveznega centralnega komiteja, ki je bila pod srbskim pritiskom sklicana čez noč in v nasprotju s statutom ZKJ.

O vseh teh problemih je argumentirano in mirno govoril član predsedstva in član slovenske ustavne komisije Ciril Ribičič. Njegov govor objavljamo v celoti:

Organizacija slovenskih komunistov je v svoj ustanovni čebinski manifest zapisala, da daje na razpolago svojemu ljudstvu vse svoje sile in da izraža neomajno zvestobo slovenskemu narodu. To je bila usmeritev, ki je usodno prispevala, da je slovenski narod sredi NOB in revolucije, kot je ugotovil Kočevski zbor, končno-veljavno stopil v krog suverenih narodov in da je nastala slovenska republika kot država znotraj avnojske federativne skupnosti enakopravnih in prostovoljno združenih narodov in narodnosti. To so bili časi, ko je bilo ustavi LR Slovenije, sprejeti leta 1947, dovoljeno, da je v svojem 2. členu govorila o pravici slovenskega naroda do samoodločbe, ki vsebuje tudi pravico do odcepitve in združitve. Pa ne le to. Tudi v KPJ je bilo že poprej zavzeto jasno stališče, da je samood-

ločba pravica vsakega naroda, priborjena z orožjem in zavarovana kot najsvetejša pravica in pridobitev NOB in revolucije. Znano je, da je Tito leta 1942 zagotovil, da se KPJ ni nikdar odrekla in se tudi ne bo odrekla načelu, da ima vsak narod pravico do samoodločbe, ki vključuje tudi pravico do odcepitve.

Odveč je v zvezi s tem citirati Kardeljeva stališča pred, med in po NOB, ki samoodločbo dosledno obravnavajo kot nujno podlago in pogoj trdnosti in uspešnosti jugoslovanske federacije, ne pa kot oviro ali grožnjo njeni trdnosti. To so stališča, ki so kot ena najpomembnejših pozitivnih tradicij strateška opredelitev ZKJ in obenem podlaga veljavnih načel ustave SFRJ glede odnosov v federaciji, ki je zgrajena na odločilni odgovornosti republik za lastno uso- do in skupen jugoslovanski razvoj. Tako zasnovan ustavni položaj SR Slovenije poskušajo predloženi amandmaji k ustavi SR Slovenije dodatno zavarovati pred nasprotnimi tolmačenji in prakso. Zato ti amandmaji ne morejo motiti tistih, ki so resnično zaskrbljeni za spoštovanje duha in črke veljavne ustave SFRJ, ampak motijo druge, ki so do- slej na vsakem koraku skušali diskreditirati to ustavo in njene mrtve avtorje, jo prikazovali kot protirevolucionaren akt in terjajo odpravljanje njenih bistvenih federalnih na-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Skupna pobuda štirih članic Alpe-Jadran

DUNAJ — Avstrijska časopisna agencija APA poroča iz New Yorka o dogovoru voditeljev diplomacij Avstrije, Madžarske, Jugoslavije in Italije o skupnem sestanku 11. novembra v Budimpešti, pri tem pa poudarja, da te države načrtujejo celo vrsto »skupnih podvigov na politični, gospodarski in športni ravni«. Agencija pri tem poudarja, da je ena od držav članica NATO, druga Varšavskega spazuma, tretja je nevtralna, četrta pa neuvrščena. Sodelovanje torej očitno označuje preboj meja različnih sistemov.

Voditelji diplomacij Aloiz Mock, Gyula Horn, Budimir Lončar in Gianni De Michelis so se o sodelovanju pogovarjali že med zasedanjem generalne skupščine OZN, budimpeštanski sestaneek pa bo morda že oktobra.

Teme razgovora na pripravljalnem srečanju bodo vprašanja infrastrukture, še zlasti železniške povezave in močnejše povezovanje sredozemskih pristanišč (Trst in Reka). Avstrijski viri tudi poročajo, da so govorili o zamisli skupne organizacije zimske olimpijade med Trbižem, Beljakom, Jesenicami, Kranjsko goro in Planico. O dogovoru voditeljev diplomacij je poročal tudi avstrijski radio. (dd)

Podčastnik priznal, da je sledil nesreči na radarju

Ustica: morda se ruši zid vojaškega molka

RIM — O Ustici veliko novega. Včerajšnji dan zasliševanj v sklopu preiskave o strmoglavljenju potniškega letala DC-9 družbe Itavia je zabeležil dve pomembni novosti.

Za prvo je poskrbel podčastnik Luciano Carico, ki je v dobi, ko je prišlo do nesreče, skrbel za identifikacijo letal, ki so se pojavljala na radarju vojaškega oporišča pri Marsali. Carico je prvi razbil zid vsesplošnega molka, za katerim so se skrivali vsi vojaški čini, ki so bili kakorkoli odgovorni za vojaško oporišče, za radarje ali vsaj fizično prisotni na dan nesreče.

Podčastnik je namreč izjavil, da je na radarju opazil bleščečo pikico, ki je zaznamovala pot DC-9. Nekaj časa ji je sledil z očesom (v petih minutah je moral namreč določiti in zabeležiti tip letala) dokler ni opazil, da je počasi izgubljal sijaj. To je bil dokaz, da je letalo padalo, zato je Carico obvestil vse pristojne in sprožil alarm. Dosedanja pričevanja pa so temeljila na

postavki, da ni nihče opazil letala, ker so prav v tistih minutah radar zasenčili zaradi najavljene vaje.

Druge izredno pomembna novost sicer ni bila jasno izrečena na procesu, ker je preiskovalni sodnik zavrnil vprašanje nekega odvetnika, vendar gre za podatek, da je na letalskem koridorju Ambra 13, po katerem je letel DC-9, moral prileteti tudi libijski tupolev namenjen v Varšavo. Letalo je imelo šifrirano oznako Vip 13, po nepotrjenih informacijah pa naj bi se z njim pe- ljal na Poljsko polkovnik Gadafi. Letalo se je po »naključju«
izognilo raketi, ki je zadelo DC-9, saj je nenajavljeno spremenilo smer poleta in se z ozkim ovinkom na desno obrnilo proti Malti.

Podatki v zvezi z dejansko registracijo nesreče odpirajo sedaj novo poglavje v preiskavi, ki je do danes slonela pretežno na lažnih pričevanjih, neupravičenih molkih, skratka na načrtnem prikrivanju resnice.

Tudi SZ za uničenje kemičnega orožja

V OZN Ševardnadze podal še druge mirovne pobude

NEW YORK — Le dan je bilo treba počakati na sovjetski odgovor na Busheve predloge o uničenju kemičnega orožja. Šef sovjetske diplomacije Ševardnadze (na sliki AP) je namreč včeraj v New Yorku pred generalno skupščino OZN v celoti sprejel ameriške predloge, nato pa je ponudil še nekatere rešitve, ki naj bi pripeljale do hitrejše razorožitve na vseh področjih.

Ob strinjanju z Bushevimi predlogom je tako Ševardnadze nanizal celo vrsto pobud, ki jih je Sovjetska zveza pripravljena uresničiti, še preden pride do večstranskega sporazuma o popolnem uničenju kemičnega orožja. Tako naj bi SZ enostransko prenehala proizvajati vse vrste kemičnega orožja, na podlagi dvostranskega sporazuma z ZDA pa je pripravljena tudi drastično zmanjšati ali celo uničiti vse zaloge kemičnega orožja. Poleg tega je Ševardnadze izrazil pripravljenost SZ, da se odpove kakršni koli uporabi kemičnega orožja v bodoče, SZ pa naj bi bila tudi za stalno in natančno preverjanje spoštovanja dogovora o prenehanju proizvodnje kemičnega orožja.

Ko je govoril o jedrskem orožju, je sovjetski zunanji minister predlagal sklic posebne konference, na kateri naj bi sodelovale vse proizvajalke tega orožja in vse tiste države, ki imajo na svojih ozemljih jedrske arzenale. Na tej konferenci naj bi določili najvišji nivo še dopustne oborožitve na posameznih straneh, Ševardnadze pa je zahteval tudi celo vrsto večstranskih sporazumov, da bi zmanjšali nevarnost jedrske vojne. V zvezi z jedrskim orožjem je šef sovjetske diplomacije tudi izrazil pripravljenost SZ, da obnovi moratorij za vse vrste jedrskih poskusov, če bodo tudi ZDA pripravljene na kaj takega. Ševardnadze se je pri tem zavzel še za pospešitev dela ženevske konference in za razširitev sporazuma o jedrskih poskusih iz leta 1963 tudi na podzemelske eksplozije.

Ko je govoril o odnosih med SZ in ZDA, je sovjetski zunanji minister izrazil zadovoljstvo nad doseženim napredkom v zadnjem obdobju in potrdil Bushevo napoved, da naj bi do prvega srečanja med ameriškim in sovjetskim predsednikom prišlo že konec pomladi ali najkasneje v začetku poletja 1990. Pri tem je Ševardnadze

optimistično povedal, da upa, da bosta takrat Bush in Gorbačov že lahko podpisala sporazum o zmanjšanju strateške oborožitve.

V tem obdobju pa naj bi SZ po ministrovih besedah še naprej nadaljevala z zapiranjem reaktorjev za proizvodnjo jedrskih bomb, tako da naj bi bili najkasneje leta 2000 vsi vojaški reaktorji v SZ ustavljeni. Sovjetski predstavnik je tudi poudaril pripravljenost Moskve, da preneha s proizvodnjo obogatene urana, pozval pa je vse jedrske sile, in v prvi vrsti ZDA, da sklenejo dogovor, s katerim bi prepo- vedali proizvodnjo vseh jedrskih materialov v vojaške namene.

V svojem včerajšnjem posegu pa je Ševardnadze poudaril tudi namen SZ, da pospeši gospodarsko integracijo v SZ in željo po aktivnem sodelovanju v vseh mednarodnih organizmih in po vzpostavitvi odnosov z Mednarodnim monetarnim skladom in Svetovno banko. Zavzel se je tudi za internacionalizacijo ekološke politike in pa za politično toleranco pri prosti odločitvi o razvoju v posameznih državah. Edini primer, kjer tolerance ne sme biti, pa je področje terorizma. Pri tem je Ševardnadze še poudaril, da SZ ne podpira nobenega gibanja, ki pri svojem boju uporablja teroristične metode.

Višji sodni svet bo prisluhnil tudi »resnici« sodnika Ayale

RIM — Višji sodni svet ne bo še zaključil notranje preiskave o aferi Palermo, saj so se njegovi člani odločili, da bodo ugodili prošnji sodnika Ayale in prisluhnili tudi nje- mu. Sodnik Ayala je prosil kolege Višjega sodnega sveta, naj mu dovolijo, da se brani težkih obsoj, ki jih je njegov račun iznesel Di Pisa, ko je le-ta osredotočil svojo obrambo na žolčnih osebnih napadih.

O sodniku Ayali je Di Pisa v bistvu rekel, da je zlorabljal svoj službeni položaj, temu pa je še dodal, da je imel neurejeno življenje, saj je menda večkrat potrosil več denarja od tistega vknjiženega na banki. Ko so ga novinarji vprašali, če se mu ne zdi neprimerno, da vleče kolego pred sodnike na osnovi namigov in nepotrjenih vesteh, je Di Pisa odgovoril, da so tudi njega poslali na zatožno klop na osnovi natolčevanj.

Sodnik Ayala bo vsekakor smel v četrtek pred sodnike in odvetnike, ki sestavljajo Višji sodni svet, njegovo zasliševanje pa ne bo osamljeno, saj se bodo morali v Rim vrniti tudi drugi akterji afere Palermo. Med temi bosta tudi sodnika Giovanni Falcone in Antonino Meli. Afera Palermo ostaja vsekakor v ospredju pozornosti širše italijanske javnosti, saj bodo morali zaključki preiskave objasniti čemu, je Di Pisa, če tudi ne bi bil avtor anonimnih pisem, molčal vse do danes.

Italija zahteva od ZDA izročitev Baraldinijeve

RIM — Silvia Baraldini, hudo bolna italijanska državljanka, ki prestaja dolgoletno zaporno kazen v ameriških zaporih, naj bi se končno vrnila v Italijo. To so včeraj sporočili z italijanskega pravosodnega ministrstva. Baraldinijeva naj bi se v Italijo vrnila na podlagi zakona, ki ga je poslanska zbornica sprejela v skladu s konvencijo Sveta Evrope. Italijanski pravosodni minister Vassalli je o tem, da bo Italija zahtevala izročitev Silvije Baraldini, obvestil tudi ameriškega veleposlanika v Rimu Petra Secchio, ki je obljubil svojo pomoč.

V zvezi z Baraldinijevo je treba povedati, da se je v ZDA preselila v petdesetih letih z očetom, ki je bil v diplomatski službi. Tam se je med študijem pridružila levičarski skupini »19. maj«. Leta 1982 so jo aretirali zaradi domnevne vpletenosti pri begu iz zapora ameriške levičarke Joanne Chesimard. Predvsem zaradi svoje levičarske usmerjenosti je bila na podlagi ameriških zakonov obsojena na 40 let ječe, kar je najvišja možna kazen. V zaporu je tudi zbolela za rakom, ameriške pravosodne oblasti pa so doslej zavračale vse prošnje za njeno predhodno izpustitev iz zapora. Baraldinijeva je tudi zaprosila, da ji sodne oblasti dovolijo začasni odhod v Italijo, da bi lahko prisostvovala pogrebu sestre Marine, ki je umrla v nedavni letalski nesreči francoskega DC-10.

Umrl senator KPI Antonio Taramelli

RIM — V noči med ponedeljkom in tokrom je na svojem domu v Milanu umrl komunistični senator Antonio Taramelli. V senatu je bil član prve komisije za ustavna vprašanja in v tem svojstvu je poleg slovenskega komunističnega senatorja Spetiča aktivno in zavzeto spremljal zlasti problematiko globalne zakonske zaštite slovenske manjšine v Italiji, saj je slovensko manjšinsko problematiko zelo dobro poznal. Taramelli se je rodil pred 61 leti v Lodiju pri Milanu in se zelo mlad posvetil politiki. Nekaj let je bil milanski občinski svetovalec, leta 1983 pa je bil prvič izvoljen v senat.

Zagonetna eksplozija na »Prosveti« v Zagrebu

ZAGREB — Včeraj zjutraj je v Masarykovi ulici 25 v Zagrebu v knjigarni »Prosvete« odjeknila močna eksplozija, ki je prebudila in vznemirila prebivalce okoliških hiš. Zdrabilo se je steklo izložbe in vhodnih vrat, nastala je manjša gmotna škoda, na srečo pa nihče ni bil ranjen.

Preiskovalni sodnik okrožnega sodišča v Zagrebu Vlado Palinic je izjavil, da vzroke eksplozije še raziskujejo. Steklarji so že zamenjali stekla in knjigarna normalno obratuje. (dd)

Bližajoče rimske upravne volitve že skalile politično ozračje

Rastoče polemike glede zakona o mamilih in zaradi nedavnih Martellijevih izjav

RIM — Spet so volitve pred vrati. V resnici gre za dokaj omejeno volilno preizkušnjo (v mislih imamo volitve za obnovitev občinskega sveta italijanske prestolnice), vendar kot ob vseh takšnih priložnostih, se je med strankami po malem že vnel boj, ki se običajno ne ozira na zavezništva in sporazume. Morda gre prav v duhu bližajoče se rimske volilne preizkušnje, ki bo le generalna pred veliko pomembnejšimi pomladnimi upravnimi volitvami, gledati na prebujanje dokaj vznemirljivih nesoglasij v večini, ki podpira Andreottijevo vlado. Skoraj idilično vzdušje, ki je še pred nekaj dnevi označevalo odnose v petstrankarski koaliciji, se je začelo počasi kvariti. Delno so ga skazila naraščajoča nesoglasja glede zakonskega osnutka o mamilih, še bolj pa so ga skazile zadnje izjave vladnega podpredsednika Martellija za madridski dnevnik El Pais.

Začnimo pri problemu mamil. Z delom združenih senatnih komisij za zdravstvo in pravosodje, ki naj bi dokončno oblikovale besedilo zakonskega osnutka pred pričetkom razprave v senatni skupščini, ne gre ne naprej ne nazaj. Vse je obtičalo ob dilemi, kako zakonsko obravnavati problem uživanja mamil. Med demokristjani in socialisti prihaja do vedno večjih razlik pri tolmačenju tega aspekta. Sinoči so se sestali predstavniki večine v senatu, da bi si razčistili pojme, vendar si jih še niso razčistili. Odločilnega pomena bo vsekakor današnja konferenca predsednikov senatnih skupin, ki bodo odločali,

kako nadaljevati razpravo o mamilih. Socialisti vztrajajo pri zahtevi, naj senat čimprej odobri zakonski osnutek, ki ga je predložila vlada, ne da bi ga spreminjali. Dobršen del KD pa se s to naglico ne strinja. Predvsem pa se ne strinja s kazenskimi sankcijami, ki jih zakonski osnutek predvideva za zasvojenca z mamili. Zato zahteva določene popravke. In tu bo boj s socialisti neizbežen. Še zlasti, ker socialisti ne odstopajo od svojih stališč. To je včeraj nekako potrdil Craxijev glasnik Intini, ki je v polemiki s turinjskim dnevnikom La Stampa še enkrat udaril po komunistih, pa tudi po vseh tistih katoličanih, ki tako dali drugače »opravičujejo« uživanje mamil.

Vode odnosov med demokristjani in socialisti (sicer nikoli prav kristalno čiste) je precej sklanila Martellijeva izjava »o demokristjanskem zatonu in o potrebi politične zamenjave«. Še zlasti je demokristjane zbodla trditve, da Andreottijeva vlada (katere Martelli je podpredsednik!) nima nikakršne možnosti popravnega izpita. Trajala bo pač dokler bo trajala, je smisel Martellijevega razmišljanja, nakar ne bo več obnovljiva.

Martellijeve nepričakovane puščice so zadele v živo zlasti levi bok stranke križarskega ščita. Medtem ko se Forlani in drugi veljaki strankine večine še niso oglasili, ker v tem trenutku nočejo razpogrevati ognja in ker so očitno tudi v precejšnji zadregi, se je nasprotno sprostil ves gnev leve struje, ki je v

mrzličnem iskanju neke nove identitete precej razborito razporejena. Celo običajno umirjeni »morotejec« Bodrato ni mogel zadržati polemičnega izbruha. De Mita je v enem letu predsednikovanja dosegel veliko več kot Craxi v štirih letih, je izjavil Bodrato in dodal, da je imel Craxi le veliko srečo; uresničil je dva gospodarska ukrepa, ki ju je podedoval od Fanfanijeve vlade, nakar se je ustavil, ker je v njegovo smer pihal ugoden veter. Še ostrejši je bil z Martellijem Granelli, ki je njegovo izjavo označil za nepotrebno provokacijo, ki terja pojasnila, sicer bi kdo lahko osvojil tezo, da je možna vladna koalicija samo s takšno KD, ki prizna, da je v zatonu.

Ob teh predvolilnih zdraha je bila včerajšnja pozornost političnih opazovalcev usmerjena s še večjo radovednostjo na to, kar se dogaja v Ulici Botteghe oscure, kjer se je včeraj sestalo vodstvo KPI. Glavni sklep je bil ta, da se na vrat na nos sestane centralni komite in da izoblikuje strategijo predvolilnega boja »za osvoboditev velikih in malih italijanskih mest izpod petstrankarskega jarma«. Centralni komite se bo tako sestel že čez teden dni ter prisluhnil Occhettovemuro poročilu. Toni in argumenti poročila bodo v bistvu isti kot ob zaključnem govoru na festivalu Unità v Genovi, vendar bo glavna skrb posvečena prav bližajočim se volitvam v Rimu. KPI pričakuje, da bo ne le ponovila uspeha z evropskih volitev temveč ga še izboljšala in tako dokončno prehitela KD.

D. K.

nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani

● Danes odločitev o ustavi

venski narod družil v federativno Jugoslavijo in na teh avnojskih temeljih mora Jugoslavija temeljiti tudi v bodoče.

Predsednik srbskega CK Trifunović je Kučana samo obsodil, da je napadel Srbijo in da ima CK pravico soditi in obsoditi. Zelo resna pa je bila razprava partijskega predstavnika JLA Petra Simića, ki je na dveh primerih (admiral je vse spremembe vključno z najnovejšimi očitno resno prebral) argumentiral mnenje armade, da gre za kolizijo slovenskih stališč in zvezne ustave.

V skupščini pa se je razprava pričela najprej v ustavni komisiji, nato pa v zveznem zboru skupščine SFRJ. Tudi tukaj so dolgo razpravljali, če bodo sploh razpravljali. Razprava se je pričela zelo pozno, šele okrog 19. ure in se je seveda prav tako kot v CK ZKJ zavlekla pozno v noč.

V obeh primerih je značilno, da so vsi slovenski delegati govorili, resno, trezno in argumentirano, brez žalitev ali celo zmerjanj. Očitno jih organizirano, na podoben način, podpirajo hrvaški delegati in hrvaški člani CK, številne podpore prihajajo iz Bosne in Hercegovine, slovenska stališča so podprli celo posamezniki iz Črne gore in drugih okolič. Večina je morda na drugi strani, toda vsi ti organi so razbiti in zato so najbrž bile grožnje zelo redke, nikoli neposredne, toda bile so prisotne in čulo se je mestoma tudi rožljanje z orožjem. Pa vendar je morda še vedno kdo, ki sanja, da bo okupiral poleg Kosova še Slovenijo. Istočasna okupacija Hrvaške in še dela Bosne, pa ni več možna, je že utopija. Ta ugotovitev pa je v danem trenutku najbrž bistvena.

Medtem pa se bo danes zjutraj predsednik predststva Janez Drnovšek vrnil iz New Yorka v Ljubljano. Že je kazalo, da ga bodo na hitro odpoklicali, ker predsedstvu SFRJ (ki je tudi vrhovni poveljnik armade) načeljuje v njegovi odsotnosti podpredsednik Jović. Kasneje pa se je izvedelo, da je ostal v ZDA, ker se je sestel z ameriškim predsednikom Bushem, kot predsednik Jugoslavije in kot predsedujoči v gibanju neuvršenih. Njegova odsotnost pa ima tudi na konkretne ustavne probleme prav gotovo veliko težo.

Slovensko predsedstvo je namreč ugotovilo, da so bili zadnji sklepi zveznega predststva protizakoniti, ker so jih sprejeli brez prisotnosti slovenskega predstavnika. Izrazilo je tudi prepričanje, da bodo slovenski delegati dostojanstveno in v miru odločali o spremembah slovenske ustave.

Formalnih predlogov partijskega centralnega komiteja, zvezne skupščine in drugih organov še ni. V bistvu pa se vsi nanašajo na zahtevo, ali na poziv slovenskim komunistom in slovenski skupščini, da razpravo o slovenski ustavi odloži in jo podredi razpravam o zvezni ustavi. To pa je seveda za slovenski narod nesprejemljivo.

Nekaj pred polnočjo pa je prispela kratka vest, da so slovenski delegati zapustili zasedanje zvezne skupščine, ker je bil kršen poslovnik. Zasedanje centralnega komiteja pa se je vedno bolj razgretem ozračju nadaljevalo.

● CK ZKS podpira ustavo

čel z obrazložitvijo, da gre za konfederativne elemente v njeni ureditvi.

Slovenski komunisti smo prepričani, da Jugoslavije ne razbija tisti, ki terja dodatne garancije za spoštovanje enakopravnosti, samostojnosti in odgovornosti njenih narodov in republik, temveč tisti, ki želi v nasprotju s temeljnimi načeli veljavne ustave SFRJ prekrajati avnojsko Jugoslavijo. Socialistična, demokratična in federativna skupnost narodov in narodnosti, njihovih republik in pokrajin je in ostaja za slovenske komuniste prva izbira, vendar samo kot skupnost prostovolj-

no združenih in enakopravnih narodov in ne kot skupnosti, v kateri bi se slovenski narod moral prepustiti na milost in nemilost bolj enakopravnim, večjim oziroma zaslužnim narodom in republikam.

Razlika v načinu in vsebini reagiranja zveznih državnih in političnih organov, ko je šlo za spremembe ustave SR Srbije in danes, ko gre za spreminjanje ustave SR Slovenije nas prepričuje, da je v veliki ofenzivi težnja po takšnem prekrjanju jugoslovanske federacije, ki želi celim narodom in republikam vsiljevati svoje poglede ne glede na stališča in usmeritve ljudi, političnih in najvišjih državnih organov teh republik. Če temu ne bi bilo tako, potem amandmajem, ki želijo utrjevati ustavni položaj republike ne bi očitali, da gre za težnje po razbijanju Jugoslavije, separatizem, ogrožanje integritete Jugoslavije, kontrarevolucijo in ogrožanje stabilnosti države. Ne smemo se pustiti sprovcirati takšnim izzivanjem nezadovoljstva in moramo argumentirano, mirno in dostojanstveno povedati, da s predlaganimi ustavnimi amandmaji hočemo utrjevati temelje, brez katerih federacija ne more postati sodobnejša in učinkovitejša skupna država enakopravnih narodov in republik. Zato rešitev ni v prekrjanju jugoslovanske federacije, ki bi potencialo nezadovoljstvo, občutek ogroženosti in izkoriščenosti vsakega njenega dela, ampak v odločnem uresničevanju zastavljenih reform ekonomskega in političnega sistema ter v opuščanju ostankov partijske države in partijske ustavnosti.

Ni treba biti poglobljen poznavalec slovenskih razmer in razporejen slovenske javnosti, da lahko spoznaš absurdnost najnovejših obtožb o tem, da za predlaganimi ustavnimi amandmaji stoje birokratsko-etastične, nacionalistične, separatistične in protikomunistične sile. Jasno moramo povedati, da bi bila logična posledica stališča, da predlagane rešitve izražajo mnenja in usmeritve slovenskega naroda in vseh državljanov Slovenije - zahteva po referendumskem preverjanju teh rešitev. Toda očitno ne gre za to, da bi se upoštevala in uveljavila resnična volja slovenskega naroda in ljudstva Slovenije, ampak da bi se preprečila uveljavitev nesporno večinske usmeritve slovenske skupščine, njene ustavne komisije in celotne slovenske javnosti. Tega cilja pa ni mogoče doseči drugače, kot da se namesto obstoječih državnih in političnih organov Slovenije vzpostavi drugačna sestava, jasneje povedano protinarodni režim, ki bi dirigiran od zunaj deloval proti izrecno in jasno izraženim stališčem izjavne razprave o osnutku amandmajev k ustavi SR Slovenije. Da se bomo slovenski komunisti takšnemu, z našo revolucionarno tradicijo in aktualno zgodovinsko odgovornostjo skreganemu razvoju dogodkov uprli z vsemi silami - za ta centralni komite ne more biti nobenega dvoma.

Komunisti smo se v javni razpravi in pri dograjevanju osnutka amandmajev v ustavni komisiji zavzeli za zelo resno in poglobljeno analizo vsakršnih opozoril v zvezi z ustreznostjo ponujenih rešitev, tudi ko je šlo za očitke o tem, da so nekatere rešitve v nasprotju z ustavo SFRJ, ne glede na to, od kod so ti očitki prihajali. Preciziranja, ki jih je na zadnjih dveh sejah sprejela republiška ustavna komisija, so izraz takšnih dodatnih vloženih naporov, da bi onemogočili takšna tolmačenja ponujenih rešitev, ki bi nasprotovala duhu in črki ustave SFRJ. Prepričani smo, da ponujene rešitve vzdržijo najstrožjo presojo ne le skladnosti teh rešitev z voljo in prepričanjem državljanov Slovenije, ampak tudi ustavnopravni preizkus njihove skladnosti z ustavo SFRJ. Preizkus, ki je seveda mogoče šele po sprejemu ustavnih amandmajev.

Svojevrsten absurd je, da so najglasnejši tisti kritiki ponujenih rešitev v amandmajih k ustavi SR Slovenije, ki so doslej najostreje

napadali ustavo SFRJ, na katero se v tem primeru sklicujejo, ki so se v praksi zavzemali, ali so vsaj dopuščali takšne kršitve ustavnih pravic SR Slovenije, zaradi katerih je postal sprejem predlaganih rešitev nujnost in ki predlagajo najbolj radikalne spremembe bistvenih rešitev ustave SFRJ, ko gre za odnose v federaciji. Kako je mogoče, da se proglašajo za protijugoslovanske tiste rešitve, ki skušajo v skladu z najboljšimi avnojskimi tradicijami zavarovati pravico narodov do samoodločbe, ekonomsko suverenost republike, spoštovanje enakopravnosti jezikov vseh narodov in narodnosti, ne le za slovenskega terjajo soglasje prizadete republike za uvajanje izrednih razmer v mirnem času, upoštevanje potreb in materialnih možnosti republike, ko gre za financiranje federacije in skušajo omejiti takšne kršitve pravic republike, ki niso v skladu z njenim z ustavo SFRJ opredeljenim položajem. Te rešitve ne ogrožajo nobenega drugega naroda ali republike v Jugoslaviji. Motijo lahko le tistega, ki bi sam rad oslabil ustavni položaj republik in si zase zagotovil poseben položaj in izjemne možnosti vpliva na federalne odločitve.

V Zvezi komunistov Slovenije smo prepričani, da so predlagani ustavni amandmaji prispevek k utrjevanju takšne Jugoslavije, v kateri se bo slovenski narod počutil varnega in enakopravnega z drugimi narodi in republikami. To je obenem podlaga za politični spopad s tistimi težnjami pri nas doma, ki vidijo perspektivo Slovenije brez socializma in izven Jugoslavije. S temi težnjami smo se vedno odločno spopadali, v zadnjem času najbolj razvidno ob nasprotovanju majniški izjavi in s svojo podporo Temeljni listini Slovenije 1989. Ugotavljamo pa, da napadi na ponujene amandmaje, še posebej pa konstruirane politične obtožbe v zvezi z njimi, grozijo, da bodo bistveno otežili, če že ne onemogočili uspešno borbo zoper porajajoči se separatizem v Sloveniji. Tega namreč ne spodbuja varovanje, ampak ogrožanje in zanikanje enakopravnosti, samoodločbe in odgovornosti SR Slovenije za lastno usodo in skupen jugoslovanski razvoj.

Kaj more biti hujšega kot uporabljati izven ustavne poti in protiustavne grožnje in pritisk zoper suvereno pravico republike, da oblikuje svojo ustavo po svoji meri in interese? Kaj more biti manj prepričljivo kot vzemanje za spoštovanje ustave SFRJ po takšnih izvenustavnih poteh? Kje najti dodatnih moči in argumentov, da bi prepričali druge dele Zveze komunistov Jugoslavije, da znajo slovenski komunisti bolje oceniti razporejenost in voljo slovenskega naroda in ljudstva Slovenije, katerih odgovoren del smo, kot pa tisti, ki s svojimi nerazumnimi pritiski in konstrukcijami od zunaj le otežujejo naša prizadevanja v borbi za prenovljeni socializem po meri ljudi in svobodnih in enakopravnih narodov? Ali res ni očitno, da bi slovenski komunisti za vse večne čase izginili s političnega zemljevida Slovenije, če bi pristali na to, da nekdo izven Slovenije kroji njeno usodo v nasprotju z jasno izraženo voljo slovenskega naroda in vseh državljanov Slovenije?

Vztrajanje pri ponujenih rešitvah v amandmajih k slovenski ustavi je najtesneje povezano z našimi pogledi na to, kakšen socializem, kakšno demokracijo in kakšno Jugoslavijo hočemo. To pa so tista bistvena vprašanja, o katerih znotraj Zveze komunistov Jugoslavije ne bi smelo biti preglasovanja nobene republiške organizacije. Še manj je upravičeno, da bi se organi Zveze komunistov Jugoslavije poskušali ponovno povzpeti nad za to pristojno skupščino SR Slovenije, ki je kot najvišji organ republike in na temelju izražene volje ljudi v javni razpravi edina pooblaščenca, da odloča o sprejemu ustavnih dopolnil. Brskiranje te, z ustavo SFRJ opredeljene funkcije republiške skupščine je najboljši dokaz, da v celi gonji zoper ponujene amandmaje ne gre za čuvanje duha in

črke ustave SFRJ, ampak za poskus discipliniranja suverene slovenske države, ki bi bilo v nasprotju z voljo prebivalcev te republike in v skladu s prizadevanji druge, ki hoče po svoji podobi določati ne le svojega položaja, ampak tudi celo jugoslovansko federativno skupnost. Nič ne bi bilo v nasprotju s temeljnimi načeli ustave SFRJ, kot popustiti takim pritiskom. Seveda pa se tudi CK ZKS ne more povzpeti nad republiško skupščino in ne more prevzeti njene odgovornosti za sprejemanje ustavnih dopolnil. Ugotovimo pa lahko, da ni nobenih prepričljivih razlogov za kakršnokoli odlaganje sprejema ustavnih dopolnil in se prek delegatov v družbenopolitičnem zboru zavzemamo za njihov sprejem v besedilu, ki bo najbolj avtentično izrazil vsebino javne razprave SR Slovenije vključno s strokovnimi opozorili o tem, katere rešitve bi bile v nasprotju z Ustavo SFRJ.

V predsedstvu tega CK smo prepričani, da ni nobene sprejemljive utemeljitve za sklic današnje seje CK ZKJ. Ne zato, ker bi kakorkoli zanikali pravico tega organa, da zavzema stališča o odprtih političnih vprašanjih. Pač pa zato, ker je seja sklicana na način in v času, ko ne more pomeniti drugega kot izvajanje nesprijemljivega političnega pritiska na skupščino SR Slovenije, ki jutri sprejema amandmaje k ustavi SR Slovenije. Predsedstvo obvešča centralni komite in slovensko javnost, da je bil CK ZKJ sklican kljub izrecnemu nasprotovanju predstavnikov ZKS in na podlagi takšnih kvalifikacij ponujenih ustavnih amandmajev in aktivnosti ZKS, ki jih nikakor ne moremo sprejeti. Zato predlagamo centralnemu komiteju, da zaveže člane CK ZKJ iz ZKS, da na seji CK ZKJ aktivno, umirjeno, dostojanstveno in argumentirano pojasnijo naša stališča in razumevanje ponujenih ustavnih sprememb ter opozorijo na skrajno nevarne negativne posledice, ki jih za stanje v SR Sloveniji in za aktivnost ZKS imajo sprovcirani pritiski v delu javnosti ter političnih in državnih organov federacije. Obenem predlagamo centralnemu komiteju ZKS, da zavzame stališče, po katerem nasprotuje vsakemu poskusu vsiljevanja političnih stališč ali drugi obliki nesistemskega vmešavanja ZKJ ali organov federacije v odločanje in predvidene roke sprejemanja ustavnih amandmajev. Še zlasti pa se nam zdi nesprejemljivo, da politični in državni organi federacije niso počakali niti do konca dela ustavne komisije skupščine SR Slovenije, da bi se lahko seznanili z njenimi preciziranimi posameznimi rešitvami in argumentiranimi odgovori na očitke o tem, da so nekatere rešitve v nasprotju z ustavo SFRJ. Prekršili bi svoja odločna stališča v zvezi s pravno državo, če bi poskušali sami ali bi dopuščali drugim, da se na nesistemski način vmešavajo v suvereno pravico delegatov republiške skupščine, da v skladu s svojo vestjo in razporejenjem slovenske javnosti sprejmejo amandmaje k ustavi SR Slovenije.

Menim, da bi moral centralni komite na današnji seji izpričati svojo trdno odločenost vztrajati pri navedenih in drugih izhodiščih in svoji podpori vsebini predlaganih ustavnih amandmajev ne glede na vse možne pritiskne in grožnje, ki v zadnjih dneh vključujejo tudi grožnjo reševanja nastalega konflikta z golo represijo. Ti pritiski nas samo še bolj prepričujejo, kako prav je, da se zoper nje zavarujemo tudi s ponujenimi ustavnimi amandmaji. Vsako odstopanje od te usmeritve ne bi bilo usodno le za vlogo in položaj Slovenije in slovenskega naroda, ampak bi ogrozilo demokracijo razvoj cele jugoslovanske federacije in za dolgo obdobje onemogočilo uveljavljanje idej o prenovljenem socializmu, demokraciji ter sodobni in učinkoviti federaciji. To pa so takšni cilji, za katere je vredno, da veže naš centralni komite svojo usodo oziroma obstoj, tudi v imenu naše čebinske in skupne avnojske tradicije, na katero sem se skliceval na začetku.

Italijanski bančni sistem tarča vse hujših kritik iz inozemstva

LONDON — Na rob izjavi Roberta Maxwella, češ da je italijanskim bančni aparat gnil, je včeraj uvodničar britanskega Financial Times zapisal, da bi lahko afero okrog nečistih poslov državnega zavoda Banca nazionale del lavoro odločilno vplivala na bodočnost bančništva v državi. »Mednarodni krogi itak bolj malo cenijo učinkovitost italijanskih bank,« meni uvodničar in dodaja: »Italijanski politiki in poslovnik izkoriščajo primer BNL za podkrepitev teze o privatizaciji bank. Te nudijo skrajno neučinkovite storitve vsem strankam, razen eni - vladi, ki je doslej valila nanje huda bremena na račun javnega deficita. Imenovanje vodilnih kadrov v bankah ponuja italijanskim politikom priložnost za klientelizem; čimbolj na jugu je banka, temveč je možnost, da grede njeni krediti za načrte, ki so neekonomski, a ustrezajo krajevnim politikom.« Financial Times naglašja, da bi privatizacija velikih bank rešila marsikateri finančni problem, »saj lahko industrijski mogotci postržejo z upravnno profesionalnostjo, kakršne v največjih bankah ni. Toda fevdalni giganti italijanskega industrijskega sistema se zelo pogosto vedejo kot člani neformalnega kartela, zato zamenjava političnega vpliva na banke z industrijskim vplivom ne bi bila idealna rešitev.« Kaj tedaj? Strogo nadzorovana privatizacija z udeležbo privatnih investorjev in prodajo manjšinskih deležev tujim bankam.

Globa dvanajstim bankam

RIM — Zakladno ministrstvo je naložilo dvanajstim bankam denarne kazni, ker niso spoštovale zakonskih določil o bančnem poslovanju. Gre za dve ljudski banki (Brindisi in Cesena), osem kmečko-obrtnih posojilnic, eno hranilnico (Rimini) in Credito Cicciano (Neapelj). To je rezultat inšpekcij Bance d'Italia še v obdobju 1983/86; ministrstvo je kazenske odloke izdalo v letih 1987/88, vendar se je to zvedelo šele včeraj. Globe so naprtli predsednikom, članom upravnih svetov, nadzornikom in drugemu vodilnemu osebju. Med prekrške sodijo: izdajanje posojil prek zakonsko previdene mere oz. subjektom zunaj ozemeljskih pristojnosti, dostava denarja na dom klientov, napake pri registriranju rizičnih poslov, dodeljevanje kreditov nesolventnim strankam, zamlanjanje raznih stroškov itd. Med kaznovanimi sta tudi kmečko-obrtni posojilnici v Orsagu (Treviso) in Brunecku (Bocen).

Predsednik vlade FJK na konferenci Država-dežele V »gospodarskem manevru« posebna pozornost deželam

RIM — Parlamentarnemu postopku za sprejetje finančno-proračunskih listin, ki jih je pripravila vlada v okviru gospodarskega zakona 1990, bo pozorno sledila tako imenovana »spremnica komisija«; gre za ožjo delegacijo predsednikov dežel z navadnim in posebnim statutom, v kateri bo tudi predsednik deželne vlade v Furlaniji-Juljski krajini Adriano Biasutti in ki bo morala preveriti, koliko je v državnih zakonskih osnutkih manevrskega prostora za uveljavljanje avtonomne politike na nekaterih področjih v posameznih deželah. Kar zadeva dežele s posebnim statutom, kakršna je FJK, se je na včerajšnji konferenci Država-dežele, ki jo je sklical v Palači Chigi minister za deželne zadeve in ustavna vprašanja Maccanico, zvedelo, da bo ostal finančni priliv iz davčnih terjatev neokrnjen in da bodo dotacijske sklade, razdeljene po sektorjih, oklestili le ob strogem upoštevanju značilnosti posamičnih dežel.

Biasutti je konferenco označil kot sistemsko neobredno srečanje, ki je prvič omogočilo primerjalen dialog med osrednjo vlado in periferičnimi stvarnostmi. Ministra za proračun (Cirino Pomicino) in zdravstvo (Di Lorenzo) sta natančno orisala ukrepe za omejitev javnih izdatkov s 176.000 na manj kot 133.000 milijard lir. Jutri se bodo predsedniki deželnih uprav še enkrat sešli z ministroma, da razčistijo morebitne nejasnosti, saj bo pojutrišnjem seja ministrskega sveta.

Predsednik Dežele FJK se je včeraj sešel tudi z ministrom za prevoze Berninijem in mu predložil nujno o financiranju del za ureditev ranžirne železniške postaje v Cervignanu; to naj bo ena od prednostnih obvez rimske vlade, je dodal Biasutti.

Alan Greenspan bo šel v Moskvo

WASHINGTON — Predsednik ameriške zvezne banke (FED) Alan Greenspan se bo prihodnji mesec mudil kar pet dni v Sovjetski zvezi, kamor je bil povabljen, kot se je zvedelo šele sedaj, že februarja letos. Šlo bo za izjemen dogodek, saj doslej še noben predsednik centralne banke ZDA ni uradno obiskal Sovjetske zveze. Od 7. do 11. oktobra se bo s številnimi predstavniki v Kremlju - zlasti pa seveda z gospodarskimi funkcionarji - razgovarjal o trenutnem položaju sovjetskega gospodarstva v vidiku sprememb, ki jih je začel uvajati Mihail Gorbačov s svojo pestrotrajko oziroma glasnostjo. Greenspana bo spremljal direktor zavoda FED Edwin Truman.

Avstrija navila bencinske cene

DUNAJ — Opolnoči se je v Avstriji podražil bencin, in sicer za 20 grošev oziroma približno 20 lir pri litru. S tem se je cena bencina super povzpela na 9,30 šilinga (930 lir) za liter, cena navadnega bencina na 8,90 šilinga in cena neosvinčenega bencina super na 9,70 šilinga za liter. Pristojne oblasti so navitje cen utemeljile z dejstvom, da so se zadnje čase precej podražili vsi petrolejski izdelki, kar je enak ukrep narekovalo tudi Švici in Zvezni republiki Nemčiji. Zadnjič je cena bencina v Avstriji poskočila prve dni septembra, in to ravno tako za 20 grošev pri litru.

Tržaški Lloyd Adriatico dobro zaokrožil polletje

TRST — Prvo polletje 1989 se je za tržaško zavarovalnico Lloyd Adriatico di Assicurazioni zaključilo prav uspešno. Družba, ki jo nadzoruje Swiss Re, je celokupno zabeležila 13-odstoten poslovnih porast nasproti lanskemu letu. Premije na področju neposrednega dela so prekosile 459 milijard lir, kar pomeni 13,2% več kot je znašal njihov obseg v ustreznem obdobju 1988. Na splošno se je premijski trend izboljšal za 26%, čemur gre pristi, kakor so včeraj izrecno poudarili člani upravnega sveta, še porast v razmerju 25,2% na življenjsko-zavarovalnem področju, katerega poslovni promet zajema že 8,7% celovitih letnih poslov. Podčrtali pa so tudi dejstvo, da se je odstotni delež premij na področju avtomobilskih zavarovanj nasproti

tretjim znižal s 63,2% iz leta 1988 na sedanjih 59,1%. Zadovoljstvo so izrazili tudi še spričo povečanega obsega poslov na področju bolezenskega zavarovanja, saj se lahko ponašajo kar s porastom za več kot 88%. Kako pa je z negativno platjo obračuna? Prijave o škodi zaradi neizpolnitve nesreč so se pomnožile za dobrih 8%. Čisti dobiček, čeravno začasen, naj bi po besedah članov upravnega sveta omogočil zavarovalnici, da bo ob koncu leta ta postavka povsem v skladu s povečanjem letnega prometa. Upravni svet je med drugim sprejel na znanje obvezo večinskega delničarja, da bo prispeval k nadaljnjemu razvijanju družbe; to pa pomeni seveda, da namerava Swiss Re podpisati občutno zvišanje njene glavnice.

Nesoglasje v Arge Alp

GARMISCH — Po dvodnevni razpravi o dunajskem sklepu, da tovornjaki od 1. decembra dalje ne bodo smeli voziti po avstrijskem ozemlju ponoči, sta se avstrijska in bavarska delegacija DS Arge Alp razšli brez soglasja glede izdelave skupne listine. Avstrijci (Tirolska, Salzburg, Vorarlberg) so pač branili ta sklep, Bavarci pa so bili vztrajno proti, tudi zato, ker da na tržišču še ni dovolj tihih avtovlačilcev, ki bi ustrezali avstrijskim predpisom o nočni vožnji. »Če bo Dunaj vztrajal pri svoji odločitvi,« so rekli Bavarci, »bo zahodnonemško ministrstvo za prevoze prisiljeno sprejeti ustrezne protiukrepe.«

Borzni pregled

Banca Agricola
Kmečka banka Gorica

NAJBOLJŠI POSREDNIK ZA
VAŠE FINANČNE INVESTICIJE

TRŽAŠKA BORZA			
	22.9.	26.9.	
URADNE KOTACIJE			
Generali	45650	45100	
Lloyd	19200	19100	
Lloyd risp.	11010	11050	
RAS	31000	30200	
RAS risp.	13700	13500	
Sai	20450	20100	
Sai risp.	8750	8570	
Montedison	2391	2323	
Montedison risp.	1301	1264	
Pirelli	3730	3690	
Pirelli risp.	3700	3670	
Pirelli risp. nc	2540	2500	
Snia	3365	3280	
Snia risp.	3400	3300	
Snia risp. nc	1750	1700	
Rinascente	7670	7820	
Rinascente priv.	3790	3920	
Rinascente risp.	3570	3600	
Premuda	1920	1920	
Premuda risp.	1250	1250	
SIP	3610	3510	
SIP risp.	2730	2650	
Bastogi	419	410	
Comau	4190	4150	
Fidis	8360	8230	
Gerolimich	134	129,5	
Gerolimich risp.	92	91	
SME	4090	4130	
Stet	4910	4820	
Stet W 10	—	—	
Stet W 9	—	—	
Stet risp.	3900	3800	
Tripovich	9300	9300	
Tripovich risp. nc	3680	3690	
Att. Immobiliari	4750	4690	
FIAT	11663	11550	
FIAT priv.	7400	7335	
FIAT risp.	7130	7158	
Gilardini	5680	5590	
Gilardini risp.	3820	3830	
Dalmine	360	362	
Marzotto	8300	8350	
Marzotto risp.	8360	8540	
Marzotto risp. nc	6650	6350	
NEURADNO TRŽIŠČE			
I. C. C. U.	810	810	
SO. PRO. ZOO.	900	900	
Carnica Ass.	12500	12500	

MILANSKA BORZA: VREDNOTNICE S STALNIM DONOSOM			
	26.9.	spr. %	
VEČLETNI BLAGAJNIŠKI ZAPISI			
BTP junij 1990 10,5%	98,60	—	
BTP maj 1990	98,70	—	
BTP januar 1990 12,5%	100,30	—	
ZAKLADNIŠKA KREDITNA PISMA			
CCT ECU 1982/89 13%	100,05	+0,10	
CCT ECU 1983/90 11,5%	101,30	—	
CCT ECU 1984/91 11,25%	101,40	—0,10	
CCT ECU 1984/92 10,5%	102,25	—	
CCT ECU 1985/93 9%	97,80	—	
CCT ECU 1985/93 9,6%	99,40	+0,15	
CCT ECU 1985/93 8,75%	96,50	—	
CCT ECU 1985/93 9,75%	99,95	—	
CCT april 1992 10%	95,60	—	
CCT julij 1992 IND	97,75	+0,05	
CCT januar 1991 IND	99,70	+0,20	
CCT julij 1993 IND	98,15	—	
CCT december 1990 IND	99,90	—	
CCT februar 1991 IND	99,40	—0,05	
CCT februar 1997 IND	92,80	+0,11	
CCT junij 1993 CV IND	96,00	—0,05	
CCT marec 1991 IND	99,50	+0,05	
CCT nov. 1993 CV IND	96,40	—0,05	
CCT sept. 1993 CV IND	95,70	—	
CCT avgust 1992 IND	98,05	—	
CCT avgust 1993 IND	98,05	+0,05	
CCT avgust 1990 IND	99,60	—	
CCT avgust 1991 IND	99,90	+0,15	
CCT avgust 1995 IND	93,80	—0,11	
CCT avgust 1996 IND	92,75	+0,11	
CCT april 1991 IND	100,40	+0,05	
CCT april 1995 IND	92,45	+0,05	
CCT april 1996 IND	92,80	+0,05	
CCT december 1990 IND	101,10	—	
CCT december 1991 IND	99,95	—0,05	
CCT december 1995 IND	94,15	—	
CCT december 1996 IND	93,85	—	
CCT februar 1991 IND	100,65	—0,05	
CCT februar 1992 IND	98,00	—	
CCT februar 1992 9,8%	99,75	—	
CCT februar 1995 IND	95,20	—0,10	
CCT februar 1996 IND	93,65	+0,05	
CCT februar 1997 IND	92,85	+0,05	
CCT jan. 1990 BA 12,5%	100,15	—	
CCT jan. 1990 BB 12,5%	100,30	—	
CCT jan. 90 USL 12,5%	100,00	—0,15	
CCT januar 1991 IND	101,00	+0,10	
CCT januar 1992 IND	99,10	+0,05	
CCT januar 1992 11%	98,60	+0,10	
CCT januar 1993 IND	98,35	—	
CCT januar 1996 CV IND	95,00	—	
CCT januar 1997 IND	93,00	—0,05	
CCT januar 1995 IND	93,15	—	
CCT januar 1996 IND	94,40	—0,05	
CCT julij 1990 IND	99,75	—	
CCT julij 1991 IND	100,05	+0,05	
CCT julij 1995 IND	94,50	—	
CCT julij 1996 IND	94,00	—0,05	
CCT maj 1991 IND	100,35	—	
CCT maj 1992 IND	97,40	—	
CCT maj 1995 IND	92,70	+0,05	
CCT maj 1996 IND	93,15	—0,05	
CCT maj 1997 IND	93,35	+0,05	
CCT marec 1991 IND	100,05	—	
CCT marec 1995 IND	92,50	+0,05	
CCT marec 1996 IND	92,80	+0,05	
CCT marec 1997 IND	93,25	+0,05	
CCT nov. 1990 IND	99,75	—	
CCT nov. 90 EM 83 IND	101,10	—	
CCT nov. 1991 IND	100,10	—	
CCT nov. 1992 IND	97,70	+0,10	
CCT nov. 1995 IND	94,20	—	
CCT nov. 1996 IND	93,60	+0,05	
CCT oktober 1993 IND	97,60	—	
CCT oktober 1990 IND	99,70	—	
CCT oktober 1991 IND	100,05	—	
CCT oktober 1995 IND	94,35	—	
CCT oktober 1996 IND	93,45	—	
CCT sep. 1990 IND	99,60	—	
CCT sep. 1991 IND	99,90	—	
CCT sep. 1995 IND	93,80	+0,05	
CCT sep. 1996 IND	93,00	+0,05	
CTS marec 1994 IND	73,90	+0,20	
CTS april 1994 IND	73,70	—	
ED SCOL 1975/90 9%	105,00	—	
ED SCOL 1976/91 9%	100,10	+0,10	
ED SCOL 1977/92 10%	99,50	—	
REDIMIBILE 1980 12%	102,00	—0,83	
RENDITA — 35 5%	72,15	—	

MILANSKA BORZA: VODILNE DELNICE			
	26.9.	spr. %	
ŽIVILSKA INDUSTRIJA - KMETIJSTVO			
Alivar	11480	—0,17	
Buitoni	—	—	
Eridania	7520	—2,59	
Perugina	—	—	
ZAVAROVALSTVO - BANČNIŠTVO			
Alleanza Ass.	43090	—0,71	
Alleanza Ass. risp. por.	38960	—0,51	
Assitalia	15860	—0,87	
Ausonia	2170	—0,91	
Latina Ass. ord.	15900	—1,18	
Generali Ass.	45160	—0,53	
Italia Ass. 1000	13800	+4,15	
Abeille	119900	—0,83	
La Fondiaria spa	61550	—1,36	
La Previdente	24300	—0,21	
Lloyd Adriatico	19050	—0,26	
RAS fraz.	30205	+0,02	
RAS risp. port.	13500	—1,03	
Toro ord.	22500	—0,88	
Unipol priv.	18380	—0,65	
Banca Comm. Italiana	5405	—0,64	
Banco di Roma	2285	—0,70	
Credito Italiano	2760	—0,43	
Interbanca priv.	60000	—1,48	
Mediobanca	28200	—0,35	
PAPIRNA INDUSTRIJA - CEMENT			
Cart. Burgo ord.	17090	+1,73	
L'Espresso	25500	—0,43	
Mondadori	34000	+0,89	
Mondadori priv.	27650	+1,13	
Poligraf. Editoriale	5920	+0,34	
Cementir	3569	—0,45	
Italcementi	130900	—1,06	
Unicem	26990	—	
Unicem risp.	14585	—0,10	
KEMIJSKA INDUSTRIJA - OGLJIKOVODIKI			
Calp	4490	+3,24	
Fidenza Vetrar 1000	8600	—0,46	
Italgas	2729	—0,04	
Mira Lanza	57300	—1,21	
Montedison 1000	2340	—0,64	
Montefibre	1579	—0,57	
Pirelli	3690	—0,54	
Pirelli risp.	3670	—	
Recordati ord.	12940	—0,80	
Saffa	11390	+1,15	
Siosigeno	45300	—0,22	
Snia BPD	3280	—1,20	
Snia Fibre	1962	—0,91	
Snia Tecnopolimeri	7720	—0,39	
TRGOVINA - KOMUNIKACIJE			
Rinascente	7800	—0,13	
Standa	32850	+1,84	
Standa risp. port.	13760	+2,84	
Alitalia cat. A	2530	—	
Alitalia priv.	2010	—	
Italcable	15515	—0,54	
SIP	3449	—1,49	
SIP risp. port.	2698	—0,04	
Sirti	11200	—	
ELEKTROTEHNIKA - FINANCE			
Ansaldo Trasporti	5600	—0,88	
Tecnomasio	3500	+0,29	

VODILNE DELNICE

	26.9.	spr. %
Bastogi	410	—1,15
Bonifiche Siele	37310	—1,86
Bonifiche Siele risp.	9950	—0,90
CIR - Comp. Ind. Riunite	5675	—2,47
CIR risp.	5695	+2,15
Cofide	5025	—1,47
Comau Finanziaria	4148	—0,05
Editoriale SpA	3850	—
Euro mobiliare	6675	+1,91
Ferruzzi Agric.	2589	—0,27
Fidis	8180	—0,85
Fimpar	2745	+0,33
Finarte	6190	+0,49
Fiscambi Holding	6500	—4,40
Fiscambi risp.	2251	—0,84
Fornara	3220	—2,39
Gaic	23410	—0,38
Gemina	2414	—1,47
Gemina risp.	2440	—2,36
Gerolimich	129,50	—1,15
Gerolimich risp. port.	91	+0,55
IFI priv.	26190	—1,02
IFIL fraz.	7055	—1,47
IFIL risp. port. fraz.	3390	—0,12
Italmobiliare	197800	—1,59
Pirelli & C.	9250	—1,39
Riva Finanziaria	9330	—0,32
Sabaudia Finanziaria	—	—
Sabaudia risp. nc	—	—
Saes	3534	—0,43
SME	4100	—1,23
SMI Metalli	1535	—0,32
SMI Metalli risp.	1125	—1,14
SOGEFI	5095	—0,10
Stet	4810	—0,62
Stet risp. port.	3800	+0,66

	26.9.	spr. %
Tripovich	9310	—0,16
Tripovich risp. nc	3680	+0,82

NEPREMIČNINE - GRADBENIŠTVO

Attiv. Immobiliari	4690	—1,24
Calcestruzzi	18500	—0,54
Cogefar	6750	—0,45
Del Favero	5980	+0,84
Grassetto SpA	15000	—0,93
IMM Metanopoli	1490	—0,53
Risanamento Napoli	35750	+0,99
Vianini	3921	+0,40

MEHANSKA IN AVTOMOBIL. INDUSTRIJA

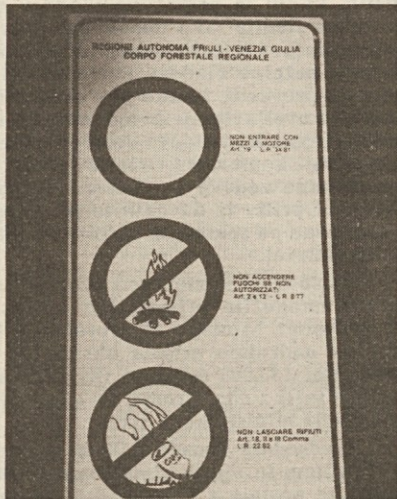
Aeritalia ord.	3700	—0,29
Danieli & C.	8820	—0,23
Data Consyst	13240	—0,76
Fiar SpA	24710	—0,36
Fiat	11597	—0,45
Fiat priv.	7350	—0,54
Fiat risp.	7162	—0,32
Franco Tosi	30910	—
Gilardini	5585	+0,45
Magneti Marelli	2179	—0,50
Merloni	3300	+8,55
Necchi ord.	3675	—2,00
Olivetti ord.	8651	—0,22
Olivetti priv.	5601	—1,23
Olivettarina	13730	+1,10
Rodriguez SpA	10000	+1,57
Safilo	10045	+0,85
Safilo risp.	10000	+6,37
Saipem	2560	—1,16
Saipem risp.	2500	+2,04
Teknecomp	1422	—0,97

CCT julij 1996 IND	94,00	—0,05
CCT maj 1991 IND	100,35	—
CCT maj 1992 IND	97,40	—
CCT maj 1995 IND	92,70	+0,05
CCT maj 1996 IND	93,15	—0,05
CCT maj 1997 IND	93,35	+0,05
CCT marec 1991 IND	100,05	—
CCT marec 1995 IND	92,50	+0,05
CCT marec 1996 IND	92,80	+0,05
CCT marec 1997 IND	93,25	+0,05
CCT nov. 1990 IND	99,75	—
CCT nov. 90 EM 83 IND	101,10	—
CCT nov. 1991 IND	100,10	—
CCT nov. 1992 IND	97,70	+0,10
CCT nov. 1995 IND	94,20	—
CCT nov. 1996 IND	93,60	+0,05
CCT oktober 1993 IND	97,60	—
CCT oktober 1990 IND	99,70	—
CCT oktober 1991 IND	100,05	—
CCT oktober 1995 IND	94,35	—
CCT oktober 1996 IND	93,45	—
CCT sep. 1990 IND	99,60	—
CCT sep. 1991 IND	99,90	—
CCT sep. 1995 IND	93,80	+0,05
CCT sep. 1996 IND	93,00	+0,05
CTS marec 1994 IND	73,90	+0,20
CTS april 1994 IND	73,70	—
ED SCOL 1975/90 9%	105,00	—
ED SCOL 1976/91 9%	100,10	+0,10
ED SCOL 1977/92 10%	99,50	—
REDIMIBILE 1980 12%	102,00	—0,83
RENDITA — 35 5%	72,15	—

Dve akciji za uveljavljanje slovenščine v javnosti Slovenščino je treba spoštovati tudi na gozdnih tablah in v davčnih prijavah

Skoraj ne mine teden, ne da bi se kaj zgodilo na področju rabe slovenskega jezika v javnosti. Na žalost smo v zadnjih letih priče v glavnem negativnim premikom na tem področju. Naj omenimo le zavračanje slovenskih dopisov v deželnih in tržaških občinskih uradih ali pa onemogočanje slovenskemu svetovalcu, da bi govoril v svojem materinem jeziku na sejah rajonskega sosveta za Škedenj in Čarbo. Kljub težkim razmeram pa se vendarle zmeraj najde tudi kdo, ki se zna temu upreti in se postaviti za pravice, ki naši narodnostni skupnosti pripadajo po naravnem pravu, pa tudi po mednarodnih sporazumih in po temeljnih italijanske pravne ureditve. Danes bi zabeležili dva takšna primera, ki sta se oba porodila na področju Vzhodnega Krasa.

Prvi primer zadeva table, ki so se v zadnjih tednih pojavile ob gozdnih poteh in ki opozarjajo, da je v gozdnih predelih prepovedano netiti ogenj, voziti se z motornimi vozili in odlagati odpadke. Postavitve tabel s takšno vsebino je vsakakor nesporen in morabitni celo hvalevreden ukrep, saj takšne table na najučinkovitejši način opozarjajo javnost na predpise, ki se jih je treba držati na gozdnih področjih. Žal pa se dogaja, da so napisi na njih samo v italijanščini. Ta pomanjkljivost je posebno zbudila v oči voditelje Koordinacijskega združenja kraških vasi. Brez obotavljanja so vzeli pero v roke in pisali Okrožnemu nadzorništvu za gozdove v Trstu, ki je table postavilo, naj postavljene table odstrani.

Koordinacijsko združenje kraških vasi svojo zahtevo podrobneje utemeljuje. Najprej ugotavlja, da so bile table postavljene, ne da bi bili predhodno obveščeni lastniki zemljišč in pristojni jusarski odbori. Poleg tega opozarja, da so nove table samo v italijanščini kljub temu da je nekoč ob podobnem primeru obveljalo drugačno stališče. To se je zgodilo pred kakimi sedmimi leti, ko je gozdna uprava po protestu vzhodnokraškega prebivalstva pristala na to, da bi postavila dvojezične protipožarne table, in je v ta namen tudi prejela deželni prispevek 3,5 milijona lir. (Mimograde naj pristavimo, da je kljub temu sklep ostal na papirju, kar

seveda odpira posebno vprašanje.) Na osnovi povedanega Koordinacijsko združenje kraških vasi zahteva, naj Okrožno nadzorništvu za gozdove v Trstu odstrani table v roku 10 dni po prejemu dopisa, sicer da bo podvzelo sodno pot. Mimo omenjenega dopisa je bazovski jusarski odbor na lastno pest sklenil, da bo od okrožnega nadzorništvu za gozdove v Trstu formalno zahteval, naj table umakne. Upati je, da vse te zahteve ne bodo naletele na gluha ušesa tudi zato, ker je deželna gozdna uprava že večkrat dokazala določeno odprtost do dvojezičnosti npr. z izdajanjem raznih lepakov in letakov v obeh jezikih.

A preidimo k drugemu primeru prizadevanj za uveljavljanje pravice do rabe slovenščine v javnosti. Prejšnji teden, in sicer 20. t. m., je zapadel rok, v katerem je bilo treba oddati pristojnim uradom tržaške občinske uprave prijave, na osnovi katerih se določi pristojbina za občinsko smetarsko službo. Za prijave je občinska uprava pripravila posebne obrazce, a žal izključno v italijanskem jeziku. Temu se je postavila po robu skupina kakih 30 Bazovcev, Gropajcev in Padričarjev, ki so sestavili slovenske obrazce in jih v slovenskem jeziku tudi izpolnili. Tako sestavljene prijave so potem predstavili pristojnemu občinskemu uradu. Ker pa jih le-ta ni hotel sprejeti, je skupina vzhodnokraških občanov prijave lepo spravila v kuverte in jih po pošti poslala na njihov naslov. Odgovora doslej niso dobili.

Na sliki (foto Križmančič) sporna enojezična tabla

Posvet deželnega sindikata FILT-CGIL Brez reforme prevozov ni niti zaščite okolja

Včeraj se je v našem mestu zaključil posvet o medmestnih prevozih v Furlaniji-Juljski krajini, ki ga je pripravil deželni sindikat Italijanske federacije delavcev v transportu FILT-CGIL. Uvodno poročilo na srečanju, ki se ga je udeležil tudi deželni odbornik za prevoze Giovanni Di Benedetto, je imel deželni tajnik FILT-CGIL Gianfranco Riccato, medtem ko je sklepna beseda pripadla vsedržavnemu tajniku istega sindikata, Pasqualeju Mazzonu.

Riccato je v uvodnem referatu med drugim poudaril, da je dozorel čas za globalno revizijo javnih prevozov in še posebej za medmestne povezave, in to v luči kritik, ki jih je sindikat naslovil na nov finančni zakon. Na osnovi teh kritik - je dejal Riccato - smo predlagali pomembne spremembe tako glede na splošne vidike finančnega zakona, kot glede na tiste, ki se specifično nanašajo na prevoze.

V optiki nove filozofije, ki jo predlaga vlada - je nadaljeval sindikalist - pa transportni načrt tvega, da v Furlaniji-Juljski krajini postane zgolj sredstvo za krčenje prevoznega sektorja, namesto da bi ga okrepili in razvili tako, kot to predvideva sam načrt in tudi posegi za njegovo izvajanje.

Na koncu svojega poročila je deželni tajnik FILT-CGIL v imenu sindikata zahteval od Dežele Furlanije-Juljske krajine, naj vnese v svoje programe tudi posebno konferenco o tako imenovanih servisnih območjih (aree di servizio). Konferenco naj bi prirejali vsaka tri leta, njen bistveni namen pa bi bil preverjanje razmer in položaja ter ugotavljanje potreb, ki jih imajo v

zvezi s prevozi javne in zasebne ustanove ter porabniki. Na tej osnovi bi namreč lahko zbrali koristne indikacije, s pomočjo katerih bi od zagotovil in namenov lahko končno prišli do konstruktivne politične usmeritve.

Vsedržavni sekretar FILT-CGIL Mazzone pa je v zaključnem poročilu poudaril nujnost takih iniciativ, ki bodo sposobne presmeriti vsedržavno in deželno transportno politiko. V tem smislu se morajo vlada in dežele odločiti za izbiro, ki ne bo prisilna, pač pa obvezna. Za politiko, ki bo spodbujala javni prevoz in ki bo omogočala na eni strani teritorialno mobilnost, na drugi pa posege proti onesnaževanju. Danes se vlada na tem področju obnaša dokaj šizofrenično - je dejal Mazzone - saj se ji po eni strani energično zastavljajo problemi, ki zadevajo ekologijo, onesnaževanje in prometni kaos na velikih metropolitanskih območjih, po drugi strani pa sprejema ukrepe o izdatkih, ki so v popolnem nasprotju z navedenimi problemi. Rešitev vidi sindikat tudi uporabi prevoznih sredstev, ki bodo zagotavljala splošno mobilnost. To pa bo potrebno uresničiti čimprej, sicer se bo Italija leta 1992 znašla v položaju rezervnega kolesa Evrope, je zaključil Mazzone.

Prevozi so bili včeraj tudi predmet zasedanja vodstva tržaškega sindikata FILT-CGIL, ki je med drugim opozoril, da v naši pokrajini kar 50% transportnih delavcev nima primerne zaščite, poleg tega pa je ponovil tudi kritike zaradi zavračanja pri obnovi vodilnih organov podjetja ACT.

Miljski občinski upravitelji že računajo, da bi v Dolini pri Orehu ustanovili park

Odločitev deželne komisije za zaščito krajinskih in spomeniških znamenitosti, da sprejme zahteve Svetovnega sklada za naravo WWF in da krajinsko zaščiti jezerca pri Orehu, je izzvala zelo različne reakcije. Naravovarstveniki, pobudniki liste "Zeleni v Miljah" in sedanji ter bivši miljski upravitelji, ki so se že vrsto let borili proti urbanizaciji in industrijalizaciji tega predela, so seveda izrazili največje zadovoljstvo, saj je sklep komisije dokončen in bo stopil v veljavo z odlokom predsednika deželnega odbora. Prav tako malo umirjene - celo žolčne - pa so bile reakcije predsednika Ustanove za tržaško industrijsko cono EZIT Franca Tabacca, saj je ta ustanova v Dolini pri Orehu načrtovala nove industrijske objekte (v prvi vrsti nov tekstilni obrat Pezzoli), za katere so investirali - kot kaže - že pol milijarde lir.

Poglejmo najprej, kako je deželna komisija sklenila zaščititi to zanimivo močvirnato območje. Dolina pri Orehu je po zakonu 429 iz leta 1968 last ustanove EZIT, ki ima tudi pravico, da sama načrtuje urbanistične posege. Zaradi tega so variante k regulacijskemu načrtu, ki jih je sprejela miljska občinska uprava, ostale doslej le mrtva črka. Deželna komisija pa je pri svojem sklepu upoštevala vsedržavno zakona, in sicer zakon 1497 iz leta 1939 za zaščito naravnih lepot in tako imenovani zakon Galasso. V zadnjih desetletjih je Dolina pri Orehu prav na račun industrijskih posegov doživela namreč zelo globoke geološke in naravne spremembe, tako da v njej trenutno živijo za Kras zelo neobičajne živalske vrste

(dvoživke, plazilci in ptice) in uspeva flora, ki je značilna za močvirnata območja. Glede na to je deželna komisija sklenila zaščititi jezerca (skupno jih je enajst), tako da je krajinsko zaščitila deset hektarjev veliko območje, na katerem so jezerca, okrog njih pa je sklenila ustanoviti 13 hektarjev velik "varnostni pas". V prvem ne bo mogoče graditi ničesar, v drugem pa samo objekte, ki ne bodo kvarili pokrajine. Načrte le-teh bo morala odobriti Dežela.

Predsednik EZIT Tabacco torej ni razburjen samo zato, ker mu praktično odvzemajo 23 hektarjev zemlje, ki jo je mislil skoraj v celoti izkoristiti za nove industrijske objekte (čeprav EZIT razpolaga - v številu tudi zemljišča v dolinski in tržaški občini - s 1147 hektarji zemlje), pač pa predvsem zato, ker so v "varnostnem pasu" načrtovali nov tekstilni obrat Pezzoli, za katerega so potrošili že lepo vsoto denarja in s katerim bi ustvarili 150 novih delovnih mest.

Na njegove ugovore naravovarstveniki odgovarjajo, da ima EZIT na razpolago več kot tisoč hektarjev zemlje, kjer ima številna prazna poslopja, ki so trenutno neizkoriščena. Zahtevajo torej, naj EZIT preuredi in izkoristi ta poslopja tudi glede na to, da so bili nekateri načrti za izkoriščanje Doline pri Orehu zelo megleni.

Podobno stališče ima tudi miljska občinska uprava, ki je že z varianto k regulacijskemu načrtu skušala vsaj delno zaščititi dolino. Bivši miljski župan Willer Bordon je med drugim vložil v parlament zakonski predlog, da bi EZITU odvzeli to območje.

Prav tako pa je Občina Milje svojčas izdelala načrt za ustanovitev "naturalistične oaze", v kateri bi urebili primerne strukture za opazovanje in spoznavanje živali in zelišč in ki bi lahko postala pomembna turistična točka.

»Sedaj je treba, da ustanovimo park,« nam je včeraj dejal Bordon, »okolje je namreč mogoče uničevati tudi z nezakonitimi odlagališči. Park bi med drugim nudil nova delovna mesta, maloštevilna, a "čista". Za njegovo ureditev nam je Sklad za Trst nakazal že 200 milijonov lir. Po drugi strani razumem Tabaccovo jezo, saj je le komaj dva meseca predsednik te ustanove in so se mu že razblinili načrti, za katere so potrošili veliko energij in denarja. Svojo ihto pa bi moral preusmeriti na svoje predhodnike, saj so prav oni - in kljub temu da so vedeli, da si že desetletja prizadevamo za zaščito Doline pri Orehu - začeli načrtovati nove industrije. Naših zahtev in zahtev naravovarstvenikov niso nikoli jemali v poštev.«

Na koncu naj omenimo še previdno oceno deželnega odbornika Tersarja, ki je na deželni odbor naslovil interpelacijo, s katero izraža dvome nad odločitvijo komisije in sprašuje, ali nima deželni odbor namena prirediti simpozij, na katerem naj bi skupno z vsemimi družbenimi komponentami - od industrijcev do naravovarstvenikov - ugotavljali, kako izkoristiti in obenem zaščititi okolje. Nazadnje pa zahteva, naj Dežela omogoči gospodarstvenikom, naj delajo brez negotovosti. (bg)

Iz Avstralije po sledovih slovenske zgodovine

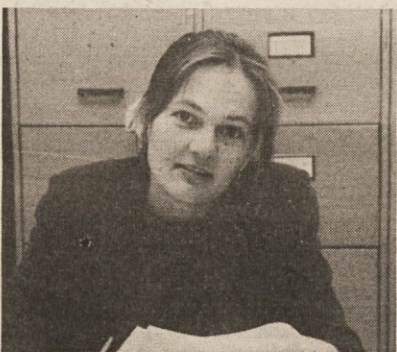
Z Glendo Slugo - naše gore list - sicer rojeno v Melbourneu v Avstraliji - sva se spoznali v uradih Odseka za zgodovino pri NSK v Ul. Petronio 4.

Da imajo študentko iz Avstralije, ki v našem mestu išče podatke za svojo diplomsko nalogo iz zgodovine, so mi na Odseku povedali, da je zbrala že veliko gradiva in da skozi to gradivo odkriva marsikaj, kar morda niti nam še ni jasno, ali pa smo že vajeni gledati na primer na dogodke iz povojne zgodovine, s svojega zornega kota.

Tako sva začeli govoriti, razpravljati v slovenščini seveda. Marsikaj, kar mi je povedala, je bilo zelo zanimivega, predvsem pa mi je bila všeč njena odprtost do proučevanja gradiva, ki ga je tu v Trstu dobila, njeno gledanje na to, kako so se v našem mestu odvijali dogodki od konca vojne pa vse do leta 1954, ko je Trst ponovno prišel pod Italijo.

»Sama se počutim "mednarodna". Vse kulture, vse etnične skupnosti me zanimajo, seveda predvsem slovenska, saj sta moj oče in mati Slovenca, ki sta se leta 1954 odselila v Avstralijo. Tu sem se rodila in se šolala, kot se je tu rodil tudi moj brat Robert.«

Sedaj nadaljuje Glenda svoj študij v Londonu, kjer bo ostala še približno dve leti. Naslov diplomske naloge, za katero je iskala gradivo na našem Odseku za zgodovino pa pri Narodni in študijski knjižnici, v mestni knjižnici, na Deželnem inštitutu za zgodovino odgovornosti in še marsikje, se glasi nekako tako: »Trst 1945-54 - politični

in narodnostni problemi ter pojavi nacionalizma.«

»Še enkrat se bom vrnila v Trst zaradi študija, saj mi to omogoča štipendija, ki jo prejemam. Že sedaj pa sem prišla do nekaterih spoznanj, ki mi bodo omogočila, da bom svojo nalogo opravila čim bolj pošteno, na osnovi podatkov in gradiva, ki sem ga preučila, na osnovi tega, kar sem tudi sama spoznala, sama preverila.«

Glenda se čuti Avstralka, vendar ji to ni dovolj. Hoče in želi spoznati domovino svojih staršev, hoče spoznati Slovence, njihovo zgodovino in kulturo, želi spoznati jugoslovanske narode, kot želi spoznati tudi italijanski narod in njegovo kulturo.

»Vsega tega se v šoli nismo učili in tako moram povedati, da zgodovine Trsta nisem poznala, niti nisem vedela, kako težek je bil boj za pripadnost

Trsta, kaj so Slovenci žrtvovali v boju za svoje pravice, zakaj jim večinski narod te odklanja, zakaj je tukaj tako močno razširjen nacionalizem in šovinizem.«

»Sama stanujem v Trstu s študentkami, ki niso iz tega mesta; živijo pa vendarle že toliko časa v njem, da bi lahko vedele, da je tu tudi slovenska manjšina. Pa ne vedo in so se čudile, ko sem jim povedala, da izhaja tudi moja družina iz teh krajev in da tu žive Slovenci s svojo kulturo, navadami, s svojimi ustanovami, organizacijami pa tudi s svojo pravico, da se tu razvijajo in delujejo svobodno, ob spoštovanju pravic, ki jim pripadajo.«

Kot deklica si Glenda ni delala vprašanj o svojem poreklu. Razmere so bile takrat takšne, da je bilo najboljšo, če si se imel za Avstralc, vse ostalo ni bilo tako važno.

»Danes so se časi spremenili. Kar nekakšna moda nas je v Avstraliji obsedla, da hočemo vedeti, odkod prihajamo, kakšne so naše korenine in postajamo na to našo drugačnost celo ponosni. Tako sem se odločila za študij zgodovine in sedaj še za študij tistega obdobja Trsta, o katerem je bilo napisano že toliko knjig, ki se pa skozi arhive in dokumente kaže v drugačni luči. Če se je lahko tako močno razbohotil prav italijanski nacionalizem, potem je tega, po mojem, kriva takratna politika zavezniških sil, predvsem ameriških, ki so videle v slovenstvu, v zahtevah slovenskega pa tudi naprednega italijanskega dela prebivalstva

za mirno rešitev tržaškega problema, za to, da bi bil Trst mesto sožitja ne pa sovraštva, veliko nevarnost za prodiranje komunizma.«

Veliko ljudi je bilo v tistem času za mirno rešitev Trsta, je Glenda še poudarila. »Presenetilo me je to, da so bile prav ženske v boju za mir in demokracijo, za medsebojno sožitje, zelo številne in tudi močno aktivne. Ta podatek me je začudil, istčasno pa tudi razveselil. Navadni ljudje sploh ne razmišljajo o sovraštvu in nacionalizmu. Ti želijo živeti v miru s svojim sosedom, ti hočejo, da bi bil tu mir. Prav gotovo poznajo Slovenci boljše italijansko kulturo kot Italijani slovensko. In v tem je verjetno največja napaka. Če človek spozna druge kulture, druge narode, dobi drugačen pogled na svet in ne more biti prežet s sovraštvom do nikogar.«

Glenda se bo čez nekaj dni vrnila v London, potem seveda v Melbourne. »Pa bi bila vesela, če bi me življenje zaneslo sem, da bi lahko tu delala. Sedaj grem na obisk še k sorodnikom v Brkine. Rada bi se tudi zahvalila vsem, ki so mi pri zbiranju podatkov in drugega gradiva pomagali, predvsem uslužbencem Odseka za zgodovino pri NSK in vsem posameznikom, ki so mi marsikaj zanimivega povedali. Če bodo pripravljeni še na kak razgovor, jih bom rada ponovno srečala, ko se bom konec leta zopet vrnila v Trst.«

N. L.

Jugoslovanski gostje pri SKGZ

Včeraj so obiskali Slovenijo kulturno-gospodarsko zvezo člani jugoslovanskega medrepubliškega koordinacijskega odbora za prosvetno in kulturno sodelovanje s tujino. Predstavnike vseh republik in pokrajin Jugoslavije je predsednik SKGZ Klavdij Palčič izčrpno informiral o položaju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in o njenih prizadevanjih za uveljavitev pravic in globalne zakonske zaščite.

tržno obvestilo

Iz Švice dobre novice za plešce

Raziskave čudeži in varnost

MILAN — Naravnost iz Združenih držav Amerike je prišla (in od takrat sta minili že dve leti) znanstvena novost, ki je poživila dneve plešcev in tistih, ki so samo obsojeni na plešo (v Italiji množico, ki šteje več kot sedem milijonov). Šlo je za zdravlilo, ki je po dolgi uporabi povzročilo rast dlačic, le-te pa so se počasi krepile. Uspeh je bil velik, toda navdušenje se je kaj kmalu poleglo in pustilo prostor nekaterim bojaznim, ki so jih sprožili sami proizvajalci z informacijo o možnostih nekaterih ugotovljenih kontraindikacij.

Ali je navdušenje nad lepimi in močnimi lasmi moglo opravičiti tveganje za zdravje?

Iz Basla, prestolnice za kemijo, pa prihaja danes novica, ki bo plešcem utegnila zagotoviti varnost, namesto da bi jim zadušila tako dolgo gojeno upanje. Laboratoriji družbe Labo, ki sodi v okvir neke znane multinacionalke, so izdelali preparat kozmetičnega tipa z 0,11-odstotno raztopino benzil nikotinata za zunanjo rabo. Gre za nov proizvod, katerega lokalna uporaba proti izpadanju las ima to prednost, da ne povzroča škodljivih stranskih učinkov.

Edina ugotovljena nevšečnost: enourna pordelost lasišča tam, kjer je bilo sredstvo aplicirano.

Ta nov čudežni sad raziskovanja je že najti tudi v nekaterih italijanskih lekarnah, medtem ko se - spodbujen od novic - iz Švice nezadržno širi v mnoge druge evropske države.

Danes zapade rok za predstavitev list KD bo verjetno zadnja na glasovnici za Milje

Priprave na predčasne volitve za obnovo miljskega občinskega sveta, ki bodo 22. in 23. oktobra, se redno nadaljujejo. Danes bo zapadel rok za vložitev kandidatih list. Med zadnjimi bo svojo listo predstavila Kršćanska demokracija. Njen pokrajinski odbor jo je soglasno odobril prednostno skupno z volilnim programom. Kot smo že zabeležili, pa bo tokrat prvič nastopila s svojo listo tudi SSK, ki bo svoje kandidate in program predstavila javnosti jutri na tiskovni konferenci.

Nosilec kandidatne liste KD je strankin sekcijski tajnik za Milje Pino Rizzi. Pokrajinski tajnik KD Tripiani je ob odobritvi liste in programa izjavil, da se bo njegova stranka zavzela za to, da bi v Miljah osnovali takšno večino, kakršna je na vladi na vsedržavni, deželni in pokrajinski ravni. »Toda to ne pomeni,« je nadaljeval Tripiani, »da se nameravamo aprioristično odpovedati drugačnim rešitvam in da nameravamo vnaprej izključiti morebitne drugačne konvergenče, ki bi se po možnosti porodile na pogajanjih za izboljšanje programa in večine, ki bi predstavljala resnično politično in idejno alternativo v primerjavi s preteklostjo.«

Pokrajinski tajnik KD pa je v svojem sporočilu za tisk odgovoril tudi na razne spodbude PSI, da bi pretresli politično stanje v tržaški občini in pokrajini, še zlasti po vstopu Liste za

Trst v tako imenovano programsko deželno večino. Tripiani najprej poudarja, da se bo proces sestavljanja deželne večine pravzaprav resnično zaključil šele z ocenami programskih izjav, ki jih bo predsednik deželnega odbora Biasutti dal danes v deželnem svetu. Tripiani se vsekakor kritično obregne ob dejstvo, da je LpT kljub svojemu vstopu v programsko večino glasovala smo za izvolitev predsednika deželnega odbora, in ne za izvolitev ostalih deželnih odbornikov. Kar zadeva imenovanje predstavnikov v tako imenovane drugostopenjske uprave in ustanove, pa je Tripiani pripomnil, da ga bodo brez nadaljnjega opravi, kakor hitro se bo zjasnila politična slika na Tržaškem.

Medtem marsikdo začenja misliti tudi na upravne volitve, ki bodo prihodnje leto. Na Tržaškem bodo šli na volišča za obnovo svojih občinskih svetov v devinsko-nabrežinski, zgornji, repentabski in dolinski občini. Že dalj časa se postavlja vprašanje, v katerih dneh bodo te volitve potekale. Upoštevati je namreč treba, da se bo junija in na začetku julija prihodnjega leta v Italiji odvijalo svetovno nogometno prvenstvo in da ta čas torej ne bo primeren za volilno preizkušnjo. V dobro obveščenih krogih, npr. na tržaški prefekturi, se že govori, da bodo volitve razpisane v najzgodnejšem možnem času, in sicer v nedeljo, 22., in v ponedeljek, 23. aprila 1990.

Na tridnevni glasbeni manifestaciji Musicanta Mladi tržaški glasbeniki v iskanju poti do občinstva

Suzana Žerjal med nastopom na Musicanta

V soboto zvečer se je v prisotnosti kakih 6.000 ljudi zaključila tridnevna glasbena manifestacija Musicanta 89. Že samo dejstvo, da se je na Trgu Unità zbrala takšna množica, priča o nenavadnem uspehu prireditve. Zamišljal je prišla od Arielle Pittoni, ki je kot odbornica na Občini Trst poverjena za vprašanja mladih in je skupaj s člani tehničnega servisa R.R. Stage Studies poskrbela, da se je na tridnevni glasbeni maratoni na Trgu Unità srečalo in odigralo svoje naj-

bolj priljubljene pesmi odkrog 90 znanih, manj znanih in tudi nepoznanih posameznikov in skupin.

Ariella Pittoni in Ilario Bontempo, duhovni vodja servisa R.R. Stage studies, sta izrazila svoje zadovoljstvo in tudi presenečenje nad tako prodornim uspehom, ki ga niti zdaleč nista pričakovala. Kot sta nam nato povedala, je pobuda stekla v glavnem zato, da bi v Trstu revalorizirali glasbeno in kulturno življenje, saj se v poletnih mesecih ne dogaja skoraj nič, obenem

pa bi na ta način ponudili mladim perspektivnim glasbenikom možnost, da stopijo v magični svet glasbe.

Tako so se na odru zvrstili jazzarji, metalci, »vulgaristi«, rockerji, bluesmani, inš kabaretniki, plesalci in mladi gledališki igralci, čeprav so bili zastopani v znatno manjšem številu. Nekateri od teh so bili prvič na odru in je občasno padel v uho tudi kakšen nezaželen akord.

Ob vsem tem navdušenju, pa je direktor nekega znanega hotela, ki se nahaja v neposredni bližini Trga Unità, ostro kritiziral manifestacijo, češ, da je trg tak, kakršen pač je in da ga je takega treba tudi pustiti. Vendar pa je bil to izoliran primer človeka, ki baje nima posluha ne za glasbo, ne za kulturo, ne za kakršnokoli tovrstno prireditve.

Pittonijeva nam je nadalje pojasnila, da so tehnični, organizacijski in politični problemi, ki so se pojavili na začetku, splahneli takoj po zaključku prireditve, ko so bile na vrsti čestitke in laskava priznanja. Ne smemo pozabiti, da je bil tonski mojster vseh treh večerov Livio Curti, ki je že ozvočeval mnoge znane italijanske pevce, pri katerih je za tehnične storitve skrbela družba R.R. Stage Studies. Celotni večer pa je na trak posnel znani tržaški glasbenik Edi Meola, ki se v zadnjih časih ukvarja s snemanjem in vodi med drugim tudi studio E.D. Recording Studio.

In že se na tistem šušlja o plošči Musicanta 89, ki naj bi obsegala pesmi glasbenikov, ki so se v okviru te manifestacije najbolj izkazali. Bontempo in Pittonijeva pa sta med drugim tudi omenila, da bo naslednje leto celotna stvar potekala v nekoliko drugačni obliki, in sicer tako, da bodo ločili gledališke predstave od glasbenih, svoj prostor pa bodo dobile tudi plesne skupine in seveda posamezni plesalci. Omeniti je treba, da je ob tej priliki izšel katalog, za realizacijo pa je poskrbela skupina Multimedia, izdajo tega »Musicantologa« pa je omogočila tržaška družba Finsepol. Zadnji večer je bilo na sporedu tudi nagradjevanje, ki sta ga vodila napovedovalca Paolo Zippo in Maddalena Lubini. Nagrade pa so prejeli: Fulvio Rupena (najmlajši umetnik), Mauro Berardi in Andrea Guzzardi (najboljša avtorska pesem), Francesca in Maurizio (gledališče), dr. Jekill (najboljši moški glas), Alba Maria (najboljši ženski glas), Garden Of Sensation (najbolj originalna skupina), Charlie metro (posebni look), Wind (najbolj hard skupina), trio Allione (najboljša izvedba). Za najbolj perspektivne pevce in ansamble (breznagrad) pa so bili izbrani: Daniela Santoro, Micaela Scossa, Maurizio Lo Pinto, Trabokets, Upside, Annie Oakley, Mister Pampada, Xdr, Designers in Cloud One. Žirija, ki so jo sestavljali razni tržaški umetniki, nam je na tiho prišepnila, da je imela polne roke dela. Naslednje leto pa upajmo, da bomo med nastopajočimi zasledili tudi kakšno izmed naših skupin. Torej, pevci in ansambli, kar takoj na delo, pričakuje vas Musicanta 90. (lev).

Brata Čok sta padla v boju za svobodo svojega naroda

Pred 45 leti sta v boju proti nacifašističnim vojaškim silam padla Ferdinand in Leander Čok, dva mlada slovenska fanta, sinova zavedne Čokove družine iz Lonjerja, hrabra borca za mir in svobodo v svetu, pa tudi borca za obstoj in preživetje lastnega naroda.

Usoda je hotela, da sta omahnila pod sovražnikovimi svinčenkami na isti dan - Ferdinand kot borec Bazoviške brigade v bojih, ki so tedaj potekali med Podrago in Štjakom na Vipavskem, star 24 let, Leander kot borec Belokranjskega oddreda, v Kočevskem rogu, star niti 18 let.

Družina je za njuno smrt izvedela po končani vojni, ko so ju, kot mnogi, čakali, da se bosta vrnila na svoj dom. Soborci so povedali, kdaj in kje sta padla. Tako so njune posmrtno ostanke leta 1946 prenesli v domači kraj, kjer so ju pokopali na pokopališču na Katinari, kjer sta njuni imeni zapisani tudi na spomeniku padlim.

Težka je bila usoda Čokove družine. Vsi člani so sodelovali v osvobodilnem boju; v hiši je bil bunker, kjer so imeli partizanski borci zavetišče, mati Marija in oče Nando sta bila aktivista, Milka je bila obveščevalka, brata Milana so poslali nacisti v Istro na prisilno delo.

Hišo so nacifašisti porušili in uničili, mati in oče sta bila zaprta, eden pri Jezuitih, drugi v koronejskih zaporih, Milka je bila v skupini domačinov in domačink, ki so jih nacifašisti strašno

Leander Čok

Ferdinand Čok

mučili, ker so mislili, da bo kdo klonil, da bo kdo povedal kakšno ime, izdal borca, tovariša.

Prav gotovo pomeni 45 let dolgo dobo; tudi spomini morda žebledijo. Vendar pa ostajata Ferdinand in Leander v srcih nas vseh, kot bi bila še živa. Ne spominjajo se tako obletnice smrti samo njuni dragi, spominja se ju Lonjer, spominja se ju vsa slovenska javnost. Večna jim slava.

Sindikati oklicali 4-urno stavko Položaj v podjetju ACT se vse bolj zaostruje

Položaj v medobčinskem prevoznem podjetju ACT se iz dneva v dan bolj zaostruje, kar dokazujejo tudi sindikalni protesti zadnjih dni. Zaradi zadnje nesprijemljive odločitve sestanka glavne skupščine ACT in s tem povezane ogroženosti prihodnosti podjetja, pa so sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL včeraj oklicale štiri od že načrtovanih osmih ur stavke, in sicer za petek, 6. oktobra.

Omenjene organizacije namreč ugotavljajo, da ni več mogoče nadaljevati z dosedanjimi povsem brezplodnimi prizadevanji za rešitev različnih problemov podjetja in zaposlenih, ki imajo lahko tudi resne posledice za prevozno službo in torej za porabnike. Medtem pa se nadaljuje popolna zmeda v upravi podjetja, ki povzroča negotovost, neusklajenost in pomanjkanje odgovornosti tam, kjer bi bila nujno potrebna. Seveda občuti posledice te upravne praznine tudi direkcija, ki se že dolgo ne more več pogajati o odprtih vprašanjih in jih zasilno rešuje z enosmernimi odločitvami, ki so po mnenju sindikatov naravnost katastrofalne. Kot primer navajajo izvajanje zakona o odhodu neprimerne osebe iz podjetja, ki je povzročilo po eni strani številne sodne prijave, po drugi pa nevarne luknje v uradih in v vitalnih strukturah podjetja, ki močno krnijo učinkovitost prevozne službe. Vse to — bremo v komunikaciji CGIL, CISL, UIL — pa samo zato, ker politične sile zavlačujejo z obnovo upravnih organov ACT, medtem ko delavce ta vojna za oblast prav nič ne zanima.

Pariški gledališki izrazi navdušili slovenske tečajnike

Z javnim prikazom enotedenskega dela »[na posnetku M. Magajne vidimo "hojo čez zid"]« se je v soboto zaključil v Kulturnem domu gledališki seminar, ki ga je vodila Sandra Mladenovič, gledališki pedagog in znameniti mednarodni šoli za gledališče, mim in gib Jacques Lecoq v Parizu.

Na seminarju, ki sta ga priredila Zveza slovenskih kulturnih društev in Slovenska prosveta v sodelovanju s Slovenskim stalnim gledališčem, je sodelovalo 15 mladih udeležencev iz Trsta in Gorice.

Seminar je bil osredotočen na temo Nevtralna maska in je bil vceloti

praktičnega značaja. S takim seminarjem je predavateljica želela nuditi udeležencem predvsem neko iniciacijo, neko orientacijo okrog temeljnih osnov gledališkega podajanja in komunikacije. Seminar je bil razdeljen na dva dela in sicer delo na telesu (nevtralna maska namreč igra brez izraza obraza) ter improvizacija.

Tečajniki so bili z izkušnjo in načinom dela vodje tečaja nadvse zadovoljni, saj so odkrili povsem nove psihične in telesne potencialnosti. Poudarili so tudi željo, da bi slovenske organizacije bolj pogosto poskrbele za podobne vrhunske pobude.

V okviru salona znanosti Spazio 6

Predstavitev projekta Elettra za dijake višjih srednjih šol

Ob priložnosti salona znanosti in tehnologije Spazio 6, ki se bo odvijal na tržaškem velesejmu od 6. do 10. oktobra, bo družba Sincrotrone Trieste predstavila projekt Elettra dijakom zadnjih dveh razredov tržaških višjih srednjih šol.

Načrt bo pojasnilo v obliki pravih predavanj in s pomočjo avdiovizualnih sredstev znanstveno osebo družbe Sincrotrone Trieste. Predavanja bodo vsako jutro (razen ob praznikih) in za ves čas trajanja salona. Šole, ki so zainteresirane za lekcije, morajo to sporočiti tiskovnemu uradu družbe Sincrotrone ali velesejemске ustanove.

V ponedeljek, 9. oktobra, bo nadalje ob 17. uri v kongresnem centru velesejemске ustanove konferenca, med katero bosta strokovnjaka družbe Sincrotrone Puglisi in Fonda predstavila projekt Elettra profesorjem tržaških šol.

Tudi zmagovalci iz Zagreba na gledališki festival v Miljah

Mednarodni miljski mladinski gledališki festival bo prihodnje leto gostoval tudi predstavi, ki sta zmagali na letošnjem mednarodnem festivalu lutkovnih gledališč PIF v Zagrebu. Ravnatelj miljskega festivala Roberto Piaggio je letos namreč predsedoval žiriji, ki je v Zagrebu ocenjevala predstave — skupno jih je bilo 30 — in si je na ta način lahko zagotovil nastop najboljših. Prihodnje leto bomo v Miljah lahko gledali torej Dorotino legendo, ki jo je v Zagrebu predstavilo gledališče Goyo iz Brna, in Master Bouncingball, ki jo je predstavila nizozemska skupina Otto Van Der Mieden. Obe predstavi bosta prvič prevedeni v italijanščino.

PIF, s katerim miljski festival sodeluje že vrsto let, prirejajo v Zagrebu od leta 1968, na njem pa nastopajo skupine iz vsega sveta. Tudi žirijo sestavljajo strokovnjaki iz več različnih dežel, letos pa je bil prvič vključen vanjo tudi italijanski izvedenec.

Prireditelji miljskega festivala bodo v bližnji prihodnosti sodelovali tudi na festivalu v Charleville Mezieres v Franciji, ki sodi med najbolj prestižne prireditve lutkovnega gledališča.

Cej bo razstavljal v Repnu

V galeriji Kraške hiše v Repnu bo v soboto, 30. septembra, ob 20. uri odprtje razstave zadnjih del slikarja Demetrija Ceja. Razstava bo pod okriljem zadruge Naš Kras. Odprta bo ob nedeljah in praznikih od 11. do 12.30 in od 14. do 18. ure vse do 6. novembra.

V zvezi s fojbami karabinjerji zaslišali včeraj odv. Berdona

Na tržaškem sodišču so karabinjerji zaslišali včeraj odvetnika Bogdana Berdona, ki je 29. avgusta vložil na državno tožilstvo in na kazensko pretno v Trstu zahtevo po odprti fojbe pri Bazovici in Bršljanovci (fojba št. 149).

Zaslišanje odvetnika Berdona, ki je trajalo dve uri, sodi v preliminarno preiskavo, med katero se bo državno tožilstvo moralo tudi odločiti, ali naj zasliši še druge priče. Med njimi je odvetnik Berdon predlagal tudi senatorja Stojana Spetiča in vsedržavnega tajnika ZKMI Giannija Cuperla.

Aktiv slovenskih komunistov

V torek, 10. oktobra, se bo ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah sestal aktiv slovenskih komunistov. Na dnevnem redu ima razpravo o pobudi z dne 6. avgusta, o političnem položaju in perspektivah in o nalogah ter predlogih KPI. Uvodno poročilo bo podal Miloš Budin.

Z Diano in družino sočustvujeta

Alenka in Mirko Salvi

Fiorini se pogaja tudi za Telemontecarlo Tanzi prodal Odeon TV

RIM — Odeon TV, ki je veljala doslej za najbolj zadolženo italijansko zasebno televizijsko mrežo ima novega lastnika. Calisto Tanzi, ki se je uveljavil v poslovnem svetu s trdiko Parmalat in ki je nato neuspešno poskusil tudi uveljavitev v medijskem prostoru, je končno našel kupca. Nova lastnika mreže Odeon TV sta Florio Fiorini in Edoardo Paretti, ki pa bosta, kot kaže, pritegnila k poslu tudi vrsto drugih podjetnikov iz demokršćanskega miselnega kroga. Med temi naj bi bila tudi založnik in industrijec Giuseppe Ciarrapico ter filmski producent Fulvio Lucisano.

Dogovor o prodaji Odeon TV so podpisali konec prejšnjega tedna, izvedli pa so jo tako, da so najprej znižali glavnico od 60 na 20 milijard lir, v dveh tednih pa jo bodo novi lastniki dvignili na 150 milijard lir, tako da bo Tanzi soudeležen samo še s 23 odstotki delnic, ohranil pa bo mesto v upravnem svetu.

Odkup Odeon TV je za grupo Fiorini-Paretti le prvi korak pri vstopanju v prostor televizijskih oddaj. Grupa se namreč že nekaj mesecev pogaja z brazilskim koncernom Marinho za odkup Telemontecarla. Pogajanja pa so v tem pogledu manj uspešna, saj doslej ni bila še točno ocenjena vrednost te postaje, poleg tega pa se prodaji upira arabski podjetnik Norbert Saada, ki se je pred nekaj meseci poskusil polastiti Telemontecarla. Grupa Fiorini-Paretti računa, da bi z združitvijo Odeona in Telemontecarla lahko oblikovala tretji italijanski televizijski pol, ki bi se politično navdihoval v krščanskodemokratskih krogih.

V pričakovanju kupca je medtem Telemontecarlo popestril program. S tem tednom oddaja po 18 ur programa dnevno, veliko pozornost pa posveča informaciji in športu.

Black Sabbath drevi v Ljubljani

LJUBLJANA — Po koncertih skupin UB 40, The Cure in pevke Joan Baez, bodo ljubitelji lahke glasbe danes spet prišli na svoj račun. Ob 20.30 bo namreč v ljubljanski hali Tivoli koncert skupine Black Sabbath, ki je eden od najbolj znanih heavy metal bandov na svetu. Prireditelj koncerta je Kompas Rock and Jazz, soorganizator pa Radio Glas iz Ljubljane. Skupino Black Sabbath vodi kitarist Tony Iommi, ki je edini sodeloval v prvotni zasedbi skupine. Band je bil namreč ustanovljen pred 20 leti v Birminghamu in je odtele nastopal v številnih državah. Najuspešnejši albumi pa so doslej bili Black Sabbath in Paranoid. Za vstopnico je treba odšteti dinarje kot protivrednost 18 nemških mark.

Japonska Sony že odkupila Columbia Pictures?

TOKIO — Japonski elektronski velikan Sony se pogaja za odkup znane ameriške producentske hiše Columbia Pictures. Kaže, da je Japonski koncer ponudil za Columbio 3,4 milijarde dolarjev (okoli 5 tisoč milijard lir).

Po poročanju japonskega gospodarskega dnevnika Nikkei Shimbun naj bi bil dogovor že sklenjen, medtem ko upravni svet ameriške hiše trdi, da so pogajanja še v teku. Vodstvo japonskega koncerna pa zaenkrat molči.

Koncern Sony je pred časom že kupil družbo CBS, ki je med največjimi proizvajalci plošč in kaset na svetu. Če bi mu uspelo kupiti še Columbio Pistures bi postal ena najmočnejših firm na ameriškem trgu. Columbia Pictures je za Sony zanimiva, ker bi na ta način japonski kolos z ustrezno ponudbo programov lahko uveljavil na trgu svoj novi standard na področju videotapeov.

ženska in njena stvarnost

S silo proti splavu

O tem, da bo odločitev najvišjega sodnega organa v ZDA o omejitvi veljavnosti zakona o splavu vplivala na razvoj dogodkov v drugih državah, ni bilo nikakršnega dvoma. Bolj presegljivo je dejstvo, da so se iz Združenih držav Amerike v Italijo preselile metode, s katerimi nasprotniki kakršnegakoli zakona o prostovoljni prekinitvi nosečnosti skušajo »prepričati« ženske, naj ne splavijo.

V petek zjutraj je namreč na oddelek rimske bolnišnice San Camillo, na katerem opravljajo posege za prekinitev nosečnosti, vdrla skupina »bojovníkov proti splavu Rescue Outreach«. Ženske, ki so bile v čakalnici, so nagovorili, češ naj donosijo zaplodek, saj potem lahko dojenčka izročijo njim, ki bi ga lahko tudi prodali. Prisotnim so med drugim razdelili plastične punčke-zarodke.

Skupino fanatikov je policija dobesedno odvlekla na kvesturo, kjer so jih identificirali, proti njim pa, kot kaže, zaenkrat niso sprožili nikakršnega postopka. Bolj od te plati pa zaskrblja dejstvo - so na protestnem zasedanju, ki je bilo dan kasneje v bolnišnici San Camillo, podčrtali soglasno - da je do tega naskoka sploh prišlo.

Najprej še nekaj besed o fanatičnih nasprotnikih zakona o splavu: organizacija »Rescue Outreach« je nastala pred približno letom dni kot nova veja že dobro znanega in v ZDA sila vpejanega gibanja »Operation Rescue«. To gibanje vodi 30-letni Terry Randall, bivši prodajalec rabljenih avtomobilov in nesojeni rock pevec. V njegovem življenjepisu naglašajo še dejstvo, da je poročen in oče štirih otrok, da je trdne protestantske vere in da se lahko ponaša s številnimi aresti zaradi svojih »prepričevalnih akcij« glede splava. V nekaj letih je okoli sebe zbral širok krog somišljenikov (baje jih je v ZDA trenutno že približno 35.000) predvsem pa je usposobil posebne udarne skupinice, ki so v vsakem trenutku pripravljene, da vderejo v klinike, kjer opravljajo posege prekinitve nosečnosti.

Ideatorji ločine, ki se je poimenovala »Rescue Outreach« in ki ima privržence tudi v Španiji, Franciji, Nemčiji, Kanadi in na Škotskem, so manj znani. Vendar pa sta na primer Joan Andrews in Richard Cowden napisala tudi knjigo, ki utemeljuje organizacijo, Joan Andrews pa se med drugim lahko pohvali, da je že »sedela« dvajset mesecev zaradi »reševanja življenj«.

Ceprav so njeno prisotnost napovedovali, Joan Andrews ni prišla v Rim, da bi se udeležila najprej turističnega ogleda večnega mesta, nato pa se še »prosvetljene akcije«. Vdor v oddelek day hospital rimske bolnišnice so dejansko obosile vse politične sile ter cerkveni krogi, od njega se je distanciralo tudi italijansko Gibanje za življenje. Najostreje pa so na protestnem zborovanju nastopile predstavnice političnih strank.

Zakon o prostovoljni prekinitvi nosečnosti, ki v Italiji nosi številko 194, že itak ni imel lahkega življenja. V bistvu mu je nasprotoval prejšnji minister za zdravstvo Donat Cattin, o zakonu pa so se precej negativno izrazili nekateri člani sedanje italijanske vlade. Zato so se članice Socialistične stranke in Komunistične partije vnovič dogovarjale, da bi v okviru italijanskega parlamenta prišlo do tvornega sodelovanja med parlamentarkami različnih strank, kar bi končno zagotovilo celostno izvajanje toliko osporavanega zakona.

Po rimskem napadu na bolnišnico San Camillo, ki verjetno ne bo ostal zapisan kot enkratni podvig, pa se je še utrdila bojazen, da o splavu ni mogoče razviti mirne in poglobljene razprave. Izpadi, ki jih uprizarjajo pristaši organizacij kot je »Rescue Outreach«, so otipljiv dokaz velike nestrpnosti do tako kompleksnega vprašanja, ki ga uzakonitev pravice do prekinitve nosečnosti šele načenja. Na eni strani gre za spoštovanje človekovih pravic državljanov ženskega spola, po drugi pa za resnično zaščito pravice do življenja. (bip)

Kissinger o svetovni vojni

RIM — Ob petdeseti obletnici druge svetovne vojne bo drevi ob 22.30 na prvi mreži Rai prvi del oddaje »Druga svetovna vojna, vzroki in zakulisje«, ki jo je pripravil bivši ameriški zunanji minister in izvedenec za mednarodno politiko Henry Kissinger, posnel pa Hugo Portich, ki velja za enega najboljših evropskih snemalcev dokumentarnih filmov. Oddaji bo sledila razprava, v kateri bodo sodelovali zgodovinarji in politiki, vodil jo bo pa Paolo Frajese. Drugi del oddaje bo na sporedu jutri.

V svoji oddaji se Henry Kissinger ni omejil samo na opis izbruhov vojne, pač pa je razčlenil tudi zgodovinske, politične in družbene okoliščine, ki so botrovale spopadu. Med drugim bivši državni sekretar ZDA pravi, da so vzroki druge svetovne vojne v posledicah prve, saj je po njegovi oceni Versailleska pogodba v bistvu geopolitično okrepila Nemčijo in ne ošibila. Poleg tega pa Kissinger v svoji oddaji (posneta je bila s tehniko »blue box«, ki postavlja voditelja v središče dogajanja, ki ga opisuje) predstavlja tudi vrsto še neobjavljenih dokumentov.

Kissinger, ki se je rodil v Nemčiji, je v mladosti doživel Hitlerjev vzpon in se je zaradi tega leta 1938 izselil v ZDA, kjer je bil v sedemdesetih letih najprej Nixonov svetovalec za vprašanja varnosti (v tem svojstvu je vodil pogajanja za umik ameriških čet iz Vietnama in je bil skupaj z vietnamskim partnerjem Le Duc Tojem nagrajen z Nobelovo nagrado za mir) nato pa šef ameriške diplomacije. Po Nixonovem odstopu in zmagi demokratov na predsedniških volitvah se je Henry Kissinger umaknil s političnega prizorišča.

sailleska pogodba v bistvu geopolitično okrepila Nemčijo in ne ošibila. Poleg tega pa Kissinger v svoji oddaji (posneta je bila s tehniko »blue box«, ki postavlja voditelja v središče dogajanja, ki ga opisuje) predstavlja tudi vrsto še neobjavljenih dokumentov.

Kissinger, ki se je rodil v Nemčiji, je v mladosti doživel Hitlerjev vzpon in se je zaradi tega leta 1938 izselil v ZDA, kjer je bil v sedemdesetih letih najprej Nixonov svetovalec za vprašanja varnosti (v tem svojstvu je vodil pogajanja za umik ameriških čet iz Vietnama in je bil skupaj z vietnamskim partnerjem Le Duc Tojem nagrajen z Nobelovo nagrado za mir) nato pa šef ameriške diplomacije. Po Nixonovem odstopu in zmagi demokratov na predsedniških volitvah se je Henry Kissinger umaknil s političnega prizorišča.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.00 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nan.: Santa Barbara
10.30 Jutranji dnevnik
10.40 Tutto Chaplin
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Nanizanki: Cuori senza età, 12.30 La signora in giallo
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Srečno poletje!
14.10 Kvarov svet
15.00 Speciale Scuola Aperta
15.30 Novecento
16.00 Aktualno: Pogovor z ministrom Rubertijem
16.55 Nogomet: Spartak Moskva-Atalanta, v premoeru Dnevnik - kratke vesti
18.45 Risanke: Grisu il draghetto
19.10 Nanizanka: E' proibito ballare
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.25 Nogomet: Inter-Malmoe
22.15 Dnevnik
22.35 Dokumentarna oddaja: Druga svetovna vojna
23.25 Šport: EP v odbojki - Švedska-Italija
24.00 Nočni dnevnik
0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni

RAI 2

6.35 NBC News in risanke
8.10 Film: Divisione Folgore (vojni, It. 1955)
9.30 Božanska komedija
10.00 Nanizanka: Cuore e batticuore
10.50 Iz DOC Cluba
11.20 TV film: L'amore senza voce (dram., ZDA 1985)
13.00 Dnevnik, gospodarstvo
13.45 Capitol
14.15 Nogomet: Napoli - Sporting Lisbona(za pokal Uefa)
16.05 Aktualno: Iz parlamenta
16.10 Dnevnik - kratke vesti
16.15 Film: La bambina nel pozzo (dram., ZDA 1951)
17.35 Aktualno: Spaziolibero
18.00 Gli antennati in sport
18.45 Nan.: Perry Mason
19.30 Horoskop, vreme, dnevnik
20.25 Nogomet: Juventus - Gornik Zabrze (pokal Uefa), ob koncu oddaja o evropskih pokalih
22.25 Dnevnik - nocjo
22.35 Cinema, che follia!
23.35 Nočni dnevnik in vreme
23.50 Aktualno: Druga polovica noči
0.15 Film: Colpo dopo colpo (dram., ZDA 1973, r. Sidney J. Furie)

RAI 3

12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana
14.00 Deželne vesti
14.25 Nogomet: Sampdoria - Bran Berger (pokal Uefa)
15.30 Šport: atletika (iz Perugia), 15.50 softball - pokal prvakov (iz Parme)
16.55 Nogomet: Fiorentina - Atletico Madrid (pokal Uefa)
18.45 Športna rubrika: Derby (urednik Aldo Biscardi)
19.00 Dnevnik in vreme
19.30 Deželne vesti
19.45 Dok. oddaja: Pred 20 leti
20.00 Dokumentarna oddaja: Geo Estate
20.30 Film: Destino di una imperatrice (biografski, ZRN 1957, r. Ernst Marischka, i. Romy Schneider, Karlheinz Böhm, Magda Schneider)
22.20 Dnevnik
22.25 Aktualno: Droga - come uscirne, vodi Maria Bosio (1. nadaljevanje)
23.25 Nočni dnevnik
23.40 Dokumentarna oddaja: La spinta dell'autunno (2. nadaljevanje)

RTV Ljubljana 1

10.00 Video strani
10.10 TV Mozaik. Dok: A zdaj je maj
10.40 Osmi dan
11.20 Video strani
16.20 Video strani
16.30 Dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik. A zdaj je maj, Osmi dan, (pon.)
18.00 Video strani
18.05 Spored za otroke in mlade: Železniška postaja, 18.35 lutkovna igrarica Pinka Potepinka (M. Slana)
19.00 Risanke
19.10 Informativna oddaja za goste iz tujine
19.15 TV Okno
19.20 Dobro je vedeti
19.30 Dnevnik
19.55 Vreme
20.05 Ciklus latinsko ameriških filmov: Stavba (dram., venezuelski 1982, r. Thaelmana Urgelles, i. Eva Mandolfi, Antonieta Colon)
22.00 Dnevnik in vreme
22.10 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.20 Svet poroča
23.20 Video strani

TV Koper

13.30 TVD Novice
13.40 Nogomet: nizozemsko prvenstvo
15.30 Rubrika: Pillole
15.45 Športna oddaja: Juke Box (pon.)
16.15 Rubrika: Pillole
16.30 Nogomet: Celtic-Partizan, pokal UEFA (pon.)
18.15 Rubrika: Pillole
18.30 Wrestling
19.00 Odprta meja
19.30 TVD Stičišče
20.00 Športna oddaja: Juke Box
20.30 Bezbol: ameriška Major League
22.00 TVD Novice
22.10 Športna oddaja: Golden Juke Box (pon.)
23.45 Nočni boks

RTV Ljubljana 2

17.00 Poskusni satelitski programi
19.00 Dokumentarna oddaja: Pred izbiro poklica - Ribiči, dan in noč...
19.30 Dnevnik
19.55 Premor
20.05 Žarišče
20.35 Športna sreda
22.10 Izbor iz JRT sporedov

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 9.10 Soft music; 9.30 Ljudski motivi; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Francoski šanson; 12.00 Spoznavajmo svojega otroka; 12.25 Pri ljubljene melodije; 12.40 Corovivo 88; 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po željah; 14.10 Otroški kotiček: Kaj je v ribičevi mreži?; 14.30 Na goriškem valu; 16.00 Mi in glasba: Fagotist Giorgio Marcossi, klarinetist Lino Urdan in fagotist Vojko Cesar; 17.10 Roman: Pod svobodnim soncem (Fran Saleški Finžgar, režija Marko Sosič); 17.25 Mladi val - radio za vas, vi in radio. Full-contact kviz; 19.00 Zaključek.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Za knjižne molje; 8.30 Instrumenti se vrstijo; 9.05 Glasba; 11.05 S poti po domovini; 11.30 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski sket; 12.40 Domača glasba; 13.00 Danes; 13.30 Do štirinajstih; 14.02 Mehurčki; 14.20 Glasbena mladina; 14.40 Merkurček; 15.15 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Jazz; 18.30 Na ljudsko temo; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Koncert za besedo; 20.30 Z našimi interpreti; 21.05 S knjižnega trga; 21.30 Slovenske opere; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Melodije; 23.05 Lit. nočno.

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled dnevnega tiska in kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Oddaja v živo: Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik, Aktualna tema; 18.00 Naših 40 let; 18.35 Popevke po telefonu; 19.30 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 7.35 Voden govorno-glasbeni program; 8.00 Radijska igra za otroke; 8.25 Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 9.32 Revival parade; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.05 Najlepših sedem; 10.40 Družinsko vesolje; 11.00 Srečanja; 11.30 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke poslušalcev v živo in glasba; 14.00 Kompasovi napotki; 14.33 Pesem tedna; 15.00 Ob treh popoldne; 16.05 Disco scoop; 17.05 Bubbling; 18.35 Mi in vi; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 12.00 Glasba; 19.00 Glasba po željah; 20.40 Pogovor z odvetnikom; 21.00 Ostali Trst, nato Nočni spored.

CANALE 5

7.30 Nanizanki: Alice, 8.00 Fantasilandia
9.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 9.30 Cerco e offro
10.00 Nanizanka: I cinque del 5. piano
10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.45 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie
15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro
16.00 Nanizanka: Love Boat - Il marito non paga
16.50 Kvizi: Doppio slalom, 17.20 Babilonia, 17.50 Tra moglie e marito
18.35 Nogomet: HJK Helsinki-Milan, pokal prvakov
20.30 Film: Le stagioni del cuore (dram., ZDA 1984, r. Robert Benton, i. Sally Field, Lindsay Crouse, Amy Madigan)
22.45 Aktualno: Forum
23.30 Variete: Maurizio Costanzo Show Estate
1.00 Nanizanke: Petrocelli, 1.55 Lou Grant, 2.50 Bonanza

RETE 4

8.30 Nanizanki: In casa Lawrence, 9.30 La grande vallata
10.30 Nadaljevanki: Aspettando il domani, 11.20 Così gira il mondo
12.15 Nanizanka: La piccola grande Nell
12.40 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke
13.45 Nad.: Sentieri
14.45 Nanizanka: California - Immagini di un matrimonio
15.40 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 16.30 La valle dei pini, 17.30 Febbre d'amore
18.30 Nanizanki: General Hospital, 19.30 Quincy - Il cadavere scomparso
20.30 Film: Quello strano sentimento (kom., ZDA 1965, r. Richard Thorpe, i. Sandra Dee)
22.25 Aktualno: Praznik dnevnika Avanti
23.35 Film: Operazione Cicero (krim., ZDA 1952, r. Joseph L. Mankiewicz, i. James Mason)
1.35 Nanizanki: Ironside, 2.35 Adam 12

ITALIA 1

7.00 Risanke
8.30 Nanizanke: Strega per amore, 9.00 Mork e Mindy, 9.30 Cannon, 10.30 Agenzia Rockford, 11.30 Simon & Simon, 12.30 T.J. Hooker, 13.30 Magnum P.I.
14.35 Glasbena oddaja: DeeJay Television
15.30 Aktualno: So to Speak
16.00 Bim bum bam
16.10 Risanke
18.00 Nanizanke: Arnold, 18.30 A-Team, 19.30 I Robinson
20.00 Risanke: Evviva Palm Town
20.30 Film: Colpo di fulmine (kom., It. 1985, r. Marco Risi, i. Jerry Calà, Ricky Tognazzi, Vanessa Gravina, Elisabetta Giovanini)
22.20 Film: Nick lo scatenato (kom., ZDA 1984, r. Bob Clark, i. Sylvester Stallone, Dolly Parton)
0.30 Dok.: Jonathan
1.00 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari
2.00 DeeJay Television (ponovitev)

ODEON

9.30 Nan.: Thomas & Thomas, 10.00 Bollicine
10.45 Nad.: Signore e padrone, 11.45 Marcia nuziale
12.15 Nanizanka
13.00 Otroški variete: Sugar
15.30 Nad.: Anche i ricchi piangono, 16.30 Maria
17.30 Nanizanki: Rituals, 18.00 Lottery
19.30 Risanke
20.00 Nan.: Quattro donne in carriera, 20.30 Mister Ed
21.00 Film: Uragano (dram., ZDA 1979, r. Jan Troell, i. Jason Robards)
23.00 Film: La gorilla (kom., It. 1982, r. Romolo Guerrieri, i. Lory Del Santo)

TMC

8.30 Dok. o naravi
9.00 Nanizanka: Get Smart
9.30 Nadaljevanka: Adamo contro Eva
10.15 Nanizanka: Il giudice
10.45 Nad.: Terre sconfinite
11.30 TV donna mattino
12.30 Nad.: Questione d'onore
13.30 Vesti in sport
14.30 Clip clip
15.30 Kviz: Girogiromondo
16.00 Film: Le avventure di Ali Babà (pust., ZDA 1954, r. Don Weis, i. John Derek)

TELEFRIULI

18.00 Aktualno: TV donna
19.15 Ogledalo življenja
20.00 Vesti: TMC News
20.30 TV film: La venticinquesima ora (dram., Fr. 1967, r. Henri Verneuil, i. Anthony Quinn, Vira Lisi)
22.50 Vesti in sport: EP v odbojki - Švedska-Italija, boks - polfinalna SP
11.30 Nanizanka: Condo
12.00 Il salotto di Franca
12.30 Dokumentarec
13.00 Dnevnik
13.30 Rubrika o kolesarstvu
14.30 Družba
15.30 Glas. odd.: Music box
17.15 Nadaljevanki: La vera storia della signora delle Camelie, 18.00 Cristal
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Športna rubrika
20.30 Film: Incontro con le ombre (dram., ČSSR)
22.30 Morski športi
23.00 Glasbena oddaja: Jazz - Lino Patruno ricorda
23.30 Dnevnik, nato družba
0.30 Vesti: News

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

Z včerajšnje seje v Novi Gorici Stališče SZDL o gradnji avtoceste

Člani Predsedstva Medobčinskega sveta SZDL v Novi Gorici so na včerajšnji seji obravnavali stanje gradnje tako imenovanih Osimskih cest, tudi spričo pomislekov o trasi tiste ceste, ki bi potekala v Vipavski dolini. Zavrnilo so stališče nekaterih novih Zvez in Gibanj v Sloveniji, ki so se izrekli proti predvideni trasi bodoče Osimske ceste Razdrto-Vrtojba. V omenjenih stališčih so tudi menili, "da bi bila izvedba avtoceste v Vipavski dolini nedopustna z vidika varovanja kmetijskih zemljišč in varstva okolja". Na seji Predsedstva so omenjena stališča in naziranja zavrnila z ugotovitvijo, da so o trasi po Vipavski dolini razpravljali pravzaprav dvajset let in v tem obdobju so imeli vsi priliko in možnost, da povedo svoje mnenje o projektu. Za sedaj določeno traso bodoče ceste Razdrto — Vrtojba, so se soglasno izrekli vsi strokovni organi cestnega gospodarstva, občinska skupščina v Ajdovščini in tudi prebivalstvo v okviru posameznih krajevnih skupnosti. Posebej pa je tudi važno opozoriti, da bo na območju občine Ajdovščina izgradnja ceste odvzela le 80 hektarjev melioriranih kmetijskih površin, pri čemer pa še ni natančno določena trasa avtoceste med Vipavo in naseljem Cesta.

Ob naštetih ugotovitvah je predsednik novogoriške občinske organizacije SZDL Karlo Pavletič opozoril, da v sedanjih obmejnih krajih v Italiji z neagradnostjo spremljajo spore in zaplete glede trase avtoceste po Vipavski dolini. Boje se namreč, je dejal Pavletič, da tako ponovno nastajajo ovire za izgradnjo Osimskih cest.

V izjavi, ki jo je sprejelo Predsedstvo Medobčinskega sveta SZDL, je tudi rečeno, "da po dolgoletnih prizadevanjih sedaj z optimizmom spremljamo dela pri izgradnji Osimskih cest, še posebej ceste po Vipavski dolini. Od občin Ajdovščina in Nova Gorica pričakujemo, da storijo vse, da ne bi prihajalo do nepotrebnih zapletov, ki bi zavirali ali onemogočali gradnjo. Ocenjujemo, da pomeni ponovno odpiranje variant poskus zavlačevanja začetka gradnje avtoceste Razdrto-Vrtojba, za kar pa v SZDL ne nosimo nobene odgovornosti. Ob tem izjavljamo, da bomo potek gradnje skrbno spremljali in uveljavljali pobude in zahteve, glede varovanja okolja in razvoja kmetijstva, ki jih bodo postavljali člani Socialistične zveze".

(Marjan Drobež)

Predsedstvo Medobčinskega sveta SZDL v Novi Gorici je na včerajšnji seji obravnavalo tudi napeto politično stanje, ki so ga ustvarili v Jugoslaviji, ob sprejemanju dopolnil k slovenski ustavi. Člani predsedstva so glede tega vprašanja sprejeli posebno izjavo. V dokumentu so zapisali tudi naslednje:

"V zadnjih dneh smo v zvezi s sprejemanjem ustavnih dopolnil k slovenski ustavi priča tudi grožnjam in pritiskom. Te je s svojimi ocenami in izjavami še posebej vzpodbudilo Predsedstvo Jugoslavije. Vprašujemo se v čigavem interesu in s čigavim mandatom tako visok državni organ neti politično napetost v državi in ustvarja hujskaški odnos do Slovenije. Prebivalci Severne Primorske ne dajemo pravice nikomur, da nas obtožuje s separatizmom, pa četudi je to Skupščina Jugoslavije, ali je to Predsedstvo Jugoslavije. Primorsko ljudstvo se je med narodnoosvobodilnim bojem odločilo v kakšni Jugoslaviji želi živeti, zato z ogorčenostjo sprejema izjave zveznih organov. Od delegatov v Skupščini Slovenije pričakujemo, da bodo skladno z zahtevami volilcev glasovali za predlagane ustavne dopolnitve, od slovenskih delegatov v Skupščini Jugoslavije pa, da delegatom drugih republik in pokrajin pojasnijo in predstavijo predloge dopolnil, vendar pa, da za nobeno ceno ne popustijo pritiskom.

Predsedstvu Jugoslavije sporočamo, da je s svojimi brezumnimi sklepi globoko prizadelo naše ljudi, obenem pa neodgovorno prispevalo k notranjim napetostim v Jugoslaviji. Kot doslej se bomo z vsemi močmi zoperstavili vsem grožnjam, tudi grožnjam s fizično silo. Prepričani smo, da je Predsedstvo Jugoslavije kot nekajkrat doslej naselilo tolmačenju in trditvam posameznih republik in da je podpredsednik Predsedstva v odsotnosti Predsedstva, ta položaj zlorabil."

Za spremembe naslovov v avtomobilskih knjižnicah Podružnice ACI po rajonih

Predsedniki desetih rajonskih svetov v goriški občini so se te dni sestali na županstvu in skupaj s pristojnimi občinskima odbornikoma obravnavali nekatera vprašanja v zvezi z delovanjem rajonskih predstavništev. Srečanje je sklical odbornik za decentralizacijo in urbanistiko inž. Nicolò Fornasir udeležil pa se ga je tudi odbornik za finance Armando Obit.

V prvem delu srečanja so obravnavali problem, ki je pereč za mnoge goriške občane. Gre namreč za težave, ki sledijo poimenovanju ali preimenovanju mestnih ulic, zaradi česar morajo tamkajšnji stanovanke spremeniti naslove na svojih osebnih dokumentih. Tako kot za osebe morajo spremeniti bivališče lastnika tudi na avtomobilskih knjižnicah. Da bi vsaj glede te obveznosti nekoliko olajšali težave ljudi, so se domeni-

li, da bo avtomobilski klub ACI v ta namen oprl v popoldanskih urah svoječasne podružnice na sedežih rajonskih svetov tistih mestnih predelov, kjer je prišlo v zadnjem času do zamenjav imen ulic.

Na srečanju je nato bil govor o finančnih vprašanjih. Odbornik Obit je predsednikom povedal kdaj in kako bodo lahko razpolagali z denarnimi skladoma, ki jih uprava daje vsako leto rajonom. Zlasti glede sklada za manjša popravila in vzdrževalna dela so predstavniki rajonov imeli precej pomislekov.

Odbornik Fornasir je predsednike še pozval, naj v rajonih poskrbijo za uvedbo nadzorstva v parkih, otroških in športnih igriščih. Službo naj bi tako kot za urejanje prometa pred šolami zaupali upokojencem.

Prizadevanja, da bi v Štandrežu čimprej spet odprli telovadnico

Občinska telovadnica v Štandrežu je zaprta že lep čas, v škodo številnih dejavnosti domačih in drugih društev, ki so se tu odvijale. Zdi se, da bo objekt neuporaben še precej časa, čeprav si na Občini in še bolj v rajonskem svetu prizadevajo, da bi čimprej odpravili razloge, ki so narekovali zaprtje. Ugotovljeno je bilo namreč, da električna inštalacija ne odgovarja varnostnim predpisom. Rešitev je ena sama: preureditev električne napeljave.

Zadeva je seveda povezana s precejšnjimi stroški, saj bo za prenovo treba zagotoviti nekaj deset milijonov lir.

Težave pa niso, kot je slišati, samo finančne narave. Pri iskanju najboljšega ponudnika za preureditev inštalacije se, preprosto, ni javil nihče. Eden od razlogov je morda v tem, da je Občina postavila prenizko ceno za predvideni poseg.

Ponudbo, oziroma iskanje ponudnika bodo v kratkem ponovili.

V pogovoru z občinskim odbornikom Obitom je predsednik rajonskega sveta v Štandrežu Ressi izvedel, da imajo na Občini velike težave tudi glede zagotovitve dodatnih sredstev. Župan Scarnano pa je zagotovil, da bo prostorsko stisko, ki prizadeva Val in druga štandreška društva ter nasploh vse uporabnike telovadnice, skušal rešiti na najboljši način.

Ob tem velja zabeležiti še ugotovitev, da v mestu že itak primanjkuje športnih objektov in da vsakršna, čeprav začasna prekinitev uporabe enega samega, vnaša precej motenj tudi v delovanje drugih. Upoštevati pa je treba tudi dejstvo, da vsi objekti niso večnamenski, to je, da ustrezajo za vse športne panoge.

»Na goriškem valu« od danes spet na sporedu Radia Trst A

Veliko število novih sporedov, zanimivih oddaj in raznovrstnih rubrik označuje začetek novega jesenskega trimesečja na Radiu Trst A. Mednje se uvrščajo tudi nekateri stari, že dobro znani programi, ki se pod običajnimi naslovi in znanimi siglami leto za leto obnavljajo, vsebinsko bogatijo in oblikovno izpopolnjujejo.

Oddaja Na goriškem valu že deset let spremlja življenje in delo goriških Slovencev. Od daljnega 6. januarja 1979, ko smo lahko na valovih Radia Trst A prvič prisluhnili poročanju iz Gorice, pa do danes se je pred radijskimi mikrofoni zvrstilo nešteto glasov, mnogo dogodkov je prav preko mikrofona zadobilo v javnosti širši odmev.

V desetletju svojega obstoja si je oddaja pridobila kakih petnajst stalnih ali le občasnih sodelavcev. Ti so v star okvir vnesli novo vsebino in od-

dajo obogatili z raznolikostjo mišljenja in pestrostjo podajanja.

Tudi v novi sezoni bomo Na goriškem valu predvajali obvestila, novice in poročila iz vseh slovenskih krajev na Goriškem. Segli bomo tudi v krog naših najbližjih italijanskih sosedov ter pogledali čez mejo na družbeno in kulturno stvarnost Slovencev z novogoriškega območja. Skušali bomo tako ustvariti resnično in objektivno, čeprav mogoče ne vedno popolno podobo slovenske stvarnosti na Goriškem.

Oddaja Na goriškem valu je na sporedu vsako sredo od 14.30 do 16. ure. Spored današnje oddaje: pregled kulturno-prosvetnega in športnega dogajanja; poročilo o Mednarodnem violin-skem natečaju Lipizer in o odprtju likovne razstave p. Marka Rupnika; posnetek zaključnega recitala Jaz imam pa goslice v izvedbi dijakov nižje srednje šole Ivan Trinko iz Gorice.

Rekorden ulov pri Mošu Som težak 70 kilogramov

Riba je bila dolga 210 cm

Neverjetno, a resnično. Orjaški som, ki sta ga v jezercu pri nekdanji opekarni pri Mošu ujela Gaetano Fiorella iz Gorice in Stefano Stergar iz Spesse je tehtal 70 kilogramov, dolg pa je bil 210 centimetrov. V pokrajinskem in najbrž tudi v deželnem merilu torej nov rekord. Ribiška sreča, izredna ribiška sreča, se je Fiorelli in Stergarju nasmešnila v ponedeljek. Trnek je bil pritrjen na jekleni 0,28 mm debeli vrvi. Borba z orjaško ribo je trajala približno eno uro.

Dosedanji rekord je imel Walter Monti iz Sovodenj, ki je pred dvema mesecema v Vipavi ulovil 30 kilogramov težkega soma.

(Na sliki — foto Bumbaca — srečna ribiška s plenom)

Konji med množico avtomobilov in prometno gnečo v mestu

Zdi se, da smo se vrnili za pol stoletja nazaj, seveda če ne bi bilo avtomobilov, avtobusov, asfaltiranih ulic. Že od ponedeljka se po glavnih goriških ulicah sprehajata policajca na belih konjih in razumljivo zbujata pozornost, zlasti otrok. Patrolo na konju bomo srečevali še do konca tedna, ko bo v Vidmu in pri Fojdi shod nekdanjih uslužbencev državne policije. Ministrstvo za notranje zadeve je odredilo, da se policijske patrole na konjih v tem tednu razporedijo v štirih največjih središčih dežele. (foto Bumbaca)

Stanovalci na poročnem kosilu zmikavti brezskrbno v hiši

Dež na poročni dan, pravijo, da pri naša srečo. Kaj pa naj pomeni obisk tatov na poročni dan? Prav to je doletelo v soboto mladoporočca. On je z Vrha, ona pa iz Gorice.

Medtem ko sta bila Robert Grillo in njegova izvoljenka Rosanna Hassek na poročnem kosilu, skupaj s sorodniki in prijatelji, so v hišo, na Ulici Terza Armata, kamor so se preselili šele pred kratkim, prišli neznanci ter odnesli zlatino in nekaj drugih predmetov. Po vsej verjetnosti so imeli dovolj časa, da so v miru in ne da bi jih kdo motil, prebrskali stanovanje in si prilaistili predmete, ki imajo določeno vrednost. Menda se številnih poročnih daril, ki so bila lepo razstavljena, kakor je pač običaj, sploh niso dotaknili, razen treh posod za kuhanje kave.

Sodnik še ni odločil glede pripora Benedettija

Romano Benedetti, ki je osumljen poskusa dvojnega umora in drugih kaznivih dejanj, je še zmeraj v policijskem priporu. Sodnik dr. Matteo Trotta, včeraj ni sprejel nobene odločitve, nam je dejal Benedettijev zgaovornik odvetnik Livio Bernot. Skoraj gotovo bo odločitev sprejel danes, saj prav danes zapade po zakonu določen rok. Sodnik lahko odredi izpustitev na časno prostost, lahko pa zadevno vlogo odbije. Vsekakor pa mora potrditi policijski pripor.

Odločitev mora sprejeti v roku 48 ur od prejema policijske ovadbe, oziroma sporočila.

Dogodek o katerem smo poročali včeraj je še zmeraj predmet živahnih in hudomušnih komentarjev. Tragikomična zgodba — skoraj nihče pa ne

pomisli, da bi se lahko končala tudi precej drugače — je hočeš nočeš prav nalašč za zbijanje različnih dovtipov in šal.

V Ločniku gorel avto

V Ločniku je včeraj popoldne gorel avto volkswagen K70L, last Renate Marega. Gasilce so nekaj pred 16. uro poklicali v Ul. Licinio, kjer so ognjeni zublji že precej načeli vozilo. Gasilci so pogasili plamene in skušali ugotoviti vzroke požara, ki pa zaenkrat niso znani, kot tudi ne točna škoda.

razna obvestila

ŽUPNIJA SOVODNJE obvešča, da bo v nedeljo, 1. oktobra ob 10. uri sprejem novega župnika.

ŠKD VIPAVA obvešča, da se je že pričela dejavnost kotalkanja v novi sezoni. Vadijo ob ponedeljkih, sredah in petkih med 18. in 20. uro na Peči. V kratkem se bo pričel tudi tečaj kotalkanja za začetnike. Interesenti in njihovi starši naj se zgledajo ob omenjenih dneh na kotalkališču.

KD KRAS Dol-Poljane priredi 3. plesni tečaj. Prišel se bo v ponedeljek, 2. oktobra, ob 20. uri v društvenih prostorih. Informacije in prijave pri Srečku Vižintinu, tel. 78233, med 20. in 21. uro.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško bo 8. oktobra priredilo enodnevni izlet v Ribnico na Dolenjskem, z ogledom muzeja lesarske obrti in suhe robe. Kosilo bo v Ribnici. Prijave bodo sprejemali v četrtek, 28. septembra 1989 od 10. do 12. ure na sedežu in pri poverjenikih.

prispevki

Namesto cvetja na grob bratrancu Mirkotu Gergoletu iz Doberdoba, darujejo bratje Jovaneževi z družinami 35 tisoč lir za pevski zbor Jezero in 35 tisoč lir za godbo na pihala "Kras".

Namesto cvetja na grob Savu Spacalu darujejo družine Černic, Lavrenčič in Sterpin 100 tisoč lir za sekcijo združenja krvodajalcev v Doberdoba.

kino

Gorica

CORSO Danes zaprto. Jutri: 17.00-22.00 »La mosca II — tremate«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VERDI 18.00-22.00 »L'opera al nero«. G.M. Volonté.

VITTORIA 17.30-22.00 »Transex«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri: 17.30-22.00 »Giochi bestiali nel mondo 2.«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA - Nova Gorica 18.30 »Begunca in punčka«. Ob 20.30 »Akcija terorizem«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Pontoni - Bassi - Raštel, 52 tel. 533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU S. Antonio - Ul. Romana, 147 tel. 40497.

pogrebi

Danes v Gorici ob 13.30 Ciril Prinčič iz splošne bolnišnice v cerkev v Števerjanu in na pokopališče na Jazbinah.

Posoška federacija KPI izreka Borutu Spacalu in svojem občuteno sožalje ob izgubi brata.

Pomemben seminar slovenske mladine v Celovcu

Mladi odpirajo problematiko manjšin na aktiven in navzven obrnjen način

Seminar slovenske mladine iz Koroške in Primorske, ki je med 21. in 23. septembrom potekal v Mladinskem domu v Celovcu kot priključen del Mladinskega kulturnega festivala, je nedvomno postregel z izjemno prodornimi in koristnimi osvetlitvami. V izvedbi Slovenske prosvetne zveze iz Celovca, Zveze slovenskih kulturnih društev v Italiji, Zveze slovenske mladine ter v sodelovanju Krščanske kulturne zveze in Katoliške mladine, ravno tako iz Celovca, je s pomočjo strokovnih izvajanj nanizal toliko analiz in podatkov, mimo katerih praznopravnem ne more nihče: niti mladina sama, niti njeni voditelji, seveda pa tudi ne zrelejše generacije ali pa organizacije, ki se z mladimi ukvarjajo. Prof. dr. Vinko Skalar z ljubljanske univerze, dr. Pavel Fonda iz Trsta ter Janko Malle kot iniciator seminarja, so uvedli bistvene postavke razmišljanja, ki nas preveva v odnosu do mladih ali pa nemara mlade v odnosu do stabiliranega sveta.

Prof. dr. Vinko Skalar je dodobra osvetlil značilnosti najnovejše mlade generacije, pri čemer je navedel tudi izčrpan raziskovanje v jugoslovanskem in evropskem prostoru. Velja opozoriti, da analize pričajo o resnično »novi« generaciji, katerega vedenja do kraja ne razumemo ali pa vsaj ne preveč lahko, in to prav zaradi posebnih lastnosti, ki preveča mlado generacijo.

Strokovnjaki izpostavljajo domnevo, da še ne vemo, kaj bo mlada generacija sporočila, da pa očitno nosi v sebi naboj prelomno novega sveta, ki raste tako rekoč pred našimi očmi. Ker se v analizi mešajo negativne in pozitivne oznake za iste lastnosti - to naj bi pričalo o zadregi zrelejših generacij, ki bi želele »poslušnost« mladih - naštejmo tudi v tem zapisu ugotovitve z dveh skrajnih zornih kotov: po prvem, v bistvu skeptičnem in nejevolnem prepričanju, naj bi bila mladina novega časa hedonistična, torej privržena čutnim užitkom, apolitična, apatična, odklanjajoča vse obstoječe institucije, pragmatična ter »defenzivno individualistična«. Iste lastnosti lahko opredelimo konstruktivno: s takšnega zornega kota je mladina zavrgla vsakršna moraliziranja in je odprta do soljudi; ni apolitična, ampak jo zanimajo vse bistvene stvari dosti bolj od ostalih generacij; ni apatična, ampak je izjemno angažirana predvsem za vse tisto, čemur rečemo pravice človeka, raziskava nasilja, ekološko zavzemanje; ne odklanja obstoječih institucij, ampak njihove programe; ni pragmatična, ampak »konkretistična«, kar n.p.r. pomeni, da je ne zanima izboljšanje ekološke politike, pač pa na licu mesta rešuje žgoče ekološke primere; in končno ni »defenzivno individualistična«, ampak je napadalna. Ravno poslednja

točka je nenavadna in težko rešljiva: mladina se namreč vsemu, kar ji ne odgovarja, ne upira agresivno, napadalno, pač pa se obrača mimo obstoječega, mimo utirjenih poti, ter tiho odhaja po svoji poti. Posledično jo odvraca vsaka pot, ki ni njena, odklanja vsiljivo pokroviteljstvo in skrbništvo ter se združuje povsod tam, kjer lahko uresničuje svoje cilje neposredno, takoj.

Navedena analiza je prav gotovo plodna iztočnica za iskanje novih poti pri delu z mladimi, bolje rečeno, za iskanje enakopravnega odnosa, medsebojnega agiranja in sodelovanja. Argumenti govorijo, da je mogoče izboljšati marsikaj, seveda pa je znotraj manjšine problematika še težja, o čemer je govoril dr. Pavel Fonda. Kajti ne smemo pozabiti, da živita manjšina in večina v nelagodnem vzdušju, da imamo predvsem s strani večine opravka z mnogimi vzvišenimi predsodki in stereotipi, da se večina in manjšina počutita v nekem smislu ogroženi, pri čemer je potencirana krivda vedno na drugi strani, pri manjšini pa se hitro pojavijo simptomi utesnjene manjvrednosti, kar lahko vodi v zapiranje manjšine navznoter - to pa je seveda najslabše. Istočasno ne koristi prepričevanja večine na vedno isti točki problema, treba je razviti vsesplošen ustvarjalni potencial, kar nas odpira navzven, ne nazadnje v Evropo, seveda pri tem vedno ohraniti narodnost kot jedro svoje biti, če nečemo s svojo eventualno zaprtostjo folklornega tipa postati primer ameriških Indijancev, ki se pod pritiskom bele večine niso mogli vključiti v sodobni svet in so bili dobesedno iztrebljeni, izgubljeni. Tovrstna dinamična ustvarjalna postavka seveda zahteva veliko aktivnost, odpravlja nekakšno narodnostno čistunstvo, čistost, v imenu katere potem manjšinci sami prglasijo za izdajalce vse tiste, ki se ne ujemajo z obstoječim »čistim« modelom.

Janko Malle je problemsko izpostavil ravno izhajanje iz zgolj narodnostnega jedra, ki se trenutno, namreč takšno izhajanje, hočeš nočeš vedno obrača navznoter: prizadeti smo zaradi svoje narodnosti, vloge svojega jezika, zaradi tega se vedno vrtimo na isti točki, ne razvijamo drugih potencialov, za nas manjšince je narodnost imaginarni potencial ne pa izhodišče, iz katerega bi se odpirali navzven v vseh sektorjih življenja, bili ustvarjalni na vseh področjih. Nemara trenutno ne dovolj sodobna interpretacija narodnosti išče v tej narodnosti tudi instrument življenjske realizacije, ker pa se to logično v premajhni meri dogaja, se sesipa navznoter. Skratka svojo identiteto, svojo samozavest bi morali graditi tudi z drugačnimi vzvodi, kot so to zgolj defenzivna obramba slovenstva.

Celovski seminar je nedvomno odprl manjšinsko problematiko (mladih) na aktiven, navzven obrnjen način: o operativnih in načinih je treba seveda še razmišljati.

JANEZ POVŠE

Milko Matičetov praznoval 70-letnico

Odkrivanje izročila od Rezije do Krasa

Pred nedavnim je praznoval 70. rojstni dan eden najbolj znanih raziskovalcev ljudskega pripovedništva na Slovenskem, t.j. primorski rojak Milko Matičetov. Slavljenca smo obiskali v Ljubljani, kjer že veliko let živi in ustvarja.

Čisto blizu vaše rodne vasi so Ponikve, iz katerih izhaja Ciril Zlobec. Ta je večkrat izjavil, da ga je bivanje zunaj domačih krajev še bolj zblížalo rodnemu okolju. Velja to tudi za vas?

»S Krasom sem vsa leta, odkar živim v Ljubljani, ohranil trdne vezi, saj sem v času dopusta, za praznike vedno zahajal v domače kraje. Hiše v Koprivi nisem prodal, ker sem vedno računal, da se bom nekega dne dokončno vrnil na Kras.

Obiske na Krasu sem ob vsaki priložnosti izkoristil za etnografske raziskave. Na teren sem se prva povojna leta vozil s kolesom, zbrano gradivo pa objavljaval v časopisju. Tako sem leta 1947 v Ljudskem tedniku začel objavljati prispevke o primorskih ljudskih napisih, kasneje sem sodeloval tudi s Primorskim dnevnikom.

Pred nedavnim so zapisali, da pomeni Rezija za vas nekakšno življenjsko usodo. Veliko ste jo namreč popularizirali in raziskali (spomnimo naj le na knjigi Rožice iz Rezije in Zverinice iz Rezije), znano pa je tudi, da trenutno urejate rezijanski slovar. Kako poteka ta projekt?

»Najprej bi pojasnil, da ta slovar ni nekaj povsem novega. Koncept za slovar obstaja namreč že dolgo, od leta 1903 pa se nahaja v arhivu Akademije znanosti v Leningradu. Tja ga je prinesel Baudouin de Courtenay, poljski jezikoslovec, ki se je leta 1873 mudil v Reziji.

De Courtenayeve zapise je najprej obdelal Nikita Ilič Tolstoj, t.j. pravnuk slavnega Leva Tolstoja. Obdelano gradivo (od črk A do D) je pred 30 leti tudi objavil, preostalo gradivo pa sedaj urejamo v treh: poleg Tolstoja sva še jaz in eden od Tolstojevih učencev, t.j. profesor Aleksander Duličenko iz Tartuja v Estoniji. Ta je k originalnim izrazom dodal rusko soznančno, slovensko in italijansko pa

prepuštil meni. Slovar urejamo na precej znanstven način, kajti vsaka beseda bo imela zraven še genitiv, množinsko obliko itd., precej bo besednih zvez, tako da je projekt še kar zahteven; ko bo zaključen, bo verjetno nekaj edinstvenega.

Z urejevanjem slovarja sem se lotil lani junija, kmalu potem ko mi je Tolstoj prinesel rokopis. Tolstoj se je nato oglasil še enkrat jeseni (ob 50-letnici SAZU), letos pa je semkaj došel prof. Duličenko, s katerim sem pregledal prva dva snopiča slovarja. Sodelovanje med mano in Tolstojem ter Duličenko je sad sodelovanja med SAZU in Akademijo znanosti iz Sovjetske zveze.

Kako to, da je bila Rezija tako dolgo pozabljena od Slovencev? Zakaj se je je lotil raziskovati najprej De Courtenay, ne pa kak slovenski razumnik iz osrednje Slovenije?

»Vzrok za to je v dejstvu, da naš narod svoj čas ni imel usposobljenih kadrov. Konec koncev smo lahko bili veseli, da smo imeli kakega Jurčiča ali kak slovenski časopis, o znanstvenih ustanovah ali o univerzi pa ni bilo govora.

Kaj takega so si lahko privoščili npr. Rusi. Ti so v 40. letih prejšnjega stoletja, po vzoru nemških vseučilišč, pošiljali svoje strokovnjake v druge slovanske dežele. Eden od teh je bil dialektolog in filolog Sreznevskij, ki se je leta 1841 mudil v krajih, kjer živijo Slovenci, med drugim tudi v Benečiji. Ravno Sreznevskij je bil tisti, ki je spodbudil Baudouina de Courtenaya, naj obišče Rezijo.

Kar pa se tiče izobražencev iz osrednje Slovenije, je eden prvih, ki je prišel raziskovati Rezijo, bil šele France Bezlaj...

»Bezlaj je došel v Rezijo leta 1939, t.j. tik preden sem obiskal Tersko dolino. Sicer pa so Rezijo raziskovali še drugi, npr. Trinko in župnik iz Ukeve Lambert Ferčnik; iz njegove knjižnice imam spis Dombrovskega o Reziji iz leta 1806.

Pomembno je poudariti, da so se v Reziji - predvsem zaradi geografskega dejavnika - našle stvari, ki so v Sloveniji utočile v pozabo, npr. pesnitev v vokalni obliki o Lepi Vidi, Kralju Matjažu itd. Ravno te dokazujejo, da so stiki med Rezijo in deželami na Slovenskem nekoč obstajali, kar je v nasprotju s trditvami Cicerija in drugih italijanskih nacionalistov.

Milko Matičetov (njegov pravi priimek je Ukmar, vendar že zelo dolgo uporablja hišno ime) se je rodil v Koprivi na Krasu 10. septembra 1919. Pri 19. letih se je vpisal na univerzo v Padovo, zaradi vpoklica v italijansko vojsko pa je študij filologije prekinil in ga dokončal šele po vojni. Po kapitulaciji Italije je sodeloval v partizanskem gibanju, leta 1945 pa se zaposlil v Etnografskem muzeju v Ljubljani. Tu je ostal 7 let, nakar je začel sodelovati z novoustanovljenim Institutom za slovensko narodopisje SAZU, kjer je ostal do upokojitve leta 1985.

Napisal je lepo število knjig in razprav, med temi so najbolj znane tiste, ki obravnavajo Rezijo. Z rezijanskim ljudskim izročilom se je prvič seznanil že leta 1940, v času, ko se je mudil v Terski dolini. Zaradi vojne in povojnih težav s potnim listom je terensko delo v Reziji nadaljeval leta 1962, odtlej pa odločilno prispeval, da se je ljudska pripoved enakopravno uvrstila v slovstveno vedo.

Sicer ste se poleg Rezije ukvarjali tudi z drugimi primorskimi kraji. Vaša prva pomembnejša razprava je bila posvečena koledovanju v Tomažu in Trebčah, raziskovali pa ste tudi druge kraje v Benečiji ipd. Je mar Primorska z vidika ljudskega pripovedništva, če izvzamemo Rezijo, zanemljiva?

»Nedvomno. Sicer pa Kras, Istra, Vipavska dolina, Tolminska ipd. še zmeraj čakajo na raziskovalce ljudskega pripovedništva. Še v svoji vasi, t.j. v Koprivi, so bili pravljčarji, za katere nisem vedel. Svoj čas so ti ljudje imeli pomembno vlogo, danes pa ne več, saj je prevladala TV itd.

Kar zadeva raziskovanja nasploh, bi bilo potrebno, da bi še drugi šli na teren, vsak za svoje področje pač, podobno kot je to storil npr. Julian Strajnar na področju glasbe ali pa Pavle Merku. V Benečiji je precej neraziskano zlasti področje med reko Idrijo in Nadižo, pas okrog Viškorše itd.

Kaj pa ostali načrti za prihodnost? »Ko doseže človek določeno starost, ne misli več toliko na načrte, ima pa še veliko želja. Že od nekdaj sem zbiral gradivo, ki sem ga našel pri pravljčarjih, tja od Benečije, pa do Prekmurja in Porabja. Zbrano gradivo nameravam obdelati, sproti najti kaj novega, nato pa seveda objaviti.

Pogovor zapisal
IVAN VOGRİČ

Šest dunajskih mojstrov prikazuje svoje izdelke

Poletje je mimo, prihaja jesen. Z njo tudi nova sezona v razstavnih dejavnostih. Sicer je res, da v zadnjih časih razstavna dejavnost niti v zelo vročih poletnih dneh ne usahne povsem, vendar se nekatere galerije držijo nepisanega pravila, da se morata tako galerist, kot tudi umetnik vsaj za kak teden oddahniti. Nato se začne nova sezona, ki jo je letos v Trstu začela preteklo soboto galerija Cartesius. V goste je sprejela šest dunajskih mojstrov, grafikov. Pravzaprav gre za nekakšno vrnitev obiska. Preteklo jesen sta v tržaški galeriji ob ljudskem vrtu razstavljala dva mlada Dunajčana češkega porekla in sicer Helga Cmelka in Robert Svoboda. Letos spomladi jima je na Dunaju vrnila obisk skupina petih tržaških grafikov. Sedaj pa je prišlo v goste galerije Cartesius šest Dunajčanov, ki so napolnili razstavišče s svojimi deli, s svojimi grafičnimi listi, saj je vsak gost dal na ogled od pet do osem del.

Začeli bomo prav pri najstarejšem in vsekakor zrelem mojstru Franzu Milanu Wirthu, ki se že bliža sedemdesetemu letu. Za seboj ima dunajsko likovno akademijo in številne razstave širom po Evropi in tudi v ZDA in na Japonskem. Na razstavi ima štiri pare svojih dimenzijsko razmeroma manjših grafik, ki bi jih stežka uvrstili v kak »izem«, in vendar gre za nekakšen impresionizem, pa čeprav nekako sintetiziran, torej vsebinsko strnjen na najmanjšo mero povedanega. Pri njem je treba vsekakor poudariti izredno lepe, skladne in prijetne barve.

Nekoliko mlajši, vendar že čez petdeseto, je Dunajčan Rudolf Svoboda, ki se je začel ukvarjati z likovnostjo bolj pozno. Na razstavi ima majhna, rekli bi celo zelo majhna dela, ki zahtevajo od gledalca večjo pozornost, kajti mojster Svoboda vgravira, vrše v debel papir svoj motiv, ki ga sestavljajo vzporedni diagonalni, pokončni ali vodoravni vzori.

Ker smo že pri Svobodah, bomo s Svobodah nadaljevali. Gre tokrat za Roberta Svoboda, ki je prav tako Dunajčan, star komaj trideset let in je bil pred letom dni že gost tržaške galerije. Njegova likovna govorica je povsem drugačna. Njegove motive bi mogli primerjati predzgodovinskimi motivom jamskega človeka, ali bolje nas motivi Roberta Svobode spominjajo na slovite grafite v Cromagnon-skih jamah.

Z Robertom Svobodah je lani jeseni razstavljala v Trstu tudi Helga Cmelka, katere priimek prav tako izpričuje češko poreklo, kar je na Dunaju zelo pogost pojav, le da je Helga Cmelka rojena v kraju Mödling na južnem robu avstrijskega glavnega mesta. V razmeroma kratkem likovnem življenju je priredila že več razstav širom po Avstriji in tudi izven njenih meja. Na razstavi ima štiri grafične liste. Njeni motivi so iz ptičje perspektive prikazane »planimetrije« mest.

Ob Helgi Cmelki je s svojimi deli na razstavi navzoča še ena likovnica. Je to Margot Geiger, ki je še študentka dunajske likovne akademije, a je doslej pripravila že nekaj razstav ali sodelovala na skupinskih razstavah, doma in v tujini. Od vseh razstavljal-

cev se še najbolj približuje figurativnosti in je dala na ogled pet grafičnih listov, od katerih štiri spadajo v ciklus z naslovom »obvezen prehod«. Gre za različne motive na uličnem prehodu za pešce, kjer si dva starca pomagata na drugo stran ulice, ali kjer se trmasto otročje upira stopiti čez cesto itd. V njenem primeru ne gre le za duhovite zamisli, pač pa tudi za njihovo mojstrsko izpeljavo.

Končno je tu še Kurt Lang, ki je po rodu iz Innsbrucka in že skoraj pri petdesetem. Doslej je razstavljaval veliko doma in v tujini ter dobil tudi več priznanj. Njegova likovna govorica spada v čisto abstraktne tokove. Pravzaprav je skrajno preprosta: na plastični osnovi začrta ali preslika četrkotnik v rumeni, črni ali kaki drugi barvi, ki ga na isti osnovi ponovi, vendar v zelo medlem, komaj opaznem odtenku iste barve.

Kakor vidimo, gre za skupinsko razstavo različnih slogov, torej za predstavitev mojstrov, ki ustvarjajo vsak na svoj način, a jih veže več ali manj enotna tehnika. Ob koncu pa še kratka ugotovitev: pri vseh, mlajših in starejših, avstrijskih gostih v galeriji Cartesius je očitna nekakšna delovna zavzetost, ki se kaže v natančnosti izvedbe vsakega motiva. (Fre)

PDG z Zajčevim Vorancem v novo sezono

Primorsko dramsko gledališče bo jutri (četrtek, 28. septembra 1989) ob 20. uri v gledališki dvorani v Solkanu premierno uprizorilo Voranca. Poetična drama Daneta Zajca je priznana eno najboljših besedil slovenske dramatike. Novogoriško uprizoritev tega dela bo ponovno režiral Mile Korun. Igrajo: Bine Matoh, Mira Lampe Vujičić, Jože Hrovat, Sandi Krošl, Radoš Bolčina, Dragica Kokot, Ivo Barišič in Nevenka Sedlar. Scenograf je Mile Korun, kostumografka Marija Vidau, dramaturginja Diana Koloini, lektor Srečko Fišer in avtor glasbe Mirko Vuksanović

(Foto: Metod Zavavlavl)

Danes povratna srečanja prvega kola v treh evropskih nogometnih pokalih Inter, Atalanta, Fiorentina in Partizan tvegajo

Danes bodo na sporedu povratna srečanja prvega kola v treh evropskih nogometnih pokalih. V pokalu prvakov ne bo imel Milan (TV5, 18.30) nikakršnih problemov, saj so nasprotniki iz Helsinkija prešibki, da bi ogrozili milijardsko Sacchijevo vrsto. Zato pa Inter (TV1, 20.30) presenetljivo dosti tvega proti švedskemu prvaku Malmoeju, ko pa je izgubil prvo tekmo na tujem. Vojvodina mora nadoknaditi en zadetek proti madžarskemu prvaku Honvedu, kar nikakor ne bi smelo biti nemogoče.

V pokalu pokalnih zmagovalcev se bo Boškova in Katančeva Sampdoria (TV3, 14.30) doma srečala z Norvežani Brann Bergena. Glede na to da so osvojili že tekmo na tujem z gladkim 2:0, bi morala biti kvalifikacija Sampdorie le formalnost. Derbi tega povratnega kola pokalnih zmagovalcev bo v Glasgowu, kjer se bo domači Celtik srečal z beograjskim Partizanom. Slednji je doma osvojil tekmo z zelo neugodnim izidom 2:1, kar pomeni, da bo moral igrati zelo oprezno, če bo hotel izločiti glavnega favorita te konkurence.

V pokalu UEFA je Juventus (TV2, 20.30) proti Poljakom Zabrzte praktično že kvalificiran, saj je zmagal na tujem, Crvena zvezda (TV Koper, 24.00) pa bi proti turškemu Galatasarayju ne smela imeti pretiranih problemov. Beograjski Rad mnogo tvega proti Olympiakosu, saj ima le najtesnejšo prednost, prav tako pa tvega Atalanta (TV3, 17.00) proti sicer ne nezadržnemu Spartaku iz Moskve. Izid iz Bergamo 0:0 je namreč nadvse neugoden. Fiorentina (TV2, 17.00) je z Baggiom sposobna sprebrniti neugoden izid proti Athleticu iz Madrida, Napoli (TV1, 14.15) pa moral doma proti Sportingu iz Lisbone zmagati in se kvalificirati.

POKAL PRVAKOV			
Šestnajstina finala		1. tekma	2. tekma
Spora Luksemburg (Luks.) - Real (Šp.)	0:3	27. 9.	
Steaua Bukarešta (Rom.) - Fram (Isl.)	4:0	27. 9.	
Ruch Chorzow (Polj.) - Sredets (Bol.)	1:1	27. 9.	
Eindhoven (Niz.) - Luzern (Švi.)	3:0	27. 9.	
Derry City (Irski) - Benfica (Port.)	1:2	27. 9.	
Malmoe (Šved.) - Inter (It.)	1:0	27. 9.	
Glasgow (Škot.) - Bayern München (ZRN)	1:3	27. 9.	
Dinamo Dresden (NDR) - Aek Atene (Gr.)	1:0	27. 9.	
Rosenborg (Nor.) - Malines (Bel.)	0:0	27. 9.	
Milan (It.) - Hjk Helsinki (Fin.)	4:0	27. 9.	
Tirol Innsbruck (Av.) - Omonia (Cip.)	6:0	27. 9.	
Olympique (Fr.) - Brondby (Dan.)	3:0	27. 9.	
Sparta Praga (ČSSR) - Fenerbache (Tur.)	3:1	27. 9.	
Linfield (Sev. Irski) - Dnjepr (SZ)	1:2	27. 9.	
Sliema (Malta) - Nentori Tirana (Alb.)	1:0	27. 9.	
Honved (Madž.) - Vojvodina (Jug.)	1:0	27. 9.	

POKAL POKALNIH ZMAGOVALCEV			
Šestnajstina finala		1. tekma	2. tekma
Panathinaikos (Gr.) - Swansea (Wales)	3:2	27. 9.	
Anderlecht (Bel.) - Ballymena (Irski)	6:0	27. 9.	
Brann Bergen (Nor.) - Sampdoria (It.)	0:2	27. 9.	
Barcelona (Šp.) - Legia Varšava (Polj.)	1:1	27. 9.	
Besiktas (Tur.) - Borussia Dortmund (ZRN)	0:1	27. 9.	
Union (Luks.) - Djurgarden (Šve.)	0:0	27. 9.	
Partizan BG (Jug.) - Celtic (Škot.)	2:1	27. 9.	
Valur (Isl.) - Dinamo Berlin (NDR)	1:2	27. 9.	
Slovan (ČSSR) - Grasshoppers (Švi.)	3:0	0:4	
Belenenses (Port.) - Monaco (Fr.)	1:1	0:3	
Valladolid (Šp.) - Hamrun (Malta)	5:0	1:0	
Dinamo Tir. (Alb.) - Dinamo Buk. (Rom.)	1:0	0:2	
Groningen (Niz.) - Ikaast (Dan.)	1:0	27. 9.	
Ferencváros (Madž.) - Haka (Fin.)	5:1	27. 9.	
Admira (Av.) - Ael Limassol (Fin.)	3:0	27. 9.	
Torpedo Moskva (SZ) - Cork City (Irski)	5:0	27. 9.	

POKAL UEFA			
Dvaintridesetina finala		1. tekma	2. tekma
Stuttgart (ZRN) - Feyenoord (Niz.)	2:0	27. 9.	
Aberdeen (Škot.) - Rapid Dunaj (Av.)	2:1	27. 9.	
Dinamo Kijev (SZ) - Mtk Budim. (Madž.)	4:0	27. 9.	
Wettingen (Švi.) - Dundalk (Irski)	3:0	27. 9.	
Twente Enschede (Niz.) - Bruges (Bel.)	0:0	27. 9.	
Köln (ZRN) - Plastica Nitra (ČSSR)	4:1	27. 9.	
Sochaux (Fr.) - Jeunesse d'Esch (Luks.)	7:0	5:0	
Karl Marx St. (NDR) - Boavista (Port.)	1:0	27. 9.	
Gornik Zabrze (Polj.) - Juventus (It.)	0:1	27. 9.	
Hibernian (Škot.) - Videoton (Madž.)	1:0	3:0	
Oergryte (Šved.) - Hamburg (ZRN)	1:2	27. 9.	
Liege (Bel.) - Akranes (Isl.)	2:0	27. 9.	
Žalgiris Vilnius (SZ) - Göteborg (Šve.)	2:0	27. 9.	
Glentoran (Irski) - Dundee Un. (Škot.)	1:3	27. 9.	
Hansa Rostock (NDR) - Banik (ČSSR)	2:3	27. 9.	
Kuusysi Lahti (Fin.) - Paris SG (Fr.)	0:0	27. 9.	
Austria Dunaj (Av.) - Ajax (Niz.)	1:0	27. 9.	
Lilleström (Nor.) - Werder (ZRN)	1:3	27. 9.	
Rovaniemi (Fin.) - Katowice (Polj.)	1:1	27. 9.	
Zenit Lenin. (SZ) - Naestved (Dan.)	3:1	27. 9.	
Limassol (Cip.) - Real Zaragoza (Šp.)	0:3	1:1	
Atalanta (It.) - Spartak Moskva (SZ)	0:0	27. 9.	
Rad Beograd (Jug.) - Olympiakos (Gr.)	2:1	27. 9.	
Vitoša Sofija (Bol.) - Antwerpen (Bel.)	0:0	3:4	
Porto (Port.) - Flacara Moreni (Rom.)	—	27. 9.	
Atletico Mad. (Šp.) - Fiorentina (It.)	1:0	27. 9.	
Iraklis Solun (Gr.) - Sion (Švi.)	1:0	27. 9.	
Auxerre (Fr.) - Apollonia Fier (Alb.)	5:0	27. 9.	
Galatasaray (Tur.) - C. zvezda (Jug.)	1:1	27. 9.	
Sporting Lizbona (Port.) - Napoli (It.)	0:0	27. 9.	
Valencia (Šp.) - Victoria Buk. (Bol.)	3:1	27. 9.	
La Valletta (Malta) - Wien (Av.)	1:4	0:3	

● 2. kolo bo 18. oktobra in 1. novembra; 3. kolo (samo pokal UEFA) 22. novembra in 6. decembra; četrtina finala 7. in 21. marca; polfinale 4. in 18. aprila; finale pokala prvakov bo 23. maja na Dunaju; finale pokala pokalnih zmagovalcev bo 9. maja v Göteborgu; finalni tekmi pokala UEFA bosta 2. in 16. maja.

Na odbojkarskem EP Azzurri s Švedsko Smola Jugoslavije

STOCKHOLM — Na moškem odbojkarskem EP je bil včeraj prost dan, danes pa bosta na vrsti dvoboja, ki bosta bržkone odločala o končnem vrstnem redu pri vrhu obeh skupin.

Italija, ki je po treh kolicih še nepremagana, se bo danes pomerila z gostitelji Švedske, s katerimi je rivalnost precejšnja. Lani so na olimpijskih kvalifikacijah v Firencah zmagali Švedi s 3:0, v Seulu pa so se jim Italijani oddolžili s 3:2. Za Švedsko nastopajo tudi Gustafsson, Nilsson in Hedengart, ki že več let igrajo v italijanski A-1 ligi, trener Kristiansson pa dela v Bologni, kjer se mu bo pred pričetkom letošnje sezone pridružil še visoki center Saaf. Glede na dosedanje slabe rezultate Francije, je verjetno, da bo tekma že odločala o prvem mestu, posredno pa tudi že o srebrni kolajni, če vemo, da se bo zmagovalc v polfinalu najverjetneje izognil igranju v finalu prvenstva Sovjetsko zvezo, ki bo danes igrala s še nepremagano Poljsko.

Jugoslavija v nadaljevanju prvenstva ne bo mogla več računati na poškodovana Petroviča (nartna kost) in Glinaca (zapestje), zato se ji realno kvečjemu obeta le še zmaga z Grčijo in nastop v finalu od 5. do 8. mesta.

IZIDI 3. DNE
SKUPINA A: Bolgarija - ZRN 3:0 (15:7, 15:1, 15:6); Švedska - Francija 3:1 (15:11, 8:15, 15:12, 15:11); Italija - NDR 3:1 (11:15, 15:5, 15:1, 15:13).
VRSTNI RED: Švedska in Italija 6, Bolgarija 4, Francija 2, ZRN in NDR 0.
DANAŠNJI SPORED: Francija - Grčija (14:00); Švedska - Italija (19:00); NDR - Bolgarija (21:00).
SKUPINA B: Poljska - Jugoslavija 3:1 (14:16, 15:6, 15:11, 15:8); SZ - Grčija 3:1 (15:12, 15:8, 11:15, 15:5); Nizozemska - Romunija 3:0 (15:6, 15:7, 15:8).
VRSTNI RED: Poljska in SZ 6, Nizozemska 4, Jugoslavija 2, Romunija in Grčija 0.
DANAŠNJI SPORED: SZ - Poljska (14:00); Grčija - Romunija (19:00); Nizozemska - Jugoslavija (21:00).

Po »divji vožnji« na nedeljski VN Portugalske Mansell (ferrari) kaznovan

PARIZ — Po predvidevanju je včeraj razsodišče mednarodne avtomobilске federacije na svojem zasedanju v Parizu kaznovalo ferrarijevega pilota Nigela Mansella z izključitvijo z naslenje VN formule ena, ki bo v nedeljo v Španiji. Mansellova »divja vožnja« na Portugalskem, ko je bil najprej diskvalificiran zaradi prepovedanega manevra, nato pa diskvalifikacije ni upošteval ter trčil v Senno ter ga tako izločil z dirke, je dvignila mnogo prahu, pa tudi dilem. Kdo je imel prav? Kdo je zgrešil? Že res, da je bil Mansell diskvalificiran, toda zakaj ga Sena ni pustil, da ga je prenapeti Anglež prehitel? Po drugi strani pa sta si to kar bila Mansell in Sena že tretjič »v laseh« in to nikakor ni naključje. V intervjujih je namreč Brazilc ostro besedno napadel Mansella, da ga je slednji nalašč vrgel s proge, Anglež pa je odgovoril, da sploh ni videl črne zastave, ki je pomenila njegovo diskvalifikacijo in da je torej povsem normalno in razumljivo, da je hotel prehiteti Senno in mu tako odvzeti trenutno drugo mesto za Bergerjem.

Polemike se bodo še nadaljevale, saj je v uradnem komuniqueju tiskovnega

urada ferrarija rečeno, da je diskvalifikacija Mansella vsekakor krivica, ko pa mu niti ni bilo dovoljeno, da bi se javno branil pted pristojnimi organi.

lavaroni se vrača domov

MILAN — Ameriški košarkar milanskega Philipsa lavaroni, ki je svoj čas igral pri mitičnih Boston Celtics in ki se je v nedeljo med prvo prvenstveno tekmo huje poškodoval, se vrača domov. Philips namreč ne more biti tri mesece brez doprinosu enega Američana. Nadomestil ga bo Greenwood ali Horton.

Zmaga Ljubojevića

TILBURG — V desetem kolu mednarodnega šahovskega turnirja v Tilburgu je Ljubojević premagal Piketa, vodeči Kasparov pa je remiziral s Saxom. Jugoslovanski vele mojster je tokrat zaigral zelo zanesljivo ter s to zmago zelo popravil svojo mesto na skupni lestvici.

LESTVICA PO 10. KOLU: Kasparov 8,5, Korčnoj 7, Sax 5, Hjartarson in Ljubojević 4,5, Agdstein in Ivančuk 4, Piket 2,5 točke.

Kvalifikacijsko srečanje za italijanski pokal Dolgočasna igra v Gorici

SAN BENEDETTO - RIUNITE 64:78 (34:42)

SAN BENEDETTO: Gnechci 9 (3:5), Paravella, Borsi 8 (4:4), Biaggi 2 (2:3), Ursi, Marega, Vargas 20 (6:8), Vitez 12 (1:1), Esposito 13 (1:2), Braini.

RIUNITE: Londero 3, Lamperti 14 (8:8), Sassi, Dal Seno 2, Ottaviani 2, Reale 7 (1:4), Grattoni 16 (3:3), Reddick 15 (1:2), Candarelli 2, Gregory 17 (3:3).

ON: San Benedetto 20, Riunite 22. 3 TOČKE: Vitez, Londero in Grattoni 1.

Bosinijevi varovanci so v tretjem kolu kvalifikacijskega dela za italijanski pokal ponovno zapustili poraženi igrišče. Že res, da so Goričani nastopili z zdesetkano postavo, brez Ardessija, Ponzonija in Johnsona, kljub temu pa so s prikazano igro razočarali še tiste najzvestejše navijače, ki so tokrat sledili moštvu v napol prazni športni palači. San Benedetto je pričel srečanje z velikim elanom, saj je takoj povedel z rezultatom 7:2. Domačini so v uvodnih minutah prikazali najlepšo košarko, saj je bilo v nadaljevanju srečanje dolgočasno. Gostje so po zaslugi američana Reddicka polagoma prešli v vodstvo, prvi polčas pa se je zaklju-

čil z zasluženim vodstvom Isaacovih varovancev.

Drugi polčas je bil slaba kopija prvega. Bosinijevi varovanci so igrali zelo nezbrano. Zgrešenih podaj tako na eni kot na drugi strani res ni manjkalo, slabi odstotki v metu in ne briljantno sojenje sodnikov je spravilo v nejevoljo marsikaterega gledalca. San Benedetto je sicer uspelo sedem minut pred kcem se približati nasprotniku na samih sedem točk zaostanka (52:59), učinkovitost pa je kmalu zatem močno opesala, kar so kljub vsemu skromni nasprotniki izkoristili. (mč)

MESSAGGERO - STEFANEL 100:74

Košarkarice CRUP za play off

Včeraj so v znani tržaški kavarni uradno predstavili žensko košarkarsko ekipo CRUP, ki si je letos priborila nastop v italijanski A-1 ligi. Predsednik Bartoli je uvodom poudaril, da ima CRUP zelo solidne mladinske ekipe (vse so nastopale v finalu državnih prvenstev), iz katerih

vsako leto črpa nove sile za prvo ekipo. Nato je predstavil igralke, ki bodo letos nastopale za tržaško društvo. Trener Garano pa je poudaril, da je letošnji cilj ekipe uvrstitev v play off, dodal pa je še, da upa, da se bo v naslednjih letih borila za sam vrh itajanske košarke. V primerjavi z lanskim prvenstvom, ko je ekipa nastopala v A-2 ligi, bo letos potrjeni trener razpolagal z dvema tujima igralkama, temnopoltima Američankama Leake in Ingram. Prva igra v vlogi beka, druga pa v vlogi centra. Zasedba domačih igralke se ni bistveno spremenila, za tržaško društvo je kajpada pomembnejše to, da niso ekipe zapustile najmočnejše igralke (reprezentantka Meucci, ki je imela več dobrih ponudb, Trampuz, Pavone). (Marko Oblak)

Radja (za zdaj) ne bo igral v ZDA

Sodišče v Bostonu je na prvostopenjski razpravi v sporu med NBA klubom Boston Celtics in Jugoplastiko določilo, da mora center Dino Radja spoštovati triletno pogodbo s splitskim društvom in da torej zaenkrat ne sme igrati v ameriški profesionalni ligi. Celtics bo zdaj vložil pritožbo, Radja pa zaenkrat ostaja v ZDA.

Trofeja Agraria Močilnik za cikloamaterje Ekipni uspeh KK Adria Resim

Danilo Zussa je absolutni zmagovallec nedeljske dirke cikloamaterjev za 13. trofejo Agraria Močilnik, ki jo je na kraški planoti organiziral Kolesarski klub Adria Resim iz Lonjerja. Zussa je prvo mesto osvojil v zaključnem naletu dvanajsterice kolesarjev, ki je ušla po petnajstih kilometrih vožnje in si do konca nabrala skoraj tri minute prednosti nad nasledovalci. Zmagovallec je bil najbolj prisoben na zadnjem klancu v Lonjerju, kjer je z odlično taktiko presenetil svoje kolege na begu in si priboril odločilne metre naskoka.

Ekipno je bil najboljši KK Adria Resim, ki se je na prvo mesto uvrstil kar s trinajstimi točkami prednosti pred ekipo S. Giovanni di Livenza. Dirka je bila med drugim veljavna tudi za dodelitev naslova deželne prvega cikloamaterjev kar v sedmih kategorijah. Lestvica mlajše kategorije

1. Zussa (S. Giovanni VAM), ki je 65 km dolgo progo prevozil v 1.33 povp. hit. 41,935 km na uro; 2. Armellini (Meschio Caneva); 3. Jakofčić (Adria Resim); 4. Zakotnik (Adria Resim); 5. Lanzarini (SC Campolongo TV); 7. Komac (Adria Resim).

Starejša kategorija
1. Sergio Tomasi (Vazzola TV); 2.

Vendramin (Meschio Caneva); 3. Hafner (Adria Resim); 4. Zerlail (Domio); 5. De Mistro (Mobili Fracas); 7. Kunaver (Adria Resim).

Sedaj pa se lonjerski kolesarski delavci pripravljajo že na novo sezono, saj se bodo kmalu pričele dirke v ciklokrosu v sklopu trofeje Al Fogolar in bodo eno izmed preizkušenj organizi-

rali decembra meseca. Istočasno pa so že stekle priprave za organizacijo amaterske dirke za Trofejo ZSSDI, ki je bila na kongresu mednarodne kolesarske zveze vključena v mednarodni koledar in bo na sporedu 3. marca 1990. (R. Pečar)

Na sliki: z nedeljske dirke v Lonjerju

obvestila - obvestila

ZSSDI vabi vse ljubitelje kolesarstva na 12. Kolesarjenje prijateljstva, ki bo v nedeljo, 1. oktobra, (start ob 9.30 v Novi Gorici). Vpisovanje na sedežu ZSSDI v Ul. Malta 2, v uradnih urah (tel. 33029).

TPK SIRENA
Pirameja jutri ob 20.30 na sedežu v Miramarskem drevoredu 32 predvajanje diapozitivov z naslovom Spominimo se na poletne dni '89.

KOŠARKARSKA SEKCIJA
ŠD POLET
obvešča vse starše otrok, ki gojijo minibasket, da bo v petek, 29. t. m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah sestanek s starši.

PLAVALNI TEČAJ LIPICA
ZSSDI obvešča, da bo tudi letos organiziralo plavalni tečaj za otroke v Hotelu Maestoso v Lipici. Prosimo starše, da prijavijo otroke do 2. oktobra. Pričetek tečaja v torek, 10. oktobra. Podrobne informacije nudi urad, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 767304, vsak dan od 8. do 14. ure.

ŠK KRAS - NAMIZNI TENIS
obvešča, da se treningi za začetnike začnejo jutri v zgornjem športno-kulturnem centru ob 16.30. Vpis in informacije neposredno pred treningom.

PLAVALNI KLUB BOR
sprejema prijave za vadbo v plavanju, ki bo v bazenu pri Alturi ob ponedeljkih in četrkih za neplavalce starejše od 4 let, začetnike in plavalce. Tel. na št. 51377 od 17. do 20. ure.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR
sporoča, da bo prvi trening za odbojkarje začetnike (letnik 1978 in mlajši) jutri ob 15.30 v telovadnici liceja Prešeren. Vpisovanje neposredno pred začetkom treninga.

SK BRDINA
sporoča, da tradicionalno zimovanje na Pohorju v hotelu Habakuk bo od 26. 12. do 2. 1. 90. Vpisovanje in pojasnila na sedežu društva (Opčine - Proseška ul. 131) vsak četrtek od 19. do 21. ure. Zainteresirane prosimo, da se čimprej prijavijo.

KK BOR
obvešča, da so treningi minibasketa za letnika '78 in '79 (trener Umberto Acerbi, tel. 53220) na stadionu 1. maj ob torkih (14.30-16.00), središč (14.30-15.30) in petkih (14.30-15.30), za letnike '80, '81, '82 (trener Walter Corbati, tel. 361476) na stadionu 1. maj pa ob središč (15.30-16.30) in petkih (15.30-16.30).

TPK SIRENA
IN ŠPORTNA ŠOLA TRST
priredita v sredo, 4. oktobra, ob 13.30 regato optimistov za osnovnošolsko olimpiado. Prijave pri predstavnikih Športne šole oziroma na sedežu Sirene - tel. 422696.

ALPINISTIČNI ODESK SPDT
prireja tečaj jadranskega padalstva, ki bo ob nedeljah 8. in 15. oktobra na Vremščici. Vse informacije in vpisovanje pri Petru Regentu (tel. 226503), Davorju Zupančiču (Papi Sport, tel. 327277) in Dušku Jelencu (Primorski dnevnik, 7796600) ali na sestanku, ki bo v petek, 6. oktobra, na sedežu odseka (Ul. Carducci 8/2. nad.) ob 20.30. Vabljeni!

Rolkanje: DP »granfondo«

Odličen nastop Umka in Pipana

Predstavniki ŠD Grmada Hobles in član ŠD Mladina Erik Tence (nastopil je kot državni reprezentant) so se v nedeljo na Montellu pri Trevisu udeležili tekmovanja (edina preizkušnja) za državni naslov granfondo. Najkrajša proga je merila 10 kilometrov, nadaljša pa je znašala kar 50 km. Naši rolkarji so nastopili na 10 in 30 km dolgih progah. Tekmovanja se je udeležilo 316 tekmovalcev iz 11 evropskih držav. Prisotni so bili tudi svetovno znani nordijski smučarji, kot na primer Maurilio De Zolt in drugi.

Najboljše rezultate je Grmada Hobles dosegla med mlajšimi cicibani z drugim mestom Jana Umka in tretjim Vasilija Pipana. V preostalih kategorijah pa se je naših rolkarjev držala smola, saj sta se Erik Iori in Andrej Legiša na startu zaradi velike gneče zapletla v padec in sta izgubila veliko dragocenega časa. Erik Tence je bil med mlajšimi začetniki deseti.

Mlajši cicibani: 1. Sartor (Enal sport Vilaga) 45'06"; 2. Umek 46'13"; 3. Pipan (oba Grmada Hobles) 53'12".

Cicibani: 1. Vaccaretti (GS Bassano) 32'34"; 8. Erik Iori (ŠD Grmada) 43'17".

Mlajši začetniki: 1. Dincan (Sovramonte) 30'12"; 10. Erik Tence (Rep. Italija) 34'44"; 12. Andrej Legiša 34'13"; 27. Erik Peric (oba Grmada Hobles) 53'35".

Junior: 1. Di Gregorio (US Nicolosi) 1.00'51"; 20. Rajko Zečević (Grmada) 1.21'15".

Društvena lestvica: 1. Skirol Appiano 531 točk, 20. Grmada 148. (E. Iori)

Poletov kotalkar je na SP v Roccarasu osvojil srebro v kombinaciji »Neskončna zgodba« Sama Kokorovca se nadaljuje

"Neskončna zgodba" Poletovega kotalkarja Sama Kokorovca se nadaljuje. Kdaj pa se je sploh začela, ko pa je uspehov najprej na državnem, nato na evropskem, nazadnje pa že na svetovnem nivoju toliko, da jim že s težavo sledimo. Zato se bomo spomnili le svetovnih uspehov in lovov in to v članski konkurenci. Leta 1987 je na SP v Novi Zelandiji osvojil drugo mesto in torej srebrno kolajno v kombinaciji (seštevek točk obveznega in prostega programa), deveto mesto v prostem programu in peto mesto v obveznih likih. Lani je na svetovnem prvenstvu, ki je bilo v Pensacoli na Floridi, osvojil tretje mesto v kombinaciji, četrto v obveznih likih in peto v prostem programu. Kaj pa letos? V mestecu Roccarasu v osrčju Abrucov je Samo spet dosegel izjemen uspeh. V športu, ki se iz leta v leto vse bolj razvija in izpopolnjuje ter je konkurenca že "profesionalna", je osvojil srebrno kolajno v kombinaciji za tržaškim rojakom Sandrom Guerro, v obveznih likih je bil peti, v prostem programu pa je dosegel odlično četrto mesto. Da bi razumeli, kaj pravzaprav pomeni ta "toča uspehov" za 19-letnega kotalkarja, smo se takoj ob Samovem povratku domov z njim daljše pogovarjali, na tem mestu pa ta intervju tudi objavljamo.

Samo, svetovna konkurenca je v kotalkanju vse bolj ostra, tehnično pripravljena in neizprosna, vseeno pa ti dosegaš vse boljše rezultate, kot da bi se to izboljšanje konkurence ne tikalo, saj gre tvoja pot še vedno strmo navzgor. Torej je moje prvo vprašanje le retorično, pa tudi še kar banalno: kaj si z letošnjim nastopom in rezultati v posameznih disciplinah na svetovnem prvenstvu zadovoljen?

»Z nastopom sem zelo zadovoljen, z rezultati pa še precej, čeprav sem si v nekaterih disciplinah pričakoval in bi si morda tudi zaslužil nekaj več. V obveznih likih sem tako bil s petim mestom za las

ob kolajno, mirno pa lahko povem, da bi si slednjo tudi zaslužil, a so me oškodovale nekatere čudne sodniške odločitve. Problem sodnikov namreč postaja pri kotalkanju vse bolj pereč. Italija je namreč prava kotalkarska velesila, začuda pa je velika večina sodnikov angleško govorečih. Razumljivo je potem, da se je ZDA v beru zlatih kolajin povzpela na prvo mesto prav skupno z Italijo...

V kombinaciji sem bil drugi, na kar sem računal in pričakoval, s tem pa sem izboljšal lansko tretje mesto. Četrto mesto v prostem programu me zadovoljuje, vseeno pa sem sposoben vaje v kratkem in dolgem programu opraviti bolje. Prosti program mi namreč še posebej ustreza, zato se mu bom še v bodoče intenzivno posvečal. Četrto mesto pa bom izboljšal tudi zato, ker menim, da tudi tu mi niso bili sodniki povsem naklonjeni. Prej obratno... Sicer pa, s tem SP sem vsestransko zelo zadovoljen.

Čeprav si se letos nekoliko manj pripravil na SP, si vseeno dosegel svoj najboljši rezultat...

»V zadnjem obdobju sem se manj pripravil iz objektivnih razlogov, saj sem imel julija maturo, zato pa sem trening bolj enakomerno porazdelil skozi celo sezono. Pri tem je seveda imel glavno besedo, kot že vrsto let, trener Peter Brlec, kateremu se moram zahvaliti za uspehe tudi na tem SP. Da je slednji izredno strokovno pripravljen dokazuje dejstvo, da je kolumbijski kotalkar Edwin Guevara, ki je mesec dni treniral z mano na Opčinah, izjavil, da se je z Brlecem v teh nekaj tednih naučil več, kot pa v vsej svoji športni karieri.

Kaj pa sedaj? Tvoja športna pot se bo prepletala s študijsko. Kako boš uspešno usklajeval oboje?

»Vsekakor bom moral. Prav zato bom moral dobro pomisliti, na katero fakulteto se bom vpisal, saj mora biti taka, da bi mi študij dopuščal tudi nadaljevanje, in to na enako visokem nivoju kot doslej, moje športne kariere. Ne vem, če bi mi bilo to z inženirstvom, na katerega sem računal, mogoče. Trezno in premišljeno bom moral odločiti. A dovoli, da vsaj še nekaj dni počivam in uživam ob uspehu na tem svetovnem prvenstvu...

DUŠAN JELINČIČ

Naša lokostrelka se z DP vrača s kolajno Ferlatova odlična s 60 m

V nedeljo smo že poročali o razveseljivem športnem uspehu mlade goriske lokostrelke Zdenke Ferlat, ki je na državnem prvenstvu v Acquacetosi osvojila srebrno kolajno med mladinkami.

Ferlatova, ki trenira in nastopa pri goriskem športnem društvu Naš prapor Sirion, se je na ta zahteven nastop pripravljala že več časa. Pred tednom dni je nastopila tudi na meddeželnem tekmovanju v Benetkah, kjer je osvojila prvo mesto v svoji kategoriji.

Na rimskem tekmovanju je Zdenka pričela svoj nastop nekoliko nezbrano, saj je po prvih serijah strelav puščic z razdalje 70 metrov zasedala četrto mesto. V nadaljevanju je s pomočjo mentalnih vaj opravila odlično serijo strelav z razdalje 60 metrov.

Vse je že kazalo, da je najresnejši kandidat za najvišje mesto, ko je z razdalje 50 metrov opravila zaradi tehničnih problemov slab nastop. Ta vmesni neuspeh je vplival tudi na končno serijo strelav s 30 metrov, kjer je ciljala pod lastnimi sposobnostmi.

Ferlatova je skupno zbrala 1110 točk in je zaostala za zmagovalko Santagatijevo iz Rima za 47 točk. S tem rezultatom je osvojila srebrno kolajno, kar je nedvomno lep uspeh. Goriska lokostrelka je sicer računala, da bo na tem prvenstvu dosegla znamko 1200

točk, toda izdala jo je nezadostna natančnost v streljanju z bližnjih razdalj. Zdenka nam je povedala, da je z rezultatom povsem zadovoljna, sicer je na skrito upala, da bo osvojila prvo mesto. Pred kratkim je namreč dosegla svoj novi rekord, ta pa znaša 1141 točk.

Na rimski preizkušnji žal ni imela sreče v streljih s 50 metrov, kjer ni še, kot pravi sama, dosegla zadovoljive tehnike v izvajanju strela. (sm)

Zamejske ekipe na 23. odbojgarskem Pokalu prijateljstva Dekleta uspešnejša od fantov

NOVO MESTO — Novomeščanski odbojgarski delavci so se resnično potrudili, da bi bila 23. izvedba Pokala prijateljstva, ki se ga udeležujeta po dve od najboljših ekip iz Slovenije, reškega območja Hrvaške in iz zamejstva, čimbolj uspešna. Glede na še neizdelano stopnjo pripravljenosti ekip je turnir tudi s tekmovalnega vidika v bistvu izpolnil pričakovanja, zmagali pa sta vrsti reškega prvotigaša med ženskami in domači drugotigaši Pionir med moškimi.

Od naših ekip sta se nedvomno bolje odrezali obe ženski. Še zlasti ugodno je presenetil Bor Elpro, ki se je ne pričakovano uvrstil v sam finale za prvo mesto in v kvalifikacijah po ostrem boju ugnal favorita, slovenskega drugotigaša Bleda. Uspeh je še toliko bolj spodbuden, če vemo, da so plave nastopile v dobesedno zdesetkani postavi, brez Vidaličeve in Fučkove, ki sta bili zaposleni za deželno mladinsko reprezentanco, obolele Forausove in Stoperjeve, ki je imela druge obveznosti.

Združena ekipa Agorest je v kvalifikacijah naletela na premočno Rijeko (ki je zmagala tudi lani v Repnu), zato je drugo mesto v skupini realna in solidna uvrstitev. Med drugim so bile Goricanke edine, ki so bile na pragu

osvojitve niza proti reškim prvotigašcam.

Moški vrsti Olympie in Vala Meblo Imsa sta doživeli same poraze. Igralci Olympie so nastopili z mlajšo postavo in so igrali zadovoljivo le v prvem srečanju proti Rijeki, ki je nato klonila pred Pionirjem v velikem finalu. V drugem srečanju jih je izdala utrujenost, poleg tega so naleteli na izredno razpoloženega nasprotnika, ki je prikazal zelo učinkovito odbojko.

Valovci so v prvem srečanju proti zmagovalcu turnirja Pionirju prikazali povsem zadovoljivo igro, saj sta si bili ekipi povsem enakovredni dobrni del seta. V drugem srečanju proti Opatiji so tudi igrali učinkovito, saj so izgubili šele po tie-breaku, potem ko so osvojili drugi set.

Moški

1. skupina: Rijeka - Granit 2:1; Olympia - Rijeka 0:2 (7:15, 8:15); Olympia - Granit 0:2 (1:15, 2:15); 2. skupina: Val Meblo Imsa - Pionir 0:2 (8:15, 10:15); Pionir - Opatija 2:0; Val Meblo Imsa - Opatija 1:2 (13:15, 15:12, 12:15); finale: Pionir - Rijeka 2:0 (16:14, 15:11).

OLYMPIA: A., J. in S. Terpin, Sfiligoj, Vogrič, Cotič, Černić. VAL MEBLO IMSA: Tomsič, A. in M. feri, Korsič, Buzinelli, Vogrič, Lutan, Superga, Petejan.

Ženske

1. skupina: Rijeka - Agorest 2:0 (16:14, 15:1); Rijeka - Krim 2:0; Agorest - Krim 2:0 (17:15, 15:6); 2. skupina: Jugolinija - Bled 2:1; Bor Elpro - Bled 2:1 (13:15, 15:13, 15:13); Bor Elpro - Jugolinija 2:0 (15:11, 15:10); finale: Rijeka - Bor Elpro (15:6, 15:6).

BOR ELPRO: Nacinovi, Maver, Grbec, Vitez, Sancin, Ažman.

AGOREST: Zavadlav, Vižintin, Klemše, Peterin, Braini, Florenin, Luvisutti, Černić.

Bor Elpro danes z Novo Gorico

V telovadnici IX. korpusa v Novi Gorici bo drevi s pričetkom ob 19.30 uradna prijateljska tekma med ženski odbojgarskimi vrstami Nove Gorice (druga zvezna liga) in Bora Elpro (C-1 liga), v predtekmovanju pa se bosta ob 17.30 pomerili pionirski vrsti obeh društev. Obeta se zanimivo in tudi izenačeno srečanje glede na to, da sta se ekipe pred kratkim v trening tekmi (vedno v Novi Gorici) razšli pri prijateljskem izidu 2:2.

Košarkarski mladinski turnir ob 30. obletnici ŠZ Bor V znamenju kakovostnih dvobojev

V nedeljo zjutraj se je pred številnim občinstvom v dvorani CUS zaključil jubilejni košarkarski turnir ob 30. obletnici delovanja športnega združenja Bor.

Mali finale med Partizanom iz Beograda in borovci je bil izenačen do 9. minute (13:13), nato pa so Beograščani povedli z delnim izidom 16:6. Borovci so v tem delu slabo branili, pri metu pa so bili zelo netočni. V drugem polčasu je Partizan pritisnil še krepkeje (75:57), našim pa ni uspelo ublažiti poraza. Pri borovcih sta se najbolje izkazala Smotlak in Ažman.

Finale za 1. mesto med tržaškim Stefanom in Arimom iz Bologne je bil živahen. Ekipi sta branili agresivno in stalno menjavali igralce. Po štirih minutah je Arimo vodil (9:4), nato so Tržačani odločno povedli z delnima izidoma 10:7 in 20:10 in prednost obdržali do konca tekme, čeprav se je tri minute pred koncem Arimo nevarno približal do izida 83:78.

Sledilo je nagajevanje. Poleg priznanja ekipam je Alex Smotlak prejel nagrado za najboljšega strelca (skupaj 49 točk), De Pol (Stefanel) pa je bil imenovan za najboljšega igralca.

Nagrado ob jubileju so prejeli tudi služni posamezniki, ki so pripomogli k razvoju košarke pri Boru in v pokrajini. Ti so Mario Mari, Branko Laković, Rado Race in Robert Klobas.

Borov trener Andrej Žagar je po tekmi ocenil turnir: »Prireditve je dobro uspela, turnir pa je bil za naše mladince previsoke kvalitete. O Arimu bi dejal, da je uigrana ekipa, toda ni nobenega posameznika, ki bi izstopal, oz. bi lahko igral redno in dal dober doprinos članski moštvi v A-1 ligi. Beograščani imajo le-

tos slabšo ekipo kot ponavadi, kar se je tudi pokazalo na igrišču. O Stefanu pa bi dejal, da bodo Tržačani gotovo boljši, ko se bo Fučka priključil mladincem tudi na treningih in ne samo na tekmah.

FINALE ZA 3. MESTO

BOR RADENSKA - PARTIZAN BEOGRAD 87:107 (40:51)

BOR RADENSKA: Pertot (0:1), Kocman 4, Škerk 7 (3:3), Nardini 5, Ažman 21 (2:2), Arena 12 (6:12), Krasna (0:2), Smotlak 28 (6:10), Paulina 10 (3:4).

PARTIZAN: Stanimirovič 19, Djordjevič, Kesar 18 (2:2), Jeftović 4, Misirac 31 (7:8), Krivokapič, Bosanac 12, Zrnić 2 (0:2), Sljivančanin 2, Radevski 13 (7:7), Rikič 6.

TRI TOČKE: Nardini, Ažman, Paulina, Stanimirovič.

FINALE ZA 1. MESTO

STEFANEL - ARIMO 89:80 (53:44)

STEFANEL: Zini 14 (5:6), Stefani, Taricone 2 (0:2), De Pol 23 (7:9), Tomasini 11 (5:8), Villanovich 4 (1:3), Volpis 14 (0:2), Guarneri 2, Radin, Pasquato 4 (2:4), Fučka 13 (5:6), Pernic 2.

ARIMO: Della Valentina 15 (3:6), Santoro 17 (2:3), Cumerlato 14 (2:6), Golinelli 2 (0:1), Roveresi 7 (3:3), Leonelli 5 (1:3), Minonzio 5 (2:2), Biagietti, Battilani 1 (1:2), Rusin 2 (2:2), Marchetti 12 (4:6).

(U. A.)

Na sliki: s polfinalne tekme Bor Radenska - Stefan

Mednarodni mladinski turnir in prijateljske tekme Košarkarski živžav na Kontovelu

V soboto in nedeljo je bil na Kontovelu pravi »košarkarski živžav«.

Poleg mednarodnega mladinskega turnirja, ki ga je priredilo domače društvo, in ki ga je zaslužno osvojil beograjski Partizan, so Kontovelovi kadeti odigrali še dve prijateljski tekmi.

POLFINALE

Partizan - Jadran Farco 81:76 (48:34)

JADRAN FARCO: Oberdan 3, Crisma 27, Sterni 8, Battini 14, Lesica 2, Stanisa 12, Pertot 10.

Beograščani so si zmago v bistvu prislužili v prvem polčasu, ko so jadranovci močno zaostajali. Kljub dobri igri (predvsem Crisme) v drugem polčasu pa našim ni uspelo nadoknaditi zamujenega.

Idrija - Kontovel 67:65 (31:31)

KONTOVEL: Ban, Emili, Kralj 11, Krevatin 2, Gregori 22, Gulič 9, Brišček, Budin, Pečar 2, Bizjak, Daneu, Rebula 17.

V zelo izenačenem srečanju so naposled slavili Idrijčani, ki so bili v ključnih trenutkih prisebnejši. Pri Kontovelcih sta se izkazala Rebula in Gregori.

FINALE ZA 3. MESTO

Jadran Farco - Kontovel 114:77 (53:51)

JADRAN FARCO: Oberdan 21, Lesica 4, Sterni 15, Battini 6, Gerli 2, Stanisa 8, Pertot 27, Sosič 2, Crisma 30.

KONTOVEL: Ban 4, Emili 2, Kralj 7, Brišček 2, Gulič 8, Budin 2, Pečar, Da-

neu 6, Rebula 22, Gregori 33, Bizjak, Krevatin.

Po izenačenem prvem polčasu so Kontovelci v nadaljevanju popustili proti starejšim tekmece, pri katerih so predvsem zadovoljili Oberdan, Pertot in Crisma. Pri Kontovelcih pa sta ponovno izstopala Gregori in Rebula.

FINALE ZA 1. MESTO

Partizan BG - Idrija 93:89 (45:40)

KONČNA LESTVICA: 1. Partizan Beograd, 2. Idrija, 3. Jadran Farco, 4. Kontovel.

PRIJATELJSKI TEKMI

Kontovel - Partizan 86:85 (46:43)

KONTOVEL: Ban, Emili, Kralj 2, Rebula 23, Gregori 21, Gulič 26, Brišček, Budin 8, Pečar 3, Bizjak, Daneu, Krevatin 3.

Kontovelovi kadeti, ki bodo nastopili v državnem prvenstvu, so po odlični igri premagali beograjske vrstnike. Za zmago si vsi Mednovi varovanci zaslužijo pohvalo.

Kontovel - Idrija 66:53 (26:32)

KONTOVEL: Matej Gruden 10, Černe 6, A. Pertot 3, Spadoni 10, Križman, Emili 3, Daneu, Cingerla 6, Marjan Gruden 6, Coloni 6, Hmeljak 3, S. Pertot 14.

Naši, ki bodo nastopili v deželnem prvenstvu, so predvsem z dobro igro v drugem polčasu zaslužno zmagali.

(jan)

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 6.000 - din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000 - din, trimesečno 85.000 - din, letno 320.000 - din, upokojenci mesečno 25.000 - din, trimesečno 65.000 - din, polletno 120.000 - din, letno 240.000 - din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne povša.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglaš 760 lir beseda. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

27. septembra 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIET

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Poseg poglavarja katoliške cerkve v prizadevanja za mirno rešitev libanonske krize

Janez Pavel II. pozval muslimane in katolike k skupni akciji za pomoč prebivalcem Libanona

Muslimanski bojevniki v utrdbi na »meji« med krščanskim in muslimanskim delom Bejruta (Telefoto AP)

VATIKAN — V prizadevanja za mirno rešitev libanonske krize in za prekinitev spopadov v Bejrutu je včeraj z dvema pismoma posegel tudi papež Janez Pavel II. Prvo pismo je naslovljeno na vse katoliške škofe, da bi organizirali svetovni molitveni dan za mir v Libanonu, drugo pismo pa je vrhovni poglavar katoliške cerkve poslal vsem muslimanom s pozivom, naj storijo vse, da prenehajo nesmiselni spopadi. »Libanon v svoji osamljenosti ne sme biti prepuščen sam sebi in zato nihče od nas ne sme pozabiti na to državo,« je papež utemeljil svoj mirovni poziv katoliškim in muslimanskim vernikom.

Tako v pismu katoliškim škofom, kot v tistem za vernike Islama, papež obnavlja vse akcije, ki se jih je Vatikan lotil v korist Libanona. Pri tem je Janez Pavel II. tudi potrdil svojo željo, da naj bi se odpravil na pastirsko pot v to bližnjevzhodno državo, kjer naj bi vsem dobromislečim Libanončanom potrdil svoje zaupanje v njihove sposobnosti in želje, »da živijo skupaj in da skupaj ustvarijo lepši Libanon, kot je današnji.« Toda kot je včeraj sporočil vatikanski glasnik Navarro, do tega potovanja najbrž še ne bo prišlo tako kmalu. Vzrok zato pa naj ne bi bila zaskrbljenost za papežovo varnost, temveč predvsem težave, zaradi katerih bi bilo onemogočeno papežovo potovanje po samem Libanonu in s tem tudi onemogočen stik z vsemi pripadniki libanonske družbe. Zato najbrž do obiska letos še ne bo prišlo, kljub temu da naj bi Vatikan še naprej (tako

kot je bil primer tudi doslej) iskal vse ustrezne diplomatske kanale za pospešitev tega potovanja, je še povedal vatikanski glasnik Joaquim Navarro Valls.

Glede molitvenega dne za Libanon je bilo že dogovorjeno, da bo v Italiji potekal 4. oktobra. Papež v svojem pismu sicer ni določil točnega datuma, vendar pa je krajevnim cerkvenim poglavarjem priporočil, naj upoštevajo, da 22. novembra Libanon praznuje svoj državni praznik in naj zato dan molitve pripravijo pred tem datumom.

Toda papež se odkrito obrača tudi do muslimanskih vernikov, katere poziva naj z molitvijo in vsakodnevnimi prizadevanji pristopijo k tej solidarnostni akciji za rešitev Libanona. Janez Pavel II. muslimanom obljublja tudi stalno sodelovanje kristjanov in dodaja, da je v mnogih državah dialog med muslimani in kristjani prispeval k boljšemu medsebojnemu poznavanju in tudi k mnogim skupnim akcijam. Vse to je po papeževem mnenju precej let veljalo tudi za Libanon.

V zaključku pisma je vrhovni poglavar katoliške cerkve zapisal še misel apostola Pavla, ki pravi, »da morajo biti verniki tisti, ki se bodo izkazali s svojimi dobrimi deli.« Zato morajo po njegovem mnenju kristjani in muslimani s skupnimi močmi pomagati »svojim bratom v Libanonu, da zacelijo vse krvave rane.

Preživela padec z več kot tisoč metrov višine

LONDON — Neverjetno srečo je imela 24-letna Alison Davis, ki je preživela padec z več kot 1000 metrov višine. Dekle je namreč obiskovalo padalski tečaj v Bridlingu pri Londonu in v soboto dopoldne se ji pri skoku iz letala padalo ni odprlo. To jo je toliko prestrašilo (kar je povsem razumljivo), da ni niti poskušala potegniti vrvice zasilnega padala. Zaradi strahu je izgubila zavest in nato treščila na zemljo.

Prav izgubi zavesti pa zdravniški pripisujejo čudežno preživetje tega padca. Njeno nezavestno telo naj bi namreč izredno amortiziralo udarec ob tla. Dekle jo je odneslo z nekaj zlomljenimi rebri in zlomljeno čeljustjo. V bolnišnici bo sicer morala ostati kar precej časa, vendar pa zdravniški menijo, da zaradi padca ne bo imela nobenih posledic.

Za »rekorderko« pri padcu z velike višine pa velja jugoslovanska stevardesa Vesna Volović, ki je preživela eksplozijo letala DC-9 nad Čehoslovaško na višini 10.000 metrov, znan pa je tudi primer narednika Alkemadea, ki se je leta 1944 vrgel iz gorečega letala na višini 5.400 metrov in ostal živ.

Italija-Španija-ZDA skupaj proti kokainu

RIM — Danes se bo v palači na Viminalu zaključilo tristransko zasedanje o drogi. Vrhunskega sestanka so se udeležili zastopniki ameriške, španske in italijanske vlade. V imenu italijanskih gostov je spregovoril notranji minister Gava, ki je skušal z zastopniki ostalih dveh vlad sestaviti učinkovito strategijo boja proti mamilom.

Italijo in Španijo veže skupni strah pred najavljenim navalom trgovcev s kokainom, ki že nekaj let preizkušajo sredozemsko tržišče z namenom, da bi si zavarovali hrbet. Trenutek krize je dejansko napočil tudi za peščico ljudi, ki služi ogromno denarja s trgovino bele droge. ZDA so jim napovedale vojno, v nekaterih državah Srednje in Južne Amerike pa so se pričeli zavedati dejstva, da je trgovina z mamilom gorivo, ki poganja lahko tudi velike družbene premike, ki prav gotovo niso demokratičnega značaja.

V kratkem bodo trgovci s smrtjo odkrili, da se jim ne obrestuje pre-

prodaja mamil v ZDA, kjer je kokain izgubil na vrednosti. Evropsko tržišče pa je še sorazmerno sveže in varno, zato so trgovci s kokainom že pred nekaj leti delno preusmerili svoje posle z ZDA na staro celine.

Minister Gava je včeraj izjavil, da je boj proti mamilom, še posebej pred kokainu in »cracku«, boj, ki ga ne bo zmogla ena sama država. S skupnim trudom, predvsem pa s skupnimi strategijami in sodelovanjem preiskovalcev ter policije, bi si lahko Evropa le zgradila solidno obrambo.

Na osnovi mednarodne solidarnosti pa naj bi Evropejcem priskočile na pomoč tudi ZDA, ki se trudijo, da bi najprej pometle pred svojim pragom. Pri tem je treba seveda biti še posebno pozorni tudi na mamila, ki prihajajo v Evropo po balkanskih zvezah. V glavnem gre tu za heroin azijske proizvodnje, Turčija pa je država, po kateri pripotuje največ mamil v srednjo Evropo.

Levičarski teroristi umorili grškega poslanca Bakojanisa

ATENE — V zgodnjih jutranjih urah je levičarska teroristična skupina »17. november« umorila grškega konservativnega poslanca Pavlosa Bakojanisa. Skupina teroristov je pričakala poslanca pred sedežem stranke, na 54-letnega zeta predsednika konservativne stranke Nova demokracija Costantinosa Mitsotakisa, pa je menda streljala samo ena oseba.

Bakojanis so zadeli z rafalom v trebuh. Z rešilcem so ga nemudoma prepeljali v bolnišnico, kjer je kljub negi zdravnikov izdihnil že pred osmo uro.

Teroristična skupna »17. november« je prevzela odgovornost za atentat le nekaj ur po poslančevi smrti. Z dokumentom, ki ga je sestavljalo deset tipkanih strani, so teroristi sporočili javnosti, da je bil Bakojanis pajdaš bančnika in založnika Jorgosa Koskotasa. Z njim naj bi sodeloval pri finančnem skandalu, ki se je zaključil z Koskotasovo aretacijo. Grškega podjetnika so nato izročili ameriškim oblastem.

Skupina »17. november« je od leta 1975 podpisala že štiri najst umorov. Letos spomladi je umorila vojaškega atašeja pri ameriški ambasadi v Atenah, maja pa ji je spodbil poskus umora bivšega socialističnega notranjega ministra Georgea Patsosa. V svojem sporočilu so teroristi omenili Patsosa, ki je bil po njihovem mnenju prav tako soudeležen pri aferi, ki jo je vodil Koskotas. Teroristi so tudi strateško izbrali dan atentata na Bakojanisa, saj se je prav včeraj grški parlament ukvarjal z razpravo o tem, če naj formalno sodno preganjajo bivšega socialističnega premiera Papandreu, ki je branil delovanje svojega zvestega sodelavca in predsednika glavne banke na Kreti Koskotasa.

Na sliki (telefoto AP): arhivski posnetek konservativnega poslanca Pavlosa Bakojanisa

Ko ljudi moti celo barva dobljenih daril

PLJEVLJA — Agencija Tanjug je včeraj objavila krajšo agencijsko vest, ki ne potrebuje nobene komentarja, saj se kar sama komentira. Kakih 40 delavcev premogovnika v Plevljah je včeraj vrnilo darila, ki so jih prejeli ob dnevu rudarjev Črne gore 24. septembra ob odhodu v pokoj. Šele ko so darila odvili, so ugotovili, da so prejeli radijske kasetofone črno-rdeče barve, kot so barve albanske zastave, in na katerih so bile označene le tri radijske postaje - Priština, Sarajevo in Ljubljana. Proizvajalec radijskih kasetofonov znamke Emirlija je krajnska Iskra.

Rudarji so zahtevali sprejem pri direktorju premogovnika Mihailu Tomanoviču. Emocionalno so reagirali na tako vrsto daril in soglasno sklenili, da jih vrnejo.

S podarjenimi radijskimi kasetofoni črno-rdeče barve in s samo tremi navedenimi radijskimi postajami brez glavnega mesta Jugoslavije, so se počutili, kot da bi imeli doma »atomsko bombo«. Po 40 letih delovne dobe so bili globoko užaljeni, za kar so doživeli.

Sporne radijske kasetofone, tako so jim sporočili na sestanku, so kupili v trgovini Prosvete na beograjskih Terazijah.

Novi kitajski sekretar Zemin opravičuje poseg na Tienanmenu

Novi generalni sekretar KP Kitajske, 62-letni Jiang Zemin, je na včerajšnji za kitajske razmere povsem neobičajni tiskovni konferenci poudaril, da je bil poseg vojske na Tienanmenu neizbežen, ker je prišlo do upora iz tujine hujskanih kontrarevolucionarjev. Jiang Zemin je tudi poudaril, da bodo nadaljevali po poti reform, a bodo morali obenem okrepiti boj proti liberalnim idejam, ki so bile glavni krivec za nereda maja meseca. Povedal je tudi, da še vedno raziskujejo vlogo bivšega generalnega sekretarja Zhao Ziyanga, ki je podprl upor študentov (Telefoto AP)

Mladina na zatožni klopi zaradi članka o Mamuli

LJUBLJANA — Zaradi prispevka z naslovom Mamula go home se je pred ljubljanskim sodiščem nadaljevala obravnava zoper Francija Zavrla, bivšega odgovornega urednika Mladine. Zavrl, ki je prišel na sodišče s prestajanja kazni v zaporih Ljubljana, odprti oddelek Ig, je obtožen kaznivga dejanja razžalitve. V ponedeljek so zaslišali štiri priče, nekateri med njimi so že bivši uredniki revije Mladina. Štirje, edini med njimi z opravičilo je Gorazd Suhadolnik, ki je ta hip v Ameriki, pa se v sodni dvorani niso pojavili. Prav zaradi tega je sodnik za naslednjo obravnavo odredil zanje prisilni privod. Obravnava se bo nadaljevala v četrtek, 5. oktobra, in če takrat ne bodo prišli prostovoljno, jih bodo pripeljali miličniki. Pod spornim prispevkom je bilo podpisano uredništvo Mladine in tako Zavrl kot priče so ves čas zatrjevali, da gre za kolektivno sporočilo uredništva Mladine. Po mnenju tožilstva so v članku žalili tedanjega sekretarja za ljudsko obrambo Branka Mamula.

Najbolj provokativen od vseh zaslišanih je bil Robert Botteri, še vedno glavni urednik Mladine. Najprej je vprašal, za kateri članek sploh gre in sodnik mu je potrpežljivo razložil bistvo zadeve. Botteri je nato povedal, da je bil v časopisu Delo objavljen članek, da je Mamula, takratni obrambni minister, obiskal vladu Etiopije, ki je bila takrat v spopadu z eritrejskimi uporniki. »Zdelo se nam je neetično, da naš obrambni minister

obišče državo, kjer je državljanska vojna. Zato smo se odločili in na sestanku uredništva napisali uvodnik«, je dejal Botteri. Na sestanku da so bili vsi uredniki in kot je rekel, so poskušali najti najboljše formulacije. »Podrobneje tega ne bom pojasnjeval, ker bi mi lahko škodovalo«, je še pripil Botteri. Ko ga je sodnik povprašal glede stroškov za prihod na sodišče, je glavni urednik Mladine odvrnil, da se je pripeljal s taksijem.

Da gre za kolektivno odgovornost, je potrdila tudi takratna kulturna urednica Melita Zajc. Kot zadnjega so včeraj zaslišali Davida Tasiča, ki ga bodo danes po tretjini prestane kazni pogojno odpustili iz odprtega oddelka ljubljanskih zaporov na Igu. Slednji je dejal, da je sporni uvodnik prebral in da se je strinjal z vsebino.(dd)

V atentatu na DC-10 uporabili češki semtex

PARIZ — Strmoglavljenje francoskega DC-10 nad puščavo Tenere prejšnjo sredo je povzročila eksplozija peklenškega stroja, podobnega onemu, ki je povzročil lanskeletno tragedijo jumba Panam nad Škotsko.

To trdijo francoski dnevniki, ki navajajo ugotovitve preiskovalcev. Na krovu DC-10 je torej prišlo do eksplozije češkoslovaškega sintetičnega razstreliva semtex, ki ga ne uspe odkriti nobena sodobna naprava.